The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, APRIL 29, 1959.

LATVIJA
AMERIKĀ

34./779. n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 29. APRĪLĪ 9. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada, Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

DAUGAVAS VANAGIEM IR 8272 AKTĪVI BIEDRI

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀS VALDES SĒDE

DV CV gadskārtējā valdes sēde notika 18. un 19. aprīlī DV namā Londonā. To atklāja DV CV priekšsēdis plkv. V. Janums. Centrālās valdes sēdi ar savu ierašanos bija pagodinājis arī sūtnis Kārlis Zariņš. Uzrunā sūtnis izteica prieku būt DV vidū un veltīja atzinīgus vārdus organizācijas darbam. Sirmais diplomāts pieskārās arī īsumā starptautiskām politiskajām problēmām. Uzrunu noslēdzot, visi nodziedāja Latvijas himnu.

Pārskati liecināja, ka 1958. gadā visas DV organizācijas līdzekļu apgrozījums sastāda apmēram 2 miljoni, DM no kurām aprūpes summās ir 358.254 DM. Sēde pieņēma rezolūcijas par tālākiem primāriem organizācijas uzdevumiem un Vanadžu darbību. Izlēma jaunu kārtību organizācijas oficioza DV Mēnešraksta izplatīšanā, lai žurnāls sasniegtu lielāku biedru skaitu.

Sēdē bez priekšsēža piedalījās CV sekretārs A. Bērziņš, kasieris A. Mežals, informācijas nozares vadītājs J. Frišvalds. Saslimušo CV priekšsēža vietnieku A. Alksnīti aizstāja DVF valdes loceklis Fr. Kursietis, DV ASV saimi pārstāvēt bija pilnvarots DVF valdes priekšsēža vietnieks L. Rumba, plkv. V. Janumam bija Kanadas un Zviedrijas saimes pilnvara, sekr. A. Bērziņam — Austrālijas pilnvara. Bez balstiesībām piedalījās: CV Vanadžu nozares vadītāja M. Ķeņģe, CV revīzijas komisijas priekšsēdis Ž. Jansons, Beļģijas nodaļas priekšsēdis K. Gulbis, Dānijas nodaļas priekšsēdis I. Reitmanis, Šveices DV pārstāvēja A. Skrēbers. No DV Rietumvācijas saimes piedalījās H. Zāgars, kā arī DVF valdes locekļi — J. Ranka, E. Žilinskis, K. Ampermanis, J. Miezītis un DVF darbvedis L. Adlers.

CV priekšsēdis un DV priekšnieks plkv. V. Janums sniedza vispārēju ziņojumu. Biedru kopskaits nedaudz audzis. CV prezidijs sastādījis Noteikumu DV organizācijas darbībai papildinājumu un grozījumu projektu, kas apspriests zemju delegātu pilnsapulcēs.

Kārtota kritušo un bez vēsts pazudušo latviešu karavīru kartotēka, kurā ziņas jau par 12.500 karavīriem. Priekšsēdis pagājušā gada rudenī bijis Zviedrijā, apspriedies ar DV zemes valdi un ar referātiem apciemojis vairākas turienes DV nodaļas.

Prezidijs regulāri seko izceļojušo latviešu kara invalidu renšu izkārtojuma lietai un vēl aprīļa sākumā priekšsēdis bijis piekritīgās vācu valsts iestādēs, bet līdz šim galīga lēmuma nav.

Konstatēts, ka ar dažādiem izdevumiem un dažādos veidos Vācijā komūnisti mēģina ārdīt DV organizācijas un visas trimdas saimes saskanīgo dzīvi un darbību. DV Rietumvācijas saime pag. gada vasarā rīkojusi pirmo DV salidojumu Vācijā un tādu iecerēts izkārtot arī šogad jūlija vidū Etlingenā.

Par DV ASV saimes darbību pārskatu deva L. Rumba. Audzis biedru skaits, un pašreiz ASV ir 1602 Vanagi un Vanadzes. Apvienību pašdarbības vienībās aktīvi piedalās 657 biedri. DV apvienību sarīkojumus apmeklējuši 25.800 tautiešu. Izcils notikums ir ik gadus rīkotās DV dienas. Ziedojumos aprūpei saņemti $13.000,-.

Ziņojumu par DVF Anglijā sniedza Fr. Kursietis. Darbojas 40 nodaļas un kopas ar 2159 biedriem. Budžeta galvenos ienākumus sastāda biedru mēnešmaksas, kuras papildina divas reizes gadā vāktie ziedojumi. DV atbalsta un uztur vairākas vietējās latviešu skolas; aktīva kultūrāli - sabiedriskā darbība. DV Anglijā ir 3 nami un vairāki citi saimnieciski pasākumi

DV Kanadas valdes ziņojumu nolasīja plkv. V. Janums. Pag. g. ziedojumos un no saimnieciskiem pasākumiem aprūpē ienākuši $12.534,-; uz š. g. 1. janvāri 1001 biedrs. Atbalstīti visas latviešu saimes kopīgie kultūrāli-sabiedriskie pasākumi. DV izdod laikrakstu „Latvija Amerikā", darbojas grāmatnīcas.

Sekretārs A. Bērziņš sniedza apskatu par DV darbu un tā sekmēm Austrālijā. 10 nodaļas, kurās ir 1391 biedrs, tai skaitā 191 Vanadze. Bijuši 55 sarīkojumi, laba sadarbība ar draudzēm un citām organizācijām, aktīva Vanadžu darbība. Aprūpei savāktas 3323 mārciņas. Š. g. beigās DV piektajā kontinentā atzīmēs 10 gadu darbību un tai būs veltīts DV Mēnešraksta 6. n-rs.

Zviedrijas saimes darbības pārskatu deva plkv. V. Janums. Zviedrijā pavisam 297 biedri. Čēpingā ar teicamiem rezultātiem sarīkotas šaušanas sacīkstes, pastiprināta uzmanība veltīta jaunatnei.

DV nodaļas Dānijā darbu raksturoja tās priekšsēdis I. Reitmanis. Nodaļā 46 biedri Divas reizes gadā vāc ziedojumus un palīdz trūkumcietējiem. Labi sakari ar dāņu presi. Atbalsta latviešu skolu.

Par DV Beļģijas nodaļu ziņoja priekšsēdis K. Gulbis. Cieša sadarbība ar vietējo latviešu nacionālo pārstāvību. Nodaļā 33 biedri, vairums ogļraču. Apkopj Cēdelghēmas gūstā mirušo karavīru kapus.

CV sekretārs A. Bērziņš ziņoja, ka visā DV arganizācijā uz š. g. 1. februāri ir 8,272 biedri, šai skaitā 1.425 Vanadzes un 1.152 kara invalidi, kas apvienoti 162 nodaļās un kopās. Pie organizācijas saimēm darbojas 12 kori, 21 drāmatiskais ansamblis, 41 bibliotēka, 28 sporta sekcijas, 10 tautisko deju grupas un 21 dažādu citu veidu sekcijas. Gada laikā sarīkoti: 202 svinīgi akti, 125 priekšlasījumi, 72 koncerti, 62 teātra izrādes un 352 citi sarīkojumi.

(Nobeigums sekos)

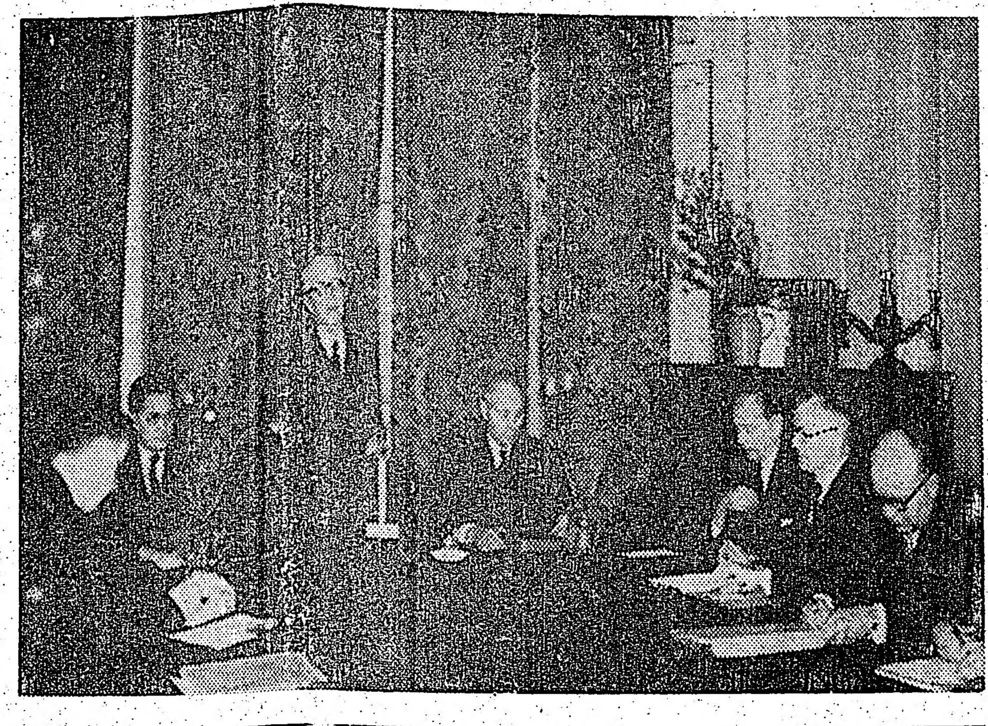

Sūtnis K. Zariņš uzrunā DV CV sēdes dalībniekus. No kr.: I. Reitmanis (Dānijas pārstāvis), L.Rumba (ASV), sūtnis, DV priekšnieks V. Janums, H. Zāgars (Vācija), K. Gulbis (Beļģija) un I. Frišvalds (Anglija).

Foto: L. Priede.

NĒRU MEKLĒ ATRISINĀJUMU TIBETAI

Indijas ministru prezidents aicina komūnistus sastapties ar Dalai Lamu.

Pagājušās nedēļas nogalē no Tibetas izbēgušo Dalai Lamu apmeklēja Indijas ministru prezidents Nēru un piedāvāja savu palīdzību izlīgšanai ar Ķīnas komūnistiem. Nēru visiem spēkiem cenšas likvidēt delikāto situāciju, kas radās, kad Dalai Lama meklēja patvērumu Indijā, līdz ar to gandrīz pilnīgi iznīcinot Indijas ministru prezidenta gadiem ilgi kultivētos pūliņus par katru cenu uzturēt draudzīgas attieksmes ar Pekingu.

Lai mazinātu sava varenā kaimiņa dusmas, Nēru jau sācis kalt plānus, kā atbrīvoties no Dalai Lamas klātienes Indijā. Īsi pirms 4 stundu garās apspriedes ar Tibetas valdnieku ministru prezidents Nēru preses pārstāvjiem atklāja savus nodomus par Tibetas saspīlējuma likvidēšanu. Pēc viņa domām pareizākais ceļš būtu, ja Pekingas nosūtītu savus pārstāvjus, Pančen Lamu ieskaitot, pie Dalai Lamas, lai miermīlīgu sarunu ceļā mēģinātu rast atrisinājumu situācijai Tibetā.

Pēc sarunām ar Dalai Lamu Indijas ministru prezidents daļu no sava optimisma tomēr jau bija zaudējis un izteicās, ka ne uz kādu ātru Tibetas atrisinājumu pagaidām vēl nav ko cerēt.

VAI CHRUŠČEVS PĀRCENTĪES?

Lai novērstu uzmanību no Vidējiem Austrumiem, Chruščevs radīja Berlīnes krīzi — un pārspīlēja.

Vašingtonā. Sav. Valstu diplomātiskās aprindās arvien populārāka kļūst doma, ka Berlīnes krīze pašreizējos apmēros sasniegusi Chruščevam negribot, līdz ar to aizkavējot komūnistu apvērsumu Vidējos Austrumos.

Zināmas amerikāņu diplomātu aprindās ir pārliecinātas, ka nevis Berlīne, bet gan Vidējie Austrumi, jo sevišķi Iraka un Persija, ir vieta, kur no Padomju Savienības jāuzmanās visvairāk un kur jāgaida tās politiskā ofensīva. Pēc šo diplomātu domām Chruščevs ar Berlīnes krīzes radīšanu stipri pārspēkulējies: viņš nerēķinājās ar to, ka Berlīnes krīze varētu pieņemt tādus apmērus, ka tā nostātos ceļā vispārējiem Vidējos Austrumos. Berlīnes krīze tika radīta, lai novērstu pasaules uzmanību no Vidējiem Austrumiem. Bet situācija Berlīnē kļuva tik nopietna tik ātri, ka uzmanību no Vidējiem Austrumiem pārāk spiesta novērst Padomju Savienība pati. Ja tas tā nebūtu bijis, tad Iraka un Persija jau atrastos pilnīgā komūnistu varā. Turpretim pašreiz stāvoklis vēl nav tik bezcerīgs. Lai gan Irakā komūnisti iespaids ir ļoti liels, pilnīgi pie varas viņi vēl nav paspējuši tikt.

Ja komūnisti Irakā būtu pilnīgi noteicēji, domā amerikāņi, tad ievērojamākie politiskie cietumnieki jau būtu sen likvidēti. Acumirklī tomēr uz nāvi notiesātie vecā režīma pārstāvji un Kasema pretinieki vēl vienmēr ir dzīvi. Nāves sodu izpildīšanā Vašingtonas lietpratēji saskatītu zīmi, ka Irakā valda komūnisti. Komūnisma procesa paātrināšanai Padomju Savienība ar Iraku nosūtīja lielāku skaitu kurdu. Bet arī pēdējie vēl nav spējuši noorganizēt nedz komūnistu apvērsumu pret Kasemu, nedz Persijā dzīvojošo ciltsbrāļu sacelšanos pret šachu.

Ja Padomju Savienība tagad nebūtu tik ļoti nodarbināta ar Berlīni un Vāciju, tās iesāktā aktivitāte Vidējos Austrumos būtu daudz lielāka un iedarbīgaka. Lai gan Persiju un Iraku komūnisti mierā neatstās, politiska lielofensīva tuvākā laikā netiek gaidīta. Tai nenotiekot ģen. Stingru mugurkaulu, var pat rēķināties ar varbūtību, ka Irakas komūnisti ne tikvien nekļūst spēcīgāki, bet zaudē arī līdz šim iegūtās pozīcijas.

BALTIEŠU MEMORANDS

23. aprīlī trīs Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji Vašingtonā kopīgi iesniedza Valsts departamentam savas notas sakarā ar gaidāmo 4 ārlietu ministru konferenci Ženēvā, izsakot pārliecību, ka Baltijas valstu intereses un viņu tiesības uz neatkarību šai konferencē netiks skartas.

KREMLIS GRIB NODROŠINĀT SAVU STĀVOKLI AUSTRUMEIROPĀ

Rietumu lielvalstu savstarpējās rīvēšanās radījusi delikātu situāciju, ko paredzētajās sarunās izmantos Chruščevs.

Rietumu lielvalstīm zudusi ticība, ka ārlietu ministru vai valdību galvu sarunas varētu mazināt starptautisko saspīlējumu.

Vašingtonā. Četras reizes pēdējo 4 gadu laikā Chruščeva politiskie manevri noveduši pasaules lielvalstis valdību galvu konferences durvju priekšā. Pirmoreiz, 1955. gadā durvis arī pavērās, konference notika, un lielvalstis varēja ziņot, ka panākta vienošanās „principā". Prakse tas tomēr nenozīmēja neko citu kā nesaprašanās turpināšanos. Pagājušā gadā Chruščevs divas reizes apturēja paša sākto gatavošanos valdību galvu sarunām, lai tikai šogad atkal sāktu jaunu spiedienu tai pašā virzienā. Sagaida, ka šoreiz Chruščevs pusceļā neapstāsies. Sav. Valstu, Anglijas, Francijas un Rietumvācijas savstarpējā rīvēšanās ir radījusi Rietumiem tik delikātu situāciju, ka Pad. Savienība nevar atļauties to neizmantot.

Lai gan Maskava diendienā maina savu politisko taktiku un rāda ārēju svārstību attiecībā pret Rietumiem, tās īstie mērķi ka ārlietu ministru, tā valdību galvu konferencē spīd cauri katram Kremļa gājienam. Un, proti, Padomju Savienība vispirms grib nostabilizēt savu Austrumeiropas imperiju. Tas būtu panākams, domā Maskava, ja mazinātos Rietumu politiskais un militārais spiediens gar dzelzs priekškara robežām; ja Rietumi atzītu status quo Eiropā (kur pieskaitāma dalītas Vācijas eksistences turpināšanās, satelitu stāvoklis un Baltijas valstu inkorporācija), un, ja izdotos izspiest sabiedroto garnizonus no Rietumberlīnes — pēdējo atrašanos tik dziļi padomju teritorijā Maskavai gauži nepatīk.

Savu Austrumeiropas nostabilizēšanas kampaņu Padomju Savienība sāka ar akciju pret Berlīni, pieprasot pēdējās pārvēršanu brīvā un demilitārizētā pilsētā. Nākamais solis bija prasība atsevišķu miera līgumu nepieciešamība ar abām Vācijām. Par šiem jautājumiem Padomju Savienība gribētu runāt valdību galvu konferencē — ja Rietumi, šādu darba kārtību paredzēdami, konferenci akceptē. Ja viņi to dara, tad Padomju Savienībai padomā vēl daži citi punkti, kā, piemēram, atbruņošanās Maskava vēl vienmēr turas pie demilitārizētas Viduseiropas plāna, ar ko neitrālizētu Rietumvāciju un apturētu sabiedroto atomieroču koncentrēšanu Eiropas kontinentā. Padomju Savienība ir ieinteresēta arī panākt atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu — gan tikai pati uz saviem noteikumiem, kā to Chruščevs tik nepārprotāmi pierādīja pagājušās nedēļas nogalē vēstulēs prezidentam Eizenhaueram un ministru prezidentam Mekmillenam.

Lai gan nekāda vienošanās ārlietu ministru konferencē un tai eventuāli sekojošajās valdību galvu sarunās nav sagaidāma, abas puses šiem noteikumiem tomēr nopietni gatavojas. Šīs nedēļas sākumā Polijas galvaspilsētā atklāja Varšavas pakta valstu ārlietu ministru konferenci, kurā pārstāvētas Padomju Savienība, Austrumvācija, Ungārija, Polija, Bulgārija, Rumānija, Albānija un Čechoslovakija. Lai pierādītu Rietumiem komūnistu pasaules lielo viengabalainību, konferencē pieaicināti arī delegāti no komūnistu Ķīnas.

Varšavas pakta valstu ārlietu ministru sarunu oficiālais iemesls ir komūnistu bloka politikas koordinēšana, gatavojoties lielvalstu ārlietu ministru konferenci, kas sāksies šī gada 11. maijā Ženēvā. Bet tā kā Padomju Savienība ar savu satelītu domām nekad nav rēķinājusies un nerēķinās arī tagad, tad par komūnistu ārlietu ministru salidojuma oficiālo iemeslu var ļoti šaubīties. Rietumi to arī nekavējas darīt, paskaidrojot, ka komūnistu ārlietu ministru sanāksmei piešķirama vienīgi propagandas vērtība.

Tikai divas dienas pēc Varšavas konferences Parīzē sāksies Rietumu ārlietu ministru sarunas — arī gatavojoties 11. maijam. Lai gan sabiedroto diplomāti šai jautājumā jau ir lauzuši daudz šķēpu, vienošanās par taktiku pret Padomju Savienību ārlietu ministru konferencē vēl nav panākta, citiem vārdiem, Sav. Valstīm, Francijai un Rietumvācijai vēl nav izdevies pārliecināt Angliju, ka tās proponētā lokanība nav pareizais ierocis cīņā ar Padomju Savienību, ievērojot to, ka pēdējā par piekāpšanos pret Rietumiem nekad nav domājusi.

TORONTO NODIBINĀTA KONCERTAPVIENĪBA

Prof. V. Ruševics un Ks. Bidiņa pirmie koncertanti

Izcils notikums Kanadas latviešu mākslas dzīvē bija jaunās Toronto latviešu koncertapvienības nodibināšana svētdien, 26. aprīlī Marisa Vētras vokālā studijā, piedaloties ap 30 organizāciju pārstāvjiem. Apvienības valdē darbosies: T. Ķeniņš, M. Vētra, M. Vosveniece, B. Senkēviča, T. Kronbergs, A. Krūmiņš un Edīte Timermane - Ozola. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Priedīti, O. Dzērvīti un O. Indzeru, bet par valdes locekļu vietniekiem izraudzīja A. Andersoni, H. Pāvulu, V. Mazūru un B. Rubesu.

Sanāksmi atklāja komp. Tālivaldis Ķeniņš, ziņojot, ka visi nepieciešamie priekšdarbi koncertapvienības dibināšanai veikti. Viņš sniedza plašu pārskatu par latviešu un mūsu kaimiņtautu koncertapvienību darbību ASV, norādot, ka nevienai no šīm pastāvošām apvienībām nav noteikti izstrādātu statūtu. Referents domāja, ka „ar statūtu izsrādāšanu nebūtu jāsteidzas". Pieskaroties materiālai bazei, komp. T. Ķeniņš norādīja, ka ASV latviešu koncertaģentūras uzsākušas darbību ar ļoti niecīgiem līdzekļiem. Visu koncertapvienību pamatā ir abonentu kartes un cilvēki, kas tās pārdod. Līdz šim gandrīz visi mākslinieki bijuši apmierināti ar 200 dol. lielu honorāru par koncertu. Šajā summā ir ieskaitīti visi izdevumi, kādi rodas māksliniekam ar koncerta sarīkošanu. Šos 200 dol.. tad arī maksās jaunā Toronto latviešu koncertapvienība. Visi koncerti, kas saksies ar šī gada rudeni, notiks Unitarian baznīcas zālē, kur vietas 450 klausītājiem. T. Ķeniņš uzsvēr, ka „zāles akustika ir ļoti laba un tā nav arī pārāk dārga". Jaunā koncertapvienība sarīkos pavisam 4 koncertus gadā. Pirmie divi koncerti notiks jau rudenī: viens oktobra pirmajā dienā, bet otrs — decembra sākumā. Šiem koncertiem saistīti divi ievērojami latviešu mākslinieki — vijolnieks prof. Valdemārs Ruševcs no Kalamazū un dziedātāja Ksenija Bidiņa (mecosoprāns) no Anglijas. Padomā ir aicināt arī vīru dubultkvartetu „Tēvija" no Bostonas un dziedātāju Mildu Grimmu - Štrausu ar pianistu Hugo Štrausu no ASV rietumu krasta. Visi koncerti iecerēti ceturtdienas vakaros. (Attiecībā uz financiālo pusi, komp. T. Ķeniņš izteicās, ka nepieciešami vismaz 1.400 dol., lai šādu koncertciklu varētu izveidot. Koncertapvienība savus izdevumus varētu segt jau ar 280 pilnām abonementiem. Atsevišķu biļešu iegāde šinī gadījumā būs izslēgta. Skolēni un studenti abonentu kartes varēs iegādāties par puscenu, uzrādot attiecīgo mācību iestādes identitātes karti.

Šinī sēdē daļēji tika izveidots arī sakarnieku tīkls. Klātesošie vēl nolēma, ka abonentu brīvkartes izsniegs vienīgi laikrakstu pārstāvjiem un neredzīgajiem invalīdiem. Vienīgo goda karti uz šiem koncertiem piesūtīs Latvijas ģenerālkonsulam R. N. Braisonam. Visubeidzot jāpiebilst, ka pieteikšanās abonentu kartēm iegādei ir 1. septembris. Atsevišķas kartes cena — $5.00 par visu koncertciklu. A. K.

Robežu pārkārtojumi Polijā

No Polijas arvien vairāk nāk vēl nepārbaudāmas ziņas un baumas par paredzamiem robežu pārkārtojumiem komūnistu iespaida sfairā. Padomju Savienība, lai kaut cik stiprinātu vācu komūnistu prestižu, Austrumvācijai (tā sauktajai Vācu demokrātiskajai republikai — DDR) atdošot atpakaļ Štetinu, poļiem tās vietā iedodot Karaļaučus (Königsberg), ar Baltijas jūras ostu Pillavu.

POĻIEM ESOT IEBILDUMI PRET MASKAVAS POLĪTIKU

Poļi baidās, ka Padomju Savienība varētu saraut Varšavas saites ar Rietumiem.

Varšavā. Padomju Savienības draudi parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju, ja sarunas vispārēja līguma virzienā nesokas, poļu diplomātiskās aprindās tiek uzņemti ārkārtīgi vēsi. Pēdējie ir pārliecināti, ka atsevišķs miera līgums ar Austrumvāciju no Padomju Savienības puses būtu nepiedodama pārsteidzība, kas pārvilktu svītru cerībām par tālākām sarunām starp Rietumiem un Austrumiem. Otrkārt, šāds darījums nozīmētu galu Polijas labajām attieksmēm ar Rietumiem. Šo attieksmju izveidošana Padomju Savienības ēnā nav nekāds nieka panākums, un poļi to tik lēti negrib pārdot.

Atmosfaira Varšavā liecina, ka poļi politisko spēli pret Rietumiem gribētu spēlēt citādiem paņēmieniem, nekā to dara Padomju Savienība. Gomulkas deklarācija, ka Polija parakstīs atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju, ja par līgumu ar abām Vācijām neizdosies vienoties, radās tiešā Maskavas spiediena rezultātā. Poliju starptautiskā mērogā acumirklī interesē vienīgi pasaules garantijas, ka agrākās Vācijas territorijas, kas tagad izveido Rietumu un ziemeļu Polijas trešo daļu, tiek atzīta par Polijas territoriju. Tā kā Polijai no Austrumvācijas šādas garantijas jau ir, tad atsevišķs līgums ar vācu komūnistiem Polijai neko vairāk nevar dot. Gluži otrādi, tas varētu maksāt Polijai draudzību ar Rietumiem. Lai cik niecīgs arī būtu Varšavas iespaids Padomju Savienības politikas kaldināšanā, poļi šo iespaidu mēģinās izmantot, lai atturētu Maskavu no pārsteigšanās parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju.

Revizionisti Latvijā

Pāršķirstot dažus pēdējā laika komūnistu izdevumus, jākonstatē, ka bez moskavītu un viņu diendeļu visādi gānītājiem un visu laiku nīstiem (bet nekādi neiznīdējamiem) latviešu „buržuaziskajiem nacionālistiem", okupētajā Latvijā ir laikam radušies arī kādi Kremlim visādi bīstami revizionisti. Kā gan citādi izskaidrojami dažu latviešu komūnstu jaunie Rīgas ielu pārdēvēšanas plāni, pēc kuŗiem tagadējai Goŗkija ielai, „ievērojot daudzus iedzīvotāju aizrādījumus", drīzumā paredzēts atdot tās veco Kr. Valdemāra ielas nosaukumu . . .

Daudz gan ar Kr. Vadlemāra „amnestēšanu" iegūts vēl nav, bet tomēr jau atkal viens mazs latviešu tautas panākums klusajā, gigantiskajā cīņā pret negēlīgajiem Maskavas kakla kungiem. Par to arī mēs atkal varam priecāties no visas sirds, jo tas lieku reizi pierāda, ka latviešu tautas pašapziņa Latvijā nav iznīcināta un nav iznīcināma arī ar visbaigākajiem komūnistu terrora līdzekļiem. Tas arī norāda, ka šā vai tā no Rīgas ar visiem dažādiem krievu suselniekiem, razbainiekiem, burlakām un dažādu pasugu komūnistiskajiem noziedzniekiem — pazudīs arī ielu nosaukumi, kad Ļeņina iela atkal iegūs veco Brīvības ielas godu.

TLB
Sestdienas skola
ATZĪMĒS
GIMENES DIENU
Svētdien, 3. maijā, pl. 4 pp., skolas telpās Sv. Andreja b-cā, Toronto
Svētbrīdis, skolēnu priekšnesumi, vecāku apsveikšana.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

BĪSTAMA DEKLARĀCIJA

ZINĀTNIEKUS UN UNIVERSITĀŠU MĀCĪBAS SPĒKUS MĒĢINA IEVILINĀT KOEKSISTENCES TĪKLOS

Ar pazīstamā komūnistiem draudzīgā lielrūpnieka Kīra Ītona financiālo atbalstu Pugvašā (Pugwash, N. S.) 1957. gadā sanāca privāta zinātnieku konference spriest par atomu kaŗa briesmām un to novēršanu. Otra konference notika 1958. gada pavasarī Kvebekas provincē; trešā — tā paša gada rudenī Austrijā. Šai pēdējā konferencē ievēlēja pastāvīgu komiteju, kurā ir trīs Padomju Savienības, trīs Anglijas un divi Savienoto Valstu zinātnieki, kā arī pazīstamais kreisi noskaņotais angļu filozofs Bertrands Rasels kā priekšsēdis. Vai Anglijas un Savienoto Valstu pārstāvji tiešām pārstāv savu zemju zinātnieku uzskatus, ir jautājums, kamēr par Padomju Krievijas pārstāvjiem var droši sacīt, ka viņiem jāpilda savas valdības instrukcijas. Tādēļ nav brīnums, ka ļoti uzmanīgā un šķietami nevainīgā stilā sastādītajā „Vīnes deklarācijā", ko šī komiteja izsūtījusi vairākiem tūkstošiem zinātnieku visā pasaulē, vietvietām pavīd šīs grupas noteicēju uzskati un mērķi. Deklarācijas galvenās pamatdomas: jāizbeidz kaŗi, jāizbeidz bruņošanās sacensība; kā kaŗi, tā atombumbu mēģinājumi ir bīstami, zinātniekiem jāsadarbojas (ar frazi par koeksistenci starp nācijām ar dažādām sociālām un ekonomiskām struktūrām . . .), zinātniekiem ir atbildības un pienākumi pret tautām (. . . izglītībai it īpaši jāierobežo kaŗu glorificēšana . . .). Nobeigumā — tik bieži dzirdētā fraze par miera nostiprināšanu, kas atsauc atmiņā „miera kongresus" . . . Deklarācijai pievienota aptauja.

Kā deklarācija, tā aptauja visumā sastādīta tik uzmanīgi, uzsverot mieru, zinātnieku ideālismu un pienākumu pret sabiedrību, ka nebrīnīsimies, ja Pugvašas komiteja saņems tūkstošiem pozitīvu atbilžu. Rezultāts: Pugvašas komitejas un tās bīdītāju lielāks spiediens uz Rietumu valdībām . . .

Ko darīt? Asi pretraksti avīzēs un iebildumi maz līdzēs. Vīnes deklarācija ir tik veikli sastādīta, ka tās kritikus ir viegli pataisīt par „kaŗa kūdītājiem" — un tad uzticība visiem iebildumiem ir pazaudēta . . . Varbūt iedarbīgākas būs (bez kavēšanās!) personīgas mierīgas pārrunas ar kanadiešu un amerikāņu zinātniekiem (Vārds kollēgām un studentiem augstskolās un pētniecības iestādēs!). Viens no galveniem iebildumiem varētu būt: kādēļ vienas personas financētai privātai konferencei jānodarbojas ar tik svarīgām starptautiskām problēmām? — Tas ir Apvienoto Nāciju kompetencē, ar vispusīgāku un neitrālāku pieeju!

Par Ītonu, Pugvašas konferencēm un to dalībniekiem bija izsmeļošs raksts angļu valodā pretkomūnistiskajā laikrakstā „The Voice of Freedom" šī gada marta izdevumā, solot turpinājumu nākošā numurā. Šo laikrakstu izdod 18 tautību grupa (ieskaitot latviešus) „Mutual Cooperatio League of Canada", un to var dabūt 194 Bartlett Ave., Toronto 4, Ontario.

Prof. A. Dreimanis.

DĪFENBEIKERS IZSNIEDZ PILSONĪBAS APLIECĪBAS

(C.S.) Pilsoības iegūšanas ceremonijas pēdējos gados kļuvušas par svinīgiem sarīkojumiem. Pieņemšanas par godu jaunajiem pilsoņiem katru nedēļu notiek Toronto pilsētas namā, un tās organizē Toronto metropoles koordinējošā pilsonības komiteja. Īpašu spožumu nesen šādai ceremonijai Saskačevānas Prinča Alberta pilsētā deva ministru prezidents Dīfenbeikers, kur viņš izsniedza pilsonības papīrus 47 jaunkanadiešiem.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Joprojām ap 7.000 agrāko AVRO darbinieku ir bez darba, kaut 1500 strādniekiem laimējies atrast piemērotu darbu ziemas sezonā.

Pagājušā gadā Ontario provicē reģistrēti 25.606 ugunsgrēki, kas prasījuši 177 cilvēku dzīvības. Nodarītie zaudējumi aprēķināti uz $2.236.000,-

Ontario premjērministrs Leslijs Frosts izteicies, ka Kanadas auto rūpniekiem nākotnē vajadzēšot ražot mazākas un ekonomiskākas automašīnas.

Toronto transportkomisija paziņojusi, ka Blūra ielas apakšzemes dzelzceļa satiksme tiks paātrināta par 10 jūdzēm stundā. Tas nozīmētu, ka uz priekšu stundas caurmēra ātrums būs 57 jūdzes. Līdz šim Blūra ielas pazemja izbūvei izdoti 1.107.701 dol.

No 28. aprīļa līdz 2. maijam Kanadas Nacionālās izstādes sieviešu paviljonā notiks foto izstāde ar nosaukumu „Canadian Photography Fair". Izstādes laikā foto amatieŗiem būs dota iespēja fotografēt profesionālus modeļus, kas mainīs kostīmus 5 reizes dienā.

Statistiskais birojs Otavā ziņo, ka visā Kanadā patlaban ir 525.000 bezdarbnieku. No atsevišķām provincēm pirmā vietā ir Ontario ar 240.831 lielu bezdarbnieku skaitu.

Iespējams, ka tuvākā nākotnē Kanada varēs ražot uz vietas franču SS-10 prettanku raķeti, ar kuŗu patlaban iepazīstas Kanadas un ASV militārie eksperti.

Pie Toronto pilsētas publiskās bibliotēkas atvērta jauna mūzikas nodaļa ar 3400 skaņu platēm, 5.000 grāmatām un 20.000 nošu partitūrām. Tā atrodas Avenue Rd. un St. Clair Ave. krustojumā. — š.

DRAUDZES SVĒTKI MONTREĀLĀ

Montreālas latviešu Trīsvienības ev. - lut. draudzes 10 gadi.

Montreālas latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes 10 darbības gadu pateicības dievkalpojums notika 18. aprīlī, pl. 7 vakarā plašajā Trinity Memorial baznīcā.

Svarīgā notikuma atcere bija pulcinājusi pilnu baznīcu dievlūdzēju. Bez draudzes mācītāja A. Voitkus, kā viesi piedalījās Otavas Miera draudzes mācītājs E. Lange, Pāvila draudzes māc. V. Šēfers, sinodes prezidenta pārstāvis J. Peters, igauņu draudzes mācītājs K. Raudseps un vācu draudzes māc. H. Litkehelrs. Dievkalpojuma mūzikālo daļu kuplināja vīru koris Junda ar diriģentu - ērģelnieku D. Vītolu, operdziedātāja N. Valdovska, brīvmākslinieces Līna Karlsone un Rita Šēfere. Šis svinīgais dievkalpojums ar viesu runām, mūzikāliem priekšnesumiem un skaistajām, speciāli šim gadījumam īrētām baznīcas telpām paliks draudzes locekļiem ilgi atmiņā, atgādinot desmit trimdas gadus, pavadītus ārpus dzimtenes svešā aizokeana zemē.

Pēc dievkalpojuma draudzes locekļi pulcējās baznīcas zālē pie dāmu komitejas sagādātiem atspirdzinājumiem, uzklausot apsveicēju runas, kavējoties pārrunās par pavadītiem gadiem un metot skatu nākotnē. Draudzes pr-ks A. Spūrmanis pasniedza adresi J. Asaram, kas draudzes valdē darbojies nepārtraukti 10 gadus, galvenokārt izpildot atbildīgo un grūto kasieŗa amatu. Dāmu komiteja šo gadījumu atzīmēja, pasniedzot viņam ziedus. Bez tam dāmu komiteja bija iesākusi iekārtot draudzes svarīgāko notikumu uzņēmumu albumu, ko nodeva valdei turpināšanai. Vēl draudze atvadījās no sava bijušā iecienītā ērģelnieka K. Hartmaņa tēva, kas pāriet dzīvot pie sava dēla uz Toronto.

Draudzes darbības sākums meklējams 1949. gada 5. februārī, kad Montreālas latviešu palīdzības biedrības pilnsapulcē ievēlēja pirmo draudzes valdi ar priekšnieku prof. Dr. A. Tauriņu. Valdes uzdevums — draudzes noorganizēšana un izveidošana. Sākumā dievkalpojumi notika reizi mēnesī, aicinot mācītāju A. Gaudiņu no Toronto. 1949. g. oktobrī A. Gaudiņš ar ģimeni pārcēlās uz pastāvīgu dzīvi Montreālā un līdz ar to varēja noturēt dievkalpojumus regulāri.

Lai iebraucēji varētu iepazīties ar Kanadas dzīvi un apstākļiem, māc. A. Gaudiņš noorganizēja sanāksmes ceturtdienu vakaros, kur lasīja referātus, rīkoja koncertus un filmu izrādes. Sanāksmes bija kupli apmeklētas, jo tur varēja sastapt pazīstamus, apmainīties informācijām par darba un citām iespējām, pirkt latviešu grāmatas, daiļamatniecības izstrādājumus un rudzu maizi. Mācītājam darba bija ļoti daudz. Vajadzēja jauniebraucējus sagaidīt ostā vai stacijās, palīdzēt tiem nokārtot muitas formālitātes, sameklēt apmešanās vietas, darbu u. t. t.

Draudzes organizēšanas valdes sastāvs uz 1950. gada 1. janvāri bija: māc. A. Gaudiņš, prof. Dr. A. Tauriņš, J. Asaris, R. Goba, K. Hartmanis, E. Mazutis, K. Ozols un A. Spūrmanis. Ar nedaudzām personāla sastāva maiņām šī valde veica priekšdarbus draudzes formālai noorganizēšanai. Māc. A. Gaudiņa oficiālā ievešana draudzē un draudzes valdes iesvētīšaan notika 1951. g. 20. maijā, piedaloties Kanadas sinodes prezidentam Dr. J. H. Reblem un mācītājam A. Mitulim.

Kā draudzes priekšnieki kalpojuši: prof. Dr. A. Tauriņš līdz 1954. g., K. Ozols līdz 1955. g., A. Neimanis līdz 1956. g., bet pēc pēdējā nāves priekšnieka funkcijas izpildīja A. Mednis, un sākot ar 1957. g. draudzes priekšnieks ir A. Spūrmanis.

Galvenais palīdzības darba smagums gūlās uz dāmu komitejas pleciem. Kā priekšnieces kalpojušas: A. Kraule, E. Landovska, I. Medne un pašreiz N. Baumane.

Draudzes darbā vēl kā svarīgs veikums atzīmējams svētdienas skolas noorganizēšana, ko veica māc. A. Gaudiņš. Pirmā skolas vadītāja bija M. Kauliņa. Vēlāk, nākot E. Mazutim par skolas vadītāju, mācības programmu paplašināja un atdalīja no baznīcas, radot patstāvīgu latviešu skolu.

1957. g. 16. novembrī, pēc apmēram gada ilgas slimošanas, mūžībā aizgāja pirmais draudzes mācītājs A. Gaudiņš. Draudze, pateicībā par viņa darbu, savam mācītājam uzstādīja piemiņas plāksni, ko iesvētīja 1958. g. 13. septembrī.

1957. g. 15. decembrī par draudzes mācītāju ievēlēja māc. A. Voitku, kas bez jau minētajiem ievadītajiem pasākumiem sevišķu vērību piešķiŗ jaunatnes audzināšanai un svēto rakstu izskaidrošanai. Darbojas atkal svētdienas skola un jaunatnes pulciņš. Piekrišanu pieaugušo vidū ieguvušas bībeles stundas, kur mācītājs izskaidro baznīcas vēsturi un svētos rakstus.

Draudze palīdzības un saimniecisko darbību raksturo sekojošie skaitļi: bēru fonds līdz šim 20 miršanas gadījumos izmaksājis pabalstos $6.608,00, palīdzības darbam līdz 1958. g. 31. decembrim izdoti $4.989,00, Nekustamu īpašumu un rezerves fondā uzkrāti $8.938.00, Emmas Ziemeles piemiņas fondā uzkrāti $807,00 un archibīskapam nosūtīti $633,00.

Pašreizējais draudzes vadības sastāvs ir sekojošs: mācītājs A. Voitkus, draudzes priekšnieks A. Spūrmanis, valdes locekļi — J Abrams, N. Baumanis, A. Bērziņš, R. Goba, V. Golde, J. Kerks, I. Mazkrists, I. Neimanis, K. Peize, A. Spura, A. Timbers, N. Veinbergs un J. Vilnis; revīzijas komisijā — E. Kalniņš, T. Kraulis, J. Veismanis, V. Ziemelis un D. Zušmanis. Dāmu komitejas priekšniece ir N. Baumane, ērģelnieks — Daumants Vītols, svētdienas skolas pārzinis Aleksandrs Zariņš.

Lai Visvarenais arī nākotnē mūsu draudzei stāv klāt, sargā un atvieglo nest trimdas dzīves smagumus, palīdz draudzes mācītājam, valdei, dāmu komitejai un visiem darba darītājiem kalpot cilvēkiem un Dievam.

Kr. Ozols.

JĒKABAM KREILIM 65 GADI

No kr.: Saimniecisko darbinieku apv. pr. P. Rasiņš pasniedz J. Kreilim balvu, blakus stāv jubilāra dzīvesbiedre Anna. Aizmugurē no kr. V. Bebris, V. Mukts, R. Eglītis, jubilāra meita Valija un A. Kristapsons.

28. aprīlī pagāja 65 gadi, kopš dienas gaismu ieraudzīja preses fotogrāfs Jēkabs Kreilis.

Kurš latvietis Toronto gan nebūs redzējis kalsenu vīru ar somu plecos, kas visos sarīkojumos — kā ballēs, tā kāzās vai kristībās, padara „nemirstīgus" gan māksliniekus, gan sarīkojumu apmeklētājus un sanāksmju dalībniekus. Retajam būs ienācis prātā, ka šim jauneklīgi kustīgajam „vecītim" ir jau 65 gadi.

Jubilāru apsveikt radu un draugu vidū bija ieradušies arī LSDA Kanadā pārstāvji ar valdes priekšsēdi P. Rasiņu priekšgalā, pasniedzot jubilāram rokas pulksteni, par ko Jēkabs bija ļoti priecīgs, bet reizē arī neveikli smaidīja, un, cik varēja noprast, viņam jāsāk mācīties ,kā ar rokas pulksteni apieties, jo visu mūžu viņš lietojis kabatas pulksteni.

Suminot jubilāru, P. Rasiņš atcerējās, ka pirmo reizi viņu saticis „Brīvās Zemes" redakcijā Rīgā, kad mūsu zeme tiešām bija brīva, un novēlēja, lai liktenis lemtu tikties turpat, kad Latvija atkal būs brīva. Par viesu pacienāšanu bija gādājusi čaklā namamāte — jubilāra dzīvesbiedre Anna, ko viesi sirsnībā nokristīja par „Anniņu".

Atjautīgu stāstījumu ar dzejiskām illustrācijām par jubilāra gaitām no agrās bērnības līdz šai dienai sniedza M. Čulītis, no kā kļuva skaidrs, ka J. Kreilis dzimis laucinieks, agrā bērnībā nokļuvis Rīgā un tālāko dzīvi pavadījis pilsētās, — gan Latvijā, gan plašajā Krievijā. Iemācījies un strādājis vairākus amatus — gan par burtlici, mēchaniķi, elektriķi, un beidzot vairāk kā 30 gadu par fotografu. Latvijas neatkarības laikā bija iekārtojis savu foto uzņēmumu, kas evakuējoties bijis jāatstāj. Pēc paša jubilāra izteicieniem viņš Latvijā apkalpojis 54.000 klientus, un, ja tiem pieskaita trimdā izdarītos uzņēmumus, tad visā drīzumā J. Kreilis savā kontā varētu ievest 100.000 klientus.

Liels atbalsts viņa dzīves un darba gaitās allaž bijusi viņa čaklā un nenogurstošā dzīvesbiere, kas bez tiešiem ģimenes pienākumiem daudz darījusi arī darbā, uzņemoties pat uzņēmuma vadību tajos brīžos, kad Jēcītim gadījies saslimt. Vēlēsim negurstošu darba priekú mūsu baltajam fotografam arī nākotnē.

Jauns kino Toronto

Sākot ar 24. aprīli Toronto atvērts jauns kinoteātris — „Lux", kuŗš bez filmām sniegs arī kabarē uzvedumus. Pirmizrādei bija saistīta dejotāja Noāmi Farrell.

KANADĀ TORONTO

⊙ Baltijas tautu federācija Kanadā aizvesto piemiņas aktu rīko svētdien, 14. jūnijā, Kolumbus zālē. Galveno runu teiks Kanadas federālās valdības parlamenta loceklis R. Mičeners.

⊙ Liela atsaucība bija Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības rīkotajiem kursiem gaidu un skautu jendām DV namā, kuros piedalījās 15 meitenes un 17 zēni. H. Mercs iepazīstināja jauniešus ar daiļamtniecības vispārējo nozīmi mūsu kultūras dzīvē. Kursos ar aušanas demonstrējumiem piedalījās A. Dzērvīte; ādās izstrādājumiem — J. Zālītis; kokgriezumiem un intarsijām — H. Mercs; vaŗa kalumiem — O. Neimanis; prievīšu aušanu — O. Mežule, un sudraba kalumiem — A. Gugāns.

⊙ Ceturtdien, 14. maijā Toronto latviešu studentu kopa rīko tuvināšanās vakaru ar deju „Canadero" klubā (33 Dundas St. W.).

⊙ Liela ir Kanadas un ASV latviešu jauniešu interese par jaunatnes svētkiem, kuŗus rīko organizācijas komiteja B. Rubesa vadībā. Kanadas apgabala reģionālais priekššēža vietn. V. Gulēns informē, ka no Toronto un apkārtējām pilsētām pieteikušies jau 50 sacensību dalībnieki individuālām sacensībām. Kanadas apgabala pusfināli notiks sestdien, 30. maijā, Hamiltonā. Nule kā izgatavoti arī atzinības raksti pusfināliem pēc G. Liepiņa un O. Bērziņa meta. Toronto Austrumu draudze svētkiem ziedojusi 28 dol., bet I. Falkenberga — latvisku spilvenu.

⊙ „Ūsiņa nakts" — saucas uzvedums, kuŗu pašreiz iestudē rež. F. Lintiņš. Pirmizrāde paredzēta 24. maijā, TLB sarīkojumā Poļu zālē, Kleremonta ielā. Šis būs tipisks senlatviešu uzvedums ar 18 dziedājumiem. Tajā piedalīsies A. Vītols (baritons), A. Ķivlenieks (tenors), V. Volkova (soprāns) u. c. Konservātoriste Valde Svenne vada mūzikālo daļu, bet mākslinieks O. Grebže rūpēsies par dekorācijām. — š.

KANADA IEKAŖO TUNDRU

(C. S.) — Kanadas ziemeļos tundra aizņem 500.000 kvadrātjūdžu no Kanadas platības, kas ir lielāka par Francijas, Austrum- un Rietumvācijas un Grieķijas kopplatību. Tā Kanadai izmaksājusi neskaitāmus miljonus dolaru. Tundru dēļ naftas rūpniecība vien pēc aplēsumiem ir zaudējusi 100 miljonu dolaru. Kaut gan tundra liekas kaila un mirusi, tā tomēr ir nepārvarams šķērslis ziemeļiem.

Tundra ziemeļos skaŗ visas rūpniecības nozares. Ja tā reizi gadā nesasaltu, daudzām rūpniecībām tundru zemē nebūtu iespējams vispār darboties. Piemēram, bez sala Austrumkanadas papīra masas rūpniecība nevarētu izvest ārā savu gadskārtējo ražu ar jebkādu citu transportu. Tāpat naftas rūpniecība pat nevarētu uzsākt zemes pētījumus vai transportu tundrās.

Tomēr Kanadas tieksmes izkopt mežu, kalnrūpniecības, naftas un lauksaimniecības iespējas ir tik lielas, ka tundra pašlaik pārdzīvo ārkārtīgu apvērsumu.

Kvebekas kalnrūpniecības departaments analizē kūdras purvus, kas apsedz 700.000 akru gar Sv. Lorenča upi. Šis darbs ir atklājis, ka tundrās ir jēlvielas, kas noderīgas ķīmiju plastisko materiālu un citu ķimikaliju iegūšanai. Ja šīs ķīmiskās vielas varētu komerciāli izmantot, būtu iespējams šo apgabalu ieņemt un pārvērst purvus lauksaimniecībai derīgā zemē.

Nesen kādā konferencē kāds tundru speciālists izteica sekojošus paregojumus:

„. . . 15 gados sakarā ar mūsu uzvaru pār tundru, pilsētas radīsies visur ziemeļos.

Milzīgas lauku saimniecības, kas audzēs visu, sākot ar labību un beidzot ar dārzeņiem, būs parastā ziemeļu parādība, jo mēs izmantosim tundru produktivi, bet nemēģināsim to iznīcināt."

Tundra — ūdens un dzīvas un mirušas veģetācijas maisījums — ir galvenokārt melna, smirdīga kūdra, kurā perinās insekti, un kas nogremdē visu, sākot ar zirgiem un suņiem līdz pat zemi pārvietotājiem traktoriem.

Līdzīga tipa zeme sastopama daudzās pasaules malās, visbiežāk nenosusinātos apgabalos. Tā ir pārsteidzošā kārtā ielauzusies Īrijā, Skotijā un Krievijā kūdru dabīgās kurināmā. Tā zeme dāvina . . . Holandes purvu.

Tundras purvi sastāv no dažādiem slāņiem ar augu atliekām; tie sasniedz dziļumu no dažām collām līdz 20 un 30 pēdām.

Kanadā katrai provincei ir sava daļa tundras. Tās josla sniedzas no Ņufaundlendas līdz Britu Kolumbijai, šķērsām pāri visiem ziemeļiem. Vienā gadījumā tā pārsteidzošā kārtā Ontario sirdī, kur tās daļa ir nosusināta un tiek lauksaimnieciski izmantota, lai izaudzētu slaveno dārzeņu ražojošo Holandes purvu.

Kad Kanadas nacionālais dzelzceļš izbūvēja sliežu ceļu uz Čerčillu, cauri Tundras sirdij, veselas stigas daļas negaidot sagrieza un iegrima tundrā. Dažās vietās uzpildījums iegrimis tundrā tikpat ātri, cik ātri inženieri varēja to uzbērt.

Taisot Aļaskas lielceļu, inženierus samulsināja daļu ceļa sekciju tundras daļums. Tūkstošiem tonnu pildījuma iegāza kādā ceļa sekcijā, bet viss pildījums nekavējoties pazuda no redzes aploka, nogrimstot tundrā.

Ziemā visā Kanadā sākas drudžaina darbība pāri visai tundrai. Naftas sabiedrības steidzas pievest smagās urbšanas ierīces, apgādes preces un ietaises. „Sals ir vienīgā laipnība, ko mums parāda tundra", nesen izteicās kāds inženieris.

Ņufaundlendas purvu kultivēšanas departamenta pārzinis J. V. Hilijs stāsta, ka šī province sistemātiski nosusina purvus un tur nometina lauksaimniekus. Milzu purvu arkli, kas šķeļ trīs pēdas platas un trīs pēdas dziļas velēnas, atver tundru. Grāvju rokamās mašīnas tad pulverizēto kūdru izmet pāri pat 50 pēdām no 4½ pēdu dziļā grāvja malas; šīs mašīnas, kas katra maksā $30.000, paātrina uzvaru pār Ņufaundlendas tundru.

Britu Kolumbijā tundru mazliet izmanto, lai lielus vairumos iegūtu kūdras, ko iegūst no tās virspuses, izžāvētu un nosūtītu Kalifornijas augļu audzētājiem kā mēslojumu.

Tundras pārvēršana dos ziemeļu iedzīvotājiem ārkārtīgi lielas labības un dārzeņu vairumus, iegūstot augstas ražas.

DEVĪGĀ KANADA

Kopš 2. pasaules kaŗa Kanada sniegusi financiālu palīdzību daudzām zemēm, kopsummā par $4.642.310.000,-. Šai summā ietilpst kā tieši dāvinājumi (ka, piem., militārā palīdzība Z.A.P. O. dalībniekiem, ziedojumi Kolombo plānam) tā arī aizdevumi. Lai novērtētu Kanadas ārzemju palīdzību darbu pareizā perspektīvē, to varētu salīdzināt ar financiālo palīdzību, ko sniegusi Padomju Savienība ar visiem saviem ietekmes zemēm [illegible] Savienība [illegible] kopš tā laika [illegible] 900 miljoniem iedzīvotājiem. Padomju Savienība un tās sateliti 1954. gadā [illegible] līdzības palīdzības darbā un kopš tā laika ap 2,5 miljarda dolaru, pie kam visu tikai aizdevumu veidā.

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

JAUNĀS GAITAS

20. numurs iznācis. Titulļapu grezno Tālivalža Stubja gleznas attēls. Saturā Mudītes Austriņas „Balets — procesija ar Linardu Taunu", Linarda Tauna, Gunāra Saliņa un Andreja Irbes dzejoļi, Jāņa Turbada pasakas „Ķēves dēls Kurbads" turpinājums, Dzintara Soduma latviskotā Džeimsa Džoisa „Ulisa" 1. nodaļa, Ulža Ģērmaņa „Latviešu tautas piedzīvojumi", Dzintara Soduma piezīmes par „Ulisa" tulkojumu, grāmatu apskats, Jāņa Krēsliņa „Piezīmes par vācu politiku Latvijā", raksts par jaunatni Austrālijā, pačalas par Olafu Stumbru, Ivaru Albertu, Tālivaldi Stubi, Kripatas, Skabargas ar ‚Padomnieku", „Filmu chroniku" utt.

Jaunā Gaita maksā $3.75 gadā, pasūtināma pie Aivara Ruņga, P. O. Box 44, Kalamazoo, Mich., U.S.A. Vns.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĒROJUMI SPORTA SVĒTKOS

Latvijas Amerikā red.:

Šā gada Baltiešu sporta svētkos redzēju tikai daļu no programmas, proti, igauņu vingrotājas un TLSK sieviešu komandas volejbola sacīksti ar igaunietēm. Igauņu vingrotāju priekšnesums, kā parasti, bija lielisks un iespaidīgs. Dažādi interesanti grupu formējumi, ritma maiņa, rotaļīgi viegls izpildījums, aizrāva skatītāju, un diezgan garā programma likās par īsu un gribējās redzēt vēl un vēl. Mani pārsteidzā, ka pat vienkārši spēka vingrojumi šīs grupas izpildījumā ir viegluma un skaistuma apdvesti.

Vērojot volejbola sacīksti, nepatīkamu iespaidu atstāja tas, ka TLSK spēlētājas servējot mēģina servi pretiniekam aizsegt. Aizsegšana notiek šādā veidā: citas spēlētājas ar izceltām rokām aizstājas savai servētājai priekšā, un tad, rokas kustinot, cenšas apgrūtināt redzamību pretējai komandai.

Pēc manām domām tīrā amatieŗu sportā nekādi „triki" vai mānīšanās nav jāpielieto. Nedrīkst uzstādīt sev par mērķi uzvarēt par katru cenu. Tikai atklātā tīrā cīņā gūta uzvara ir īsta uzvara, un tikai šādas sacīkstes var būt audzinošs piemērs jaunatnei!

Kāds kanadiešu sporta skolotājs minēto serves aizsegšanu raksturoja vārdiem„poor sportsmanship".

Es viņam pievienojos.

Ksenija Rasa, Toronto.

LĪGUMU PILDĪŠANA

Latvijas Amerikā redakcijai:

ASV viceprezidents Niksons norādījis, ka vajadzētu līgumlīdzējām valstīm lūgt radušās domstarpības izšķirt Hāgas starptautiskai tiesai, — Rietumu un Austrumu starpā bieži izceļas strīdi par dažādu paktu, traktātu, konvenciju, deklarāciju un protokolu tekstu satura iedzīvināšanu. Maskava tulko visus šos aktus pēc sava prāta, neievērojot nekādas pastāvošās starptautisko, diplomātisko tiesību un citas normas un tradicijas, vadīdamās tikai ar savām komūnisma dogmām.

Hāgas starptautiskās tiesas lēmumiem krievi negribēs padoties — bet, protams, viņiem labvēlīgus spriedumus gan tie labprāt pieņemtu. Kā prakse rāda, tad Hāgas starptautiskai tiesai nav līdzekļu, kā novērst radušos konfliktus valstu starpā. Ir gan paredzēti iespaidīgi soda mēŗi vainīgām valstīm, bet grūti, neiespējami izrādījies tos praktiski pret šīm valstīm pielietot, jo tagad pasaulē valda bruņota vara, ne tiesības, vai kā kāds zinātnieks savā laikā bija izteicies: „Tiesības ir tikai spēks, kam šī spēka nav, nav arī tiesību". —

Ne Hāgas starptautiskā, ne kāda cita jaunradīta starptautiska tiesa nespēs komūnistus piespiest pildīt godīgi līgumus, to spēs tikai bruņota vara, ko vienīgo paklausa arī Maskava.

Mag. iur. E. Lapiņš.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

JAUNĀS GAITAS

20. numurs iznācis. Titullapu grezno Tālivalža Stubja gleznas attēls. Saturā Mudītes Austriņas „Balets — procesija ar Linardu Taunu", Linarda Tauna, Gunāra Saliņa un Andreja Irbes dzejoļi, Jāņa Turbada pasakas „Ķēves dēls Kurbads" turpinājums, Dzintara Soduma latviskotā Džeimsa Džoisa „Ulisa" 1. nodaļa, Ulža Ģērmaņa „Latviešu tautas piedzīvojumi", Dzintara Soduma piezīmes par „Ulisa" tulkojumu, grāmatu apskats, Jāņa Krēsliņa „Piezīmes par vācu politiku Latvijā", raksts par jaunatni Austrālijā, pačalas par Olafu Stumbru, Ivaru Albertu, Tālivaldi Stubi, Kripatas, Skabargas ar „Padomnieku", „Filmu chroniku" utt.

Jaunā Gaita maksā $3.75 gadā, pasūtināma pie Aivara Ruņģa, P. O. Box 44, Kalamazoo, Mich., U.S.A. Vns.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĒROJUMI SPORTA SVĒTKOS

Latvijas Amerikā red.:

Šā gada Baltiešu sporta svētkos redzēju tikai daļu no programmas, proti, igauņu vingrotājas un TLSK sieviešu komandas volejbola sacīksti ar igaunietēm. Igauņu vingrotāju priekšnesums, kā parasti, bija lielisks un iespaidīgs. Dažādi interesanti grupu formējumi, ritma maiņa, rotaļīgi viegls izpildījums, aizrāva skatītāju, un diezgan garā programma likās *par īsu un gribējās redzēt vēl un vēl. Mani pārsteidza,* ka pat vienkārši spēka vingrojumi šīs grupas izpildījumā ir viegluma un skaistuma apdvesti.

Vērojot volejbola sacīksti, nepatīkamu iespaidu atstāja tas, ka TLSK spēlētājas servējot mēģina servi pretiniekam aizsegt. Aizsegšana notiek šādā veidā: citas spēlētājas ar izceltām rokām aizstājas savai servētājai priekšā, un tad, rokas kustinot, cenšas apgrūtināt redzamību pretējai komandai.

Pēc manām domām tīrā amatieru sportā nekādi „triki" vai mānīšanās nav jāpielieto. Nedrīkst uzstādīt sev par mērķi uzvarēt par katru cenu. Tikai atklātā tīrā cīņā gūta uzvara ir īsta uzvara, un tikai šādas sacīkstes var būt audzinošs piemērs jaunatnei!

Kāds kanadiešu sporta skolotājs minēto serves aizsegšanu raksturoja vārdiem „poor sportsmanship".

Es viņam pievienojos.

Ksenija Rasa, Toronto.

LĪGUMU PILDĪŠANA

Latvijas Amerikā redakcijai:

ASV viceprezidents Niksons norādījis, ka vajadzētu līgumlīdzējām valstīm lūgt radušās domstarpības izšķirt Hāgas starptautiskai tiesai, — Rietumu un Austrumu starpā bieži izceļas strīdi par dažādu paktu, traktātu, konvenciju, deklarāciju un protokolu tekstu satura iedzīvināšanu. Maskava tulko visus šos aktus pēc sava prāta, neievērojot nekādas pastāvošās starptautisko, diplomātisko tiesību un citas normas un tradicijas, vadīdamās tikai ar savām komūnisma dogmām.

Hāgas starptautiskās tiesas lēmumiem krievi negribēs padoties — bet, protams, viņiem labvēlīgus spriedumus gan tie labprāt pieņemtu. Kā prakse rāda, tad Hāgas starptautiskai tiesai nav līdzekļu, kā novērst radušos konfliktus valstu starpā. Ir gan paredzēti iespaidīgi soda mēŗi vainīgām valstīm, bet grūti, neiespējami izrādījies tos praktiski pret šīm valstīm pielietot, jo tagad pasaulē valda bruņota vara, ne tiesības, vai kā kāds zinātnieks savā laikā bija izteicies: „Tiesības ir tikai spēks, kam šī spēka nav, nav arī tiesību". —

Ne Hāgas starptautiskā, ne kāda cita jaunradīta starptautiska tiesa nespēs komūnistus piespiest pildīt godīgi līgumus, to spēs tikai bruņota vara, ko vienīgo paklausa arī Maskava.

Mag. iur. E. Lapiņš.

anuskriptus saīsināt.
neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
astmarka.
iāļiem parakstītajos rakstos izteiktās
kcijas viedoklim.

ELZA ŽEBRANSKA CIEMOS OKUPĒTAJĀ RĪGĀ

Ņujorkā, 19. aprīlī (B.R.). **Lielā slepenībā, klātesot tikai vīram un Teo Krūmam, 19. aprīlī no Ņujorkas uz Stokholmu, lai tālāk caur Ļeņingradu dotos uz Rīgu, izlidoja dziedone Elza Žebranska. Šāds nodoms viņai bija jau pirms pāris gadiem, saceļot arī diezgan asu polemiku presē un sabiedrībā, pēc kam E. Žebranska savu ceļojumu atlika. Tomēr šai pavasarī dziedone izšķīrās par šo vienreizējo soli, līdz ar to kļūdama „pirmā bezdelīga", kas var radīt dažādas vēl neparedzamas sekas un sagādāt jaunu propagandas materiālu Padomju Savienībai, ar ko mulsināt ne vien rietumniekus vispār, bet arī daža laba latvieša prātus.**

Kaut dziedones apciemojums, pēc viņas pašas izteicieniem, esot pilnīgi privāta rakstura, nedrīkst aizmirst, ka viņai Latvijā ir tuvi radi, kas nozīmē, ka atgriežoties viņas liecība var būt tikai labvēlīga sarkano varai, lai neiegrūstu nelaimē savus tuviniekus. Kas no tā mantos?

Šai sakarā Rīgas radiofons 20. aprīļa vakarā sniedza sekojošu interviju:

„Šodien no Ņujorkas Rīgā viesos ieradās pazīstamā latviešu dziedātāja Elza Žebranska. Mūsu korespondents apmeklēja viņu Rīgas viesnīcā.

„Varbūt, vispirms, Žebranskas kundze, dažus vārdus par to, kāda ir jums sajūta pēc tik ilgiem gadiem atgriežoties dzimtenē?"

„Nu, to var jau iedomāties, ka es esmu tā satraukta, kā vēl nekad. Tomēr pēc 20 gadiem atkal atgriezties dzimtenē — tas ir liels notikums manā dzīvē."

„Un jūs ilgi Rīgā uzturēsities?"

„Divus mēnešus."

„Tad jau ļoti labi paspēsit iepazīties ar mūsu Rīgas dzīvi."

„Varu teikt, man ir ļoti laba informācija par jūsu mākslu, kas tik brīnišķīga. Es gribu apmeklēt visus teātrus, operas un koncertus, cik tas būs iespējams."

„Varbūt varat dažus vārdus pastāstīt mūsu radioklausītājiem, kā dzīvojat?"

„Pašlaik es pasniedzu stundas Ņujorkā un koncertēju. Biju Austrālijā, Anglijā, Francijā. Ar vienu vārdu sakot, koncertēju. Neaizmirstiet, es biju jaunākā mūzikas paidagoģe Latvijā."

„Droši vien, ka mūsu radioklausītāji, rīdzinieki varbūt šajos divos mēnešos atkal jūs dzirdēs?"

(Te Žebranskas „lampu drudzis" kļuva tik liels, ka no teikuma varēja saprast — laižot daudzas reizes magnetofona lentu — tikai „ceru".).

Tāds ir sākums — kā šī Elzas Žebranskas dēka beigsies, un kādas tai būs atskaņas, rādīs nākotne.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

ĻAUDIS CEĻĀ

Kur tie laiki, kad „nabaga bēglīši", ieradušies jaunajā pasaulē, pat sapņot nesapņoja, ka varēs doties izpriecu ceļojumos un atvaļinājumus pavadīt Eiropā vai Dienvidjūŗas salās. Tagad tā labai daļai trimdinieku nav vairs nekāda problēma. Eiropu, nemaz nerunājot par tālākiem braucieniem uz ASV rietumu piekrasti, Floridu vai citu kādu kūrvietu, izbraukājuši jau daudzi. Pašreiz 7 nedēļu atvaļinājumā uz Eiropu ar nodomu apceļot Franciju, Italiju, Vāciju, Angliju un Skotiju, devies dzejnieku un žurnālistu pāris — Indra un Gunārs Gubiņi. Inž. Aleksandrs Jansons ar ģimeni — kundzi Ernu un 2 bērniem, pašreiz pavada 2 nedēļu atvaļinājumu Floridā. Turpat atpūšas arī uzņēmējs A. Garnejs ar kundzi. 6 nedēļu ceļojumā Havaju salās pašreiz sauļojas J. Benjamiņš ar kundzi. Uz Turciju atpūsties pošas grāmatizdevējs V. Ziediņš ar kundzi - zobārsti un pavadīs tur 2 mēnešus.

IZSŪTĪTAIS NO SIBIRIJAS IERADIES ŅUJORKĀ

Šinīs dienās Ņujorkā ar lidmašīnu no Maskavas ieradies Lietuvas neatkarības laika dzelzceļu policijas priekšnieks Antans Igaunis. Krievi viņu 1941. g. izsūtīja uz Sibiriju, kur pavadījis 15 gadus. Ņujorkā viņu sagaidīja sieva un meita, kas šeit ieradušās kā pārvietotās personas. Atbraucējs vairās atklātības un nekā nestāsta par savu dzīvi aiz dzelzsaizkara.

Par A. Igauņa izlaišanu rūpējies viņa radinieks Dr. J. Vaļunas, kas Ņujorkā nodibinājis eksporta - importa sabiedrību un ticis pie turības. Vaļunas lūdzis Adlaju Stivensenu, lai viņš, apmeklējot Maskavu, mēģinātu panākt Igauņa izlaišanu. Tas viņam arī izdevies.

SAIMNIECISKAS GRŪTĪBAS ĶĪNAS KOMŪNĀ

Komūnistu Ķīnas vergu komūnas sagaida vēl bezgala daudz grūtu dienu. Lai gan 18 stundu garās darba dienas rezultātā ražošana pieaugusi par 11%, komūnas, kā tas atklājās pašreiz notiekošajā komūnistu kongresā Pekingā, nonākušas lielās financiālās grūtībās. Bez tam, valdība ražošanu grib vēl paaugstināt, un Pekingas radio jau tagad sludina, ka strādniekiem būs jāstrādā vēl vairāk un ar lielāku sīkstumu.

PĀVESTS AIZLŪDZ PAR LATVIEŠU TAUTU

Uzņēmumā Viņa Svētība pāvests Jānis XXIII pēc privātās audiences ar V. E. bīskapu B. Sloskānu un mons. J. Čamani. Foto Felici, Roma

PĀVESTS JĀNIS XXIII PIEŅEM PRIVĀTĀ AUDIENCĒ BĪSKAPU BOLESLAVU SLOSKĀNU

(Dz. B.) — Viņa Ekselence bīskaps Boleslavs Sloskāns trimdas dienas vada Beļģijā, kur viņš ir viesis slavenajā benediktīņu tēvu klosterī Abbaye du Mont Cesar, Luvenā. Bīskaps B. Sloskāns ir latviešu misionāru vadītājs Rietumeiropā un arī loceklis S. Konsistorālās kongregācijas augstākās padomes emigrācijas lietās, pārstāvot Latviju. Ekselences darbs trimdas gados ir plaši sazarojis. Strap dažādiem pienākumiem, ko neparastie trimdas apstākļi viņam uzlikuši, ir arī rūpes par jaunu priesteŗu sagatavošanu un priesteŗu studijām dažādās specialitātēs, rūpes par studējošiem latviešu katoļiem Eiropas universitātēs, katoļu preses vadība, latviešu katoļu garīgās aprūpes vadība Rietumeiropā u.c.

Šī gada martā bīskaps B. Sloskāns ieradās Romā, kur ciemojās Mariāņu tēvu mītnē. Ekselence Vatikānā apmeklēja dažādas kongregācijas un sekretāriātus, pārrunājot jautājumus, kas attiecas uz Latvijas katoļu baznīcu, tautu un trimdas kopību.

Izcilu pagodinājumu bīskapam B. Sloskānam parādīja pāvests Jānis XXIII, pieņemot viņu privātā audiencē. Tā notika 5. martā. Audiencē bīskapu pavadīja monsiņors Jāzeps Čamanis.

Bīskaps B. Sloskāns audiences laikā iesniedza pāvestam lūgumu, kā tas ir parasts, izlūdzoties pāvesta svētību.

Pāvests Jānis XXIII šo lūgumu pieņēma un deva lūgto svētību. Parādot sevišķu laipnību, pāvests atļāva izdarīt fotouzņēmumu audiences beigās, kurā Svētais Tēvs ir redzams kopā ar bīskapu B. Sloskānu un monsiņoru J. Čamani.

Pārradies pēc ceļojuma uz Romu savā pastāvīgajā dzīves vietā Luvenā, bīskaps B. Sloskāns saņēma atkārtotu pāvesta lielās labvēlības apstiprinājumu. Rakstu pāvesta uzdevumā sūtīja Viņa Eminence kardinālis Dominiks Tardini, Vatikāna valsts sekretārs. Tas latviešu tulkojumā skan šādi:

Viņa Svētības Valsts Sekretāriāts N. 9890

Vatikānā, 1959. g. 9. martā

Augsti godājamais Ekselence, Svētais Tēvs, priecādamies par to, ka bija Jūs pieņēmis audiencē, vēl caur mani vēlas Jums paziņot, ka Viņam bija ļoti patīkami saņemt Jūsu uzticības un mīlestības apliecinājumu, ko jūs Viņam nodevāt arī latviešu katoļu vārdā.

Viņa Svētība neatlaidīgi lūdzas, lai Dievs saglabā Jūsu tautu, slavenu ar vēsturi un izcilajiem darbiem, tuvajiem mierīgiem laikiem, lai tā kā paraugs izceltos kristīgās kultūras izkopšanā, un no sirds piešķir Apustulisko Svētību Jums un visiem, kuriem to bijāt lūguši.

Un es ar patiesu cieņu esmu Jūsu Ekselences padevīgais

D. Kard. Tardini.

Ar dziļu prieku trimdas tautieši lasīs šo ziņu par apustuļu pēcteča pāvesta Jāņa XXIII personīgo interesi un līdzjūtību par mūsu tautu.

Lai tas viss dod mums dziļāku kristīgu paļāvību par Svētā Tēva nodomiem, kas, pēc viņa paša liecības, ieslēdz arī mūsu tautas likteni.

MŪŽĪBĀ AIZGĀJIS LĀČPLĒSIS

Pēkšņi ar sirdstrieku miris L.K.O.K. plkv.-ltn. Fridrichs Zuttis-Zutte. Dzimis 1886. g. 14. februārī Slokā. Pēc Pētera I reālskolas Rīgā un mechaniskās-techniskās skolas Kostromā beigšanas iestājies Aleksandra kaŗa skolā un dienējis bij. Krievijas armijā līdz 1918. g. martam, kad brīvprātīgi iestājies Latvijas armijas Neatkarīgajā rotā. Kaujā pret lieliniekiem pie Lielauces ievainots, vēlāk pārvietots uz aviācijas grupu un beidzis aviācija skolas lidotāju grupas teorētisko daļu un iecelts par 3. aviācijas nod. komandieri. Apstiprināts vēlāk par Aviācijas diviziona komandieri, kā arī izpildījis vēlākos gados dažādus amatus: darbojies virsnieku goda tiesā, bijis saimniecības pr-ks, pulka komandieŗa palīgs, aviācijas skolas pr-ks, kā ar tiesnesis kaŗa tiesā. Par nopelniem kaujās apbalvots 1921. g. ar L.K.O., Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru, Latvijas republikas atbrīvošanas cīņu 10 gadu jubilejas medaļu, piešķirta Igaunijas kaŗa lidotāja nozīme, kā arī poļu lidotāju krūšu nozīme Atvaļināts no armijas 1936. g.

1944. g. ar sievu izbrauc uz Vāciju un dzīvo Memingenā, bet 1951. gadā izceļo uz ASV, kur uz pastāvīgu dzīvi apmetas St. Paulā, Minnesotā.

Pēdējā gaitā viņu izvadīja draudzes māc. P. Langins. Dziļu, neaizmirstamu iespaidu atstāja brīvmākslinieces E. Pones atvadīšanās no latviešu tautas varoņa ar Dievs. svētī Latviju skaņām, jo vēl līdz pēdējam aizgājējs ticēja taisnības uzvarai un runāja par atgriešanos dzimtenē, kad tā būs atkal brīva. Zārku pēdējā ceļā nesa kalpakieši, studentu korporāciju kopas un DV apvienības locekļi. Spilvenu ar nelaiķa goda zīmēm nesa L.K.O.K. V. Ragovskis, kam sekoja DV apvienības karogs un pavadītāji — vecie cīņu biedri.

Kapos ziedus nolika un kā pirmais veco cīņu biedru vārdā atvadījās L.K.O.K. V. Ragovskis, no Dvīņu pilsētu kalpakiešu saimes — kalpakietis V. Vīdzirkste, studentu korporāciju kopas seniors kalpakietis A. Mucenieks, strēlnieku kopas pārstāvis A. Bērziņš un DV apvienības pr-ks H. Kiperts.

Lai vieglas smiltis dižajam latvietim un patriotam šeit tālu no tās zemes, kuŗas brīvību viņš palīdzējis ar zobenu izcīnīt un kurai ziedojis savas daudzpusīgās zināšanas. H. Kiperts.

DARBA ZEKES
PIE
Penmans

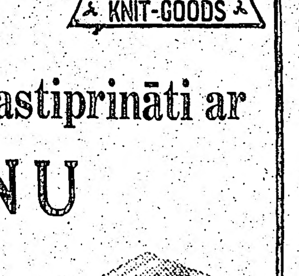

Papēži un pirkstgali pastiprināti ar
NAILONU

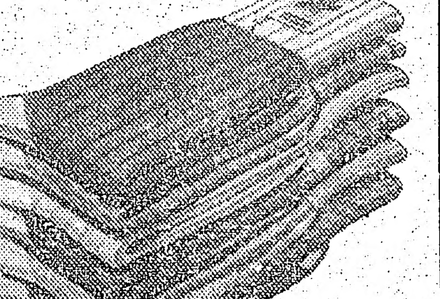

Šeit ir jūsu labākā iepirkšanās, lai iegūtu labu preci, kas — laba valkāšanai — īpaši ērta — laba sajūta. Penmana darba zeķes tagad ir piemērotas katram stilam un katram darbam.

TĀPAT APAKŠVEĻA UN SILTĀ VEĻA
SLAVENS KOPŠ 1868.
WS 11-4

IZKĀRTO
IENĀKUMU NODOKĻA APRĒĶINUS
un VEIC
GRĀMATVEDĪBAS DARBUS.
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

,BRĪVĪBAS TALCINIEKA' REDAKCIJĀ UN PIE ČIKĀGIEŠIEM

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VĒJAINĀS PILSĒTAS

Čikāgā (HA) — Bez šaubām, Čikāga ir latviešu jaunatnes aktīvākais centrs Ziemeļamerikā. Pārspīlēti sacīts? — Pierādīsim: šeit atrodas Amerikas latviešu junatnes apvienības nervu centrs: Čikāgā dzīvo pats valdes priekšsēdis un vairāki valdes locekļi. Pilsētā pašlaik iznāk divi jaunatnes izdevumi: „Brīvības Talcinieks" un „ALJA's Ziņas', un, kā dzird, tuvākā nākotnē gaitu atsāks trešais izdevums — „Skorpions" (šoreiz ar politisku piegaršu). Un bez tam, konfidenciāli runājot, šajā „vējainajā" pilsētā dzimst arī „trakas", vēl neizpaužamas idejas. Un kur nu vēl, šogad šeit taču pulcēsies mūsu „parlaments". Nevar gan zināt, vai tas uzņems darba kārtībā čikāgiešu iesniegto projektu? Lieta pašlaik vēl diezgan miglaina, atstāta „dažādos jautājumos".

Bet, ak vai, esmu nomaldījies no temas, pašlaik man dobja balss pavēl izkāpt no mašīnas. Ir tumšs, un man ir „aizsietas" acis. Mans pavadonis Nobīlis klāt, un, pieliecies pie auss, man neatlaidīgi čukst: „Viņi ir Čikāgas labās slavas sargi; viņi Tev neuzticas; ko Tu te tāds izbijis Pakalna lētticīgais maisi gaisu, vai tad neatceries dakteŗa vārdus ēdnīcā „Varšava": 'ja vēlies atgūt uzticību savam vārdam, tad Tev jābrīdina tie trakie linkolnieši no izbijušā mentora „šķelšanās" nodomiem. Kāds satveŗ manu roku un ved pa kāpnēm lejup. Nobīlis ieslēgtajā gaismā nozūd, un man pie kājām, sametis kūkumu, parādās melns runcis un, protams, labsirdīgi murrodams, šķērso ceļu! — Laba vai ļauna zīme — te nu mēs esam. Šajā noslēpumainā vietā (Čikāgas rietumos) top „Brīvības Talcinieks."

Pie gaŗā redakcijas galda novietojies atbildīgais red. Aivars Osis, redaktori Andris Bite, Austris Klētnieks, nav klāt Juŗa Strautmaņa. Vēlāk ierodas BT saimnieks Alvis Osis. Redkollēģija ļoti darbīga. Ienāk daiļa mašīnrakstītāja un sāk „sist" matrices. Trūkst tikai kādu četru lappušu, un jaunākais BT numurs būs gatavs un varēs iet tautā.

Man pasniedz nesen iznākušo BT numuru (Nr. 15/16). Tam 30 lappuses un divi pielikumi angļu valodā. Pašķirstot un palasot tā saturu, redzams, ka šis numurs, manuprāt, ir viens no vispusīgākiem. Redaktoriem ir bijusi drosme pasacīt taisnību. Kā, piemēram, 18. lpp.: „. . . šī pasaule vadās pēc tukšām pieklājības formām bez cilvēcīgām morāles normām — mēs nevēlamies slēpt mūsu vājumu vai nekrietnību aiz noslīpētām pieklājības formām — patiesība nemēdz būt patīkama, atklātība var būt satriecoša. Tāpat mūsu cienījamie runas vīri ir tā nodeldējuši visus mūsu svētos vārdus, ka mums jābūt ļoti taupīgiem, lai viņu izdilušo maģiku kaut cik vēl saglābtu."

Pēc brīža laipnā namamāte redakcijas telpā pasniedz latviskas maizītes. Un redkollēģija atpūtina nervus. Tā sēdot un iebaudot atnesto, man jādomā: kur šie jaunie cilvēki ņem spēku un enerģiju, ka viņi var tik pašaizliedzīgi ziedot savu atpūtas laiku? Ir jau agrīna rīta stunda, bet viņi vēl nedomā rimties. Un pulksten astoņos jau jāķeŗas pie maizes darba! Tā tas iet no nedēļas nedēļā, jo BT jāizlaiž ik mēnesi.

Redakcija bieži vien bez laika ieguldīšanas ieguldījusi arī savus personīgos līdzekļus. ALJA'i trūkst līdzekļu, lai BT varētu pienācīgi atbalstīt. Bet nesen palīdzīgu roku deva Daugavas Vanagu ASV valde, BT vajadzībām ziedojot $70,-.

Pēc maizītēm un atspirdzinājumiem redakcija vēlreiz ķeŗas pie darba, un tad viņa šo rindu rakstītāju „aizrauj" līdz apskatīt plašo pilsētu.

Mēs atkal tiekames nākošā dienā Latviešu biedrības namā, kur noskatāmies un noklausāmies skautu un gaidu kopīgo priekšnesumu. Šeit pukst latviskās sirdis. Jaunie gatavojas Jaunatnes svētkiem. Viens no viņiem saka: „Ja šie latviešu Jaunatnes svētki neizdosies, tad lielāki sarīkojumi kā tādi ir cauri. Pēc brīža viņš dedzīgi nosaka: „Tiem jāizdodas"! — Cerēsim, un ne tik vien cerēsim, ka šie Jaunatnes svētki izdosies, bet visi piestrādāsim, arī vecie, lai tie teicami izdotos, — piebilstu.

Sakarā ar šeit notikušajiem latviskās dzīvošanas kursiem, kad no Kanadas, Bruņa Rubesa vadībā, ieradās 15 kanadieši, vietējie jaunākie jaunieši (19-gadīgie) ar A. Oša palīdzību un kursos gūto mērķtiecību nodibinājuši jaunu jaunatnes pulciņu. Neapšaubāmi, šiem jauniešiem daudz kas būs kopējs, jo visi ir viena gada gājuma.

Runājot par jaunatni un tās problēmām, ar skumīgu prātu jāpiezīmē, ka dzirdēts par bērnu žurnāla „Mazputniņš" spējīgā redaktora Aivara Ruņģa atteikšanos no amata. Un kā stāsta, Linkolnā bijušais „Jaunās Gaitas" ilggadīgs darbinieks Aivars Ronis un vēl kādi citi (P. Tauriņš) domājot izdot jaunu žurnālu jaunatnei. Notikušas arī citas pārmaiņas (atteikšanās, iecelšanas, aizbraukšanas), bet par tām citreiz.

Kā redzams, arī jauniešiem netrūkst problēmu Hugo Atoms

JAUNS TŪRISMA MAGNETS

Komūnistiskās Polijas iestādes, pēc turienes laikraksta „Glos Olsztynski" ziņām, līdz 1962. gadam gribot iekārtot tūrisma centuru Austrumprūsijā pie Rastenburgas, kur mežā atradusies Hitlera galvenā mītne — Volfssance. To, kā zināms, 1945. gada ziemā atkāpjoties pamatīgi saspridzināja vācu pionieŗi — visa apkārtne esot piemētāta vareniem dzelzsbetona bluķiem, bet daži bunkuŗi brikšņos tomēr vēl esot gandrīz lietošanas kārtībā. Polijā un citur klīst baumas, ka slepenos bunkuŗos (kuŗiem esot vismaz 8 m biezas dzelzsbetona sienas) un aizbērtajās ejās vēl glabājoties milzīgas vērtības — zelts, radio stacijas, pārtika, slepeni dokumenti u. t. t. Oficiālas un neoficiālas „pētnieku" ekspedīcijas Volfssances atlikušajos bunkuŗos līdz šim neko lielu neesot iemantojušas, bet leģendas par noslēptajām mantām nerimst. Tādēļ poļi cer, ka Volfssance izvērtīšoties par ievērojamu tūrisma magnetu. Laiku pa laikam turienes poļu presē aizvien vēl parādās arī raksti par Rastenburgas apkārtnes mežos vēlos vakaros un naktīs manītiem spokiem noplukušos SS mēteļos un vācu kaŗavīru vecā parauga stopiņos. Lai gan vietējā vojevodas — apriņķa priekšnieka rīkotās *mežu* „ķemmēšanas akcijas" nekad nedodot panākumus, domā, ka „spoki" ir nekapitulējuši SS piederīgie, kuŗi vēl slēpjoties neatklātos pazemes bunkuŗos un pārtiekot galvenokārt no veco laiku konserviem, jo apkārtnes izlauztajos veikalos parasti tiekot pievākta vienīgi tēja. „Spokiem", šķiet, trūkst arī sieviešu, jo rudeņu naktīs viena otra brēcoša poliete tiekot aizstiepta brikšņainajos mežos uz nekad neatgriešanos.

Apgādam Latvian Music jauna adrese

Ar š. g. 1. aprīli apgāds Latvian Music pārvācies uz plašākām telpām, un tā jaunā adrese ir: **Vedevägslingan 22, Bandhagen, Sweden.**

Latvian Music lūdz tautiešus ievērot jauno adresi. Apgāds saņems tomēr arī visu to korespondenci, kas izsūtīta uz veco adresi.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKĀ

Latviešu skauti un gaidas piedalījās lielā amerikāņu skautu skatē Kolizeumā 18. un 19. aprīlī. Priekšnesumos latviešu skauti uzstājās ar dejām. Vienu deju latviešu skauti un gaidas uzveda kopā ar igauņu skautiem un gaidām (kopā 20 pāŗu). Uzvedumam bija liela atsaucība.

ČIKĀGĀ

⊕ Rakstnieks un jurists Aleksis Rubulis saistījies par māju pārdošanas aģentu vienā no lielākām Čikāgas firmām — Beesley Realty, Inc., 4210 Irving Park Rd. Interesenti var zvanīt A. Rubulim uz tālr. BI 80952. -ro.

⊕ Čikāgas baptistu jaunieši un studenti rādīja Bilija Grēma filmu svētdien, 19. aprīlī.

⊕ Noras Drapčes izstādi, kuŗu rīkoja Otto Krolla Kultūras birojs, slēdza svētdien, pl. 9 vakarā. Par spīti sevišķi sliktajam laikam, apmeklētāju skaits pēdējā izstādes svētdienā tomēr pārsniedza 70. Pārdeva arī vairākas gleznas. Vispār interese par skati apmeklētājos bija ļoti liela. Apmeklētāju kopā bija pāri par 300, kas ir respektējams skaits. Nāca uz izstādi arī cittautieši un lietuviešu laikraksts ievietojis plašu, cildinošu rakstu par izstādi un tās rīkotāju. Izstādīti bija 37 darbi, visvairāk eļļā un lieli audekli. Sevišķu vērību izpelnījās „bēgļu cikls", ko veido 6 gleznas. Lielisku iespaidu atstāj liela formāta darbs „Ceļinieks", pie kuŗa sevišķi kavējās cittautieši un ekskursantu grupas, klausoties gīdu sāstījumā par latviešiem un Latviju un kādēļ latvieši ieradušies Amerikā.

Sarunā ar Krollu noskaidrojās, ka šajā sezonā šī ir pēdējā izstāde. Vajadzējis gan vēl notikt jauno mākslinieku izstādei maijā, bet tā kā telpas aizņemtas citiem sarīkojumiem, tad tie ievadīs nākošo sezonu. Sekos vecmeistara Jāņa Kugas izstāde oktobrī, bet novembrī notiks Baltijas valstu kopīga izstāde. Telpas minētajām izstādēm jau rezervētas. Decembrī paredzēta Kanadas latviešu mākslinieku izstāde. Šai sadarbībai ar kaimiņiem vēlas pievienoties arī bij. Čechoslovakijas ģenerālkonsuls L. Krno, par to ziņodams ar rakstu. Tā nākošā sezona arī glezniecības laukā solās būt ļoti interesanta.

T. L.

FILADELFIJĀ

⊕ Par spīti saulainajam pavasarim, kas jau atnācis ar magnoliju kuplajiem ziediem un ķiršu iesārtajām kupenām, šejienes Daugavas Vanagu apvienības teātŗa trupa Edvīna un Annas Mangulsonu vadībā vēl arvien kavējas doties „atvaļinājumā." Izrādās, ka labi sagatavotās izrādes izpelnījušās ievērību ne vien pašu mājās, bet arī apkaimē. 18. aprīlī rosīgie skatuves mākslas entuziasti ar Rūdolfa Blaumaņa lugu „No saldenās pudeles" viesojās Lankasterē. Pašas lielākās un karstākās pārbaudes uguņis spēlētājiem vēl priekšā, jo izrādās, ka šo Blaumaņa lugu vēlas noskatīties arī kaimiņu lielpilsētā Baltimorē, kur viesizrāde notiks sestdien, 2. maijā. Šai sarīkojumā gaidāmi viesi arī no ASV galvaspilsētas Vašingtonas.

KALAMAZŪ

⊕ Līdz ar pavasaŗa silto dienu iestāšanos Latviešu biedrības priekšnieks J. Grotēns, pēc iepriekšējā gada tradicijas, organizē talkas Latviešu nama, dārza un parka apkopšanai un izdaiļošanai.

⊕ Pie Jelgavas 75. skautu vienības noorganizēts sporta pulciņš, kuŗā izdarīs treniņus dažādās sporta nodarbībās pēc pieteikušos dalībnieku vēlēšanās. Darbību jau uzsākusi ping-pong nozare. Pulciņā var iestāties kā zēni, tā arī meitenes. Pulciņu vada O. Ragainis.

⊕ Svētdien, 3. maijā, plkst. 6.00 vakarā, Latviešu namā, 2319 Amherst ielā, latviešu biedrība rīko biedru vakaru, kuŗā Kalamazū kolledžas studente Maija Zadiņa stāstīs savus pieredzējumus pag. gada studiju ceļojumā pa Rietumeiropu, papildinot ar gaismas attēliem. Pēc tam kopīgs tējas galds. Visi Latviešu biedrības biedri ar saviem viesiem laipni ielūgti. Ieeja brīva.

⊕ Latviešu biedrības dāmu komitejas rīkotie pavasaŗa svētki notiks 16. maijā.

⊕ Gadskārtējais koŗa „Dziesmu Vairogs" koncerts notiks 9. maijā Kalamazū kolledžas Stetsona kapellā, Academy ielā.

⊕ Skolas mācības gada noslēgums latviešu skolā būs 23. maijā. B.

CEĻA VĀRDI

Amerika nav zeme ar zeltu bruģēta; tā ir iespēju zeme

Tomass Grifits.

☆

Tuvākā krietnumu stāsti citiem, bet vājības — viņam pašam. Bet ja tev tomēr gribas runāt par vājībām, tad stāsti par savējām.

☆

Ja tev ir darba vairāk nekā laika, tad tu esi sava laika cienīgs, bet ja tev ir laika vairāk nekā darba, tad tu neesi sava laika cienīgs. Kaudzītes Reinis

FILMU Pasaule

MGM studija patlaban uzņem arī otru filmu „It Started With A Kiss", kurā atbildīgās lomas tēlo Dēbija Reinolda un Glenns Fords.

☆

Pēdējā laikā Toronto savairojušās tik daudzas filmas ar Brigitu Bardo, ka grūti izšķirties, uz kuru iet un uz kuru neiet. Viena no pēdējām saucas „The Night Heaven Fell". Filmas saturs ir pārāk burlacisks un zemisks savā iztulkojumā, pat spāniskā atmosfaira ar laiku izzūd, it īpaši pēc komiskā vēršu cīņu skata. Brigitas Bardo sniegums ir vairāk anatomisks, kā mākslinieciski. Citādi filmas vērtējums meklējams kaut kur „vidējos reģistros."

☆

Pag. nedēļā Santa Monikas tiesa Kalifornijā šķīra Marlona Brando un Annas Kašfi īslaicīgo laulību, piešķirot pēdējai $500.000,- lielu atlīdzību. Šī summa, atskaitot $60.000,-, nomaksājama 10 gados. Pēc tiesas paziņojuma Kašfi izteikusies: „Es jūtos ļoti vientuļa . . ." Pats Brando nebija klāt šajā visai parastajā Holivūdas ceremonijā.

☆

Kad ungāru filmaktrise Zsa Zsa Gabora ieradusies Montreālā, žurnālistiem tā izteikusies: „Es neesmu bagāta, bet dzīvoju ļoti labi." Kad vēl kāds ziņkārīgs reportieris piebildis, ka karalienes Elizabetes hoteli cēlis Gaboras agrākais vīrs Konrāds Hiltons, filmzvaigzne smaidīdama atteikusi: „Cik jauki . . . tad, kā redzams, daļa šī hoteļa pieder arī man." Jautāta par milestības problēmām, Zsa Zsa piebildusi: „Pašreiz man nav neviena pielūdzēja."

— A. K.

APKĀRT ZEMES LODEI

⊕ AP ziņu aģentūra ziņo, ka pēdējo septiņu nedēļu laikā no Austrumvācijas uz Rietumberlīni pārbēguši 97 zinātnieki.

⊕ Stokholmas laikraksts „Dagens Nyheter" vēstī, ka marta mēnesī novērotas vairākas zemūdens eksplozijas Baltijas jūras telpā, īpaši pie Latvijas un Igaunijas krastiem. Šīs eksplozijas konstatētas ar zviedru seismografu palīdzību. Laikraksts pielaiž, ka šajā laikā izmēģināti jauni ieroči, kas domāti zemūdeņu aizsardzībai.

⊕ Pieci Stutgartes automatiskie „detektīvi" par 12 izsniedz padomu auto braucējiem, kas nezina, vai viņi ir spējīgi vadīt savu mašīnu iereibušā stāvoklī.

⊕ Pēdējā Apvienoto Nāciju gada grāmatā apgalvots, ka pasaules iedzīvotāju skaits pieaudzis par 1,6%. Pēc AN ziņām pašreiz pasaulē ir 2.795.000.000 iedzīvotāju.

⊕ „Holiday on Ice" — tā sauc ledus revija, ar kuru ASV sportisti viesojās Maskavā. Financiāli šī reprezentācija producentam sagādāja $50.000,- lielus zaudējumus . . .

⊕ Padomju rakstnieks Michails Šolochovs izteicies, ka pēc viņa domām Borisa Pasternaka romānu „Dr. Živago" vajadzētu publicēt arī Pad. Savienībā, lai „padomju lasītāji paši nosoda autoru par šo darbu". M. Šolochovs domā, ka Padomju rakstnieku savienība „mazliet pārsteigusies" ar savu atklāto uzbrukumu Pasternaka darbam, ziņo Parīzes laikraksts „France Soir".

— š.

TEĀTŖU VIESIZRĀŽU NOZĪME

Mūsu vecākais teātŗu lietu zinātājs Artūrs Bērziņš savā grāmatā par Adolfu Alunānu ļoti izteiksmīgi raksturojis laiku, kad Alunāns nonāca ar Rīgas latviešu biedrības runas vīriem nesaskaņās un uzsāka pats ar savu kopu apbraukāt Latviju, uzsvērdams šo viesizrāžu nozīmi kultūras un visu latviešu attīstības laukā. Kopš tiem laikiem izrādes rīkojuši vairāki aktieri - režisori, un tie allaž bijuši gaidīti ciemiņi. Šīm izrādēm bijusi arī vēl tā lielā nozīme, ka uz vietām radušās teātŗa kopas un iestudējušas izrādes. Līdz ar to veicināta arī latviešu drāmatiskā rakstniecība. Kad Latvija kļuva brīva valsts, 1920. gadā ceļojošo teātri, kas pirmās izrādes deva Rīgā, Suvorova ielā 36, pēc tam ar šīm izrādēm brauca uz laukiem. Šo teātri vadīja mākslinieks Eduards Brencēns, kas gleznoja dekorācijas un pats spēlēja līdz. Šīm izrādēm izpostītajā zemē bija ārkārtīga nozīme, jo lauku ļaudīm pacēla pašapziņu, pēc kādas alktin alka vietējā sabiedrība. Dažreiz nācās spēlēt pat uz kūtsaugšas vai daļēji izpostītos šķūņos. Pakāpeniski nostiprinoties saimnieciskai un kultūrālai dzīvei, ar izrādēm brauca kā Latvijas kultūras veicināšanas b-bas teātŗu kopu vadītāji Ed. Miks, V. Hermanis, Lejas-Krūmiņš un Kristaps Linde ar saviem ansambļiem. Visur viņi bija gaidīti viesi. Bieži vietējās organizācijas minētos režisorus aicināja iestudēt lugas. Vēlāk viesizrādēs brauca arī lielie teātŗi.

Kad mums sākās bēgļu gaitas, tur, kur radās kurmet ilgstošāka palikšana, vecie aktieŗi nodibināja savas kopas un apbraukāja centrus, kur teātŗu nebija. Kā kultūras daļas vadītājs Augsburgā, kārtoju tur šo izrāžu organizēšanu. Pilsētas valde ar intendantūras piekrišanu atļāva izrādēm savas teātŗa telpas Ludvigsbauā un citur. Vācu kritika par izrādēm izteicās ļoti atzinīgi, un kāds kritiķis pēc Eslingenas teātŗa izrādes savā recenzijā pat aicināja, lai vācieši nākot skatīties, kā spēlē latvieši. Tā līdztekus tai kultūrālai devai, kādu šīs viesizrādes sniedza pašiem latviešiem, tās propagandēja arī latviešu kultūru. Pats apbraukāju nometnes Vācijā ar baleta kopām, dziedoņiem un mūziķiem. Arī tās guva jo lielu piekrišanu.

Turpinoties bēgļu laikam ASV, pēc gada nostrādāšanas farmā nonācu Čikāgā, kur 1951. gada 26. maijā sanācām kopā vairāki teātŗa cilvēki un nodibinājām teātŗa kopu. Kopš tās reizes apbraukājām arī citas pilsētas, kur mīt latvieši. Tomēr šeit nevar vairs runāt par profesionāliem māksliniekiem, bet gan par amatieŗiem, kas ar lielu entuziasmu atdod teātrim savas atpūtas stundas. Tādēļ jānovērtē nopietni milzīgie upuŗi, ko nes teātŗa cilvēki. Tas nav tas pats, kā sarīkot kādu deju vakaru vai citu sanāksmi. Nemaz nevēlos tās noliegt, jo arī tādas mūsu jauniešiem nepieciešamas, lai satiktos savā vidē, bet esmu reizēm lasījis par izrādēm bargas kritikas, un uzmākušās domas, vai nemest labāk visam ar roku, sak', lai paši bargie kritiķi rīko izrādes, raksta lugas, un paši lai spēlē. Tā jau vienā otrā vietā rimušas darboties teātŗu kopas.

Bet šajos 8 gados esmu piedzīvojis, kā vietējie gaida un priecājas par ciemiņiem, un šādas sastapšanās ir ar ļoti svarīgu nozīmi mūsu kopdzīves uzturēšanai. Šķiet, ka neviena teātŗa kopa nereflektē uz profesionālu teātŗa sniegumu, jo to nevar sasniegt, bet šīs kopas saista savā darbā jauniešus un dod tiem jēgu par teātŗa mākslu. Bez tam šie braucieni ir ļoti svarīgi latviskās dzīves jēgas uzturēšanai un tautas vienības saglabāšanai. Man bija izdevība redzēt Čikāgā veclatviešu teātŗa izrādi un priecāties redzot, kā te satikās seni draugi, apkampās un jutās kā sendienās. Veclatviešu Čikāgā ir vēl kāds 1000, un lai kur, bet teātŗa izrādēs viņi satiekas vēl tagad, un visi jūtas kā latvieši, kā vienas tautas locekļi. Viņi sevi ir saglabājuši. Viss tas mudināt mudina nepagurt, bet turpināt pasākto lielo darbu, kas sevišķi mūsu apstākļos nepieciešams un svarīgs.

Otto Krolls.

DZIMTENES BALSS

aprīļa numurs iznācis un pieprasāms izdevniecībā, 2327 W 23-rd Place, Chicago 8, Ill. USA. Saturā: apraksts par bīskapa B. Sloskāna audienci pie pāvesta, J. Jerumane raksta par bērnu svētību ģimenē, Otto Krolls — par lietuviešu un latviešu sadarbību. Dr. Z. Zadvinskis sniedz rakstu „Augsts asinsspiediens", J. Velkme — Atlantijas charta", St. Mozga — Milestība", priesteris Andrejs Brūmanis — „Kardināls Tardini — jaunatnes audzinātājs." Bez tam plašs literārais pielikums, interasantas nodaļas „Pasaules atbalsis", „Vatikāns", „Katoļu pasaulē", akadēmiskā chronika, trimdas chronika, u. t. t.

SARKANARMIJAS KORIS GRIB TIKT AMERIKĀ

Kultūrālās apmaiņas ietvaros krievi piedāvājuši savu sarkanarmijas ansambli, kas apceļotu ASV. Vašingtonas iestādes piedāvājumu noraidījušas.

Lai panāktu amerikāņu piekāpšanos, no Maskavas uz Vašingtonu izbrauca kultūras viceministrs Danilovs. Viņš paskaidrojis, ka ansambļa locekļi neesot īsti karavīri, tie valkājot uniformu tikai uz skatuves. Ansambli esot 150 locekļu, lielākā daļa koristi, pārējie dejotāji, akordeona un balalaikas spēlētāji. Dejotāju grupā esot 20 sievietes.

Amerikāņu oficiālās iestādes tomēr ir tādās domās, ka nebūtu vēlams, ja padomju armijas locekļi ierastos ASV kā kultūras pārstāvji. Tas neizbēgami izraisītu demonstrācijas pret padomju armiju, it sevišķi no ungāru bēgļu puses.

„OHNE UNS . . ."

Šveicietes, kas nesen atkal piedzīvoja smagu sakāvi vīriešu izšķirtā nobalsošanā — vai šveicietēm dodamas vēlēšanu tiesības — tagad nolēmušas atriebties. Sieviešu apvienības ar saukli „ohne uns" uzaicina šveicietes vairs nepiedalīties valsts aizsardzībā un izstāties ne vien no Šveices armijas sieviešu palīgdienesta, bet arī no pretgaisa aizsardzības.

Hamiltonas DV nod. priekšnieks Oļģerts Gebauers (pa labi) pasniedza Hamiltonas DV sporta kopas „Sparta" izcīnīto kausu sieviešu volejbolā Edītei Lejai, bet pilsētas kausu vīriešiem — sporta nod. priekšniekam Jurim Morusam.

Foto R. Bērziņa

SENIE TEMPĻI UN DZĪVĀ MĀKSLA

LATVIEŠU CEĻOTĀJA STĀSTA PAR GRIEĶIJU

Mēs esam audzināti tādā cieņā pret seno grieķu kultūru, ka saulainais Lieldienu rīts, kad pirmoreiz mūžā speŗu kāju uz Partenona kāpnēm, ir tiešām neaizmirstams pārdzīvojums.

Atēnu Akropole — no sākuma cietoksnis, vēlāk dieviem veltīta svētnīca — paceļas kalnā augsti pāri par Atēnām, un no tās atklājas brīnišķīgs skats uz pilsētu. Starp drupām slienas uz augšu slaidās, tumšās cipreses, balti, dzelteni un sārti ziedi vietām vijas ap marmora kolonnu atliekām. Laika tecējumā ir pārvērtušās baltās Pentelikas marmora kolonnas pelēkdzeltenās, bet spožajā saulē, uz zilās dienvidu debess fona tās tomēr rada skaistu krāsu efektu. Tā bijusi Perikla draudzenes Aspazijas ideja — celt Akropoles tempļus no baltā Pentelikas marmora.

Romas forums, salīdzinot ar Atēnu Akropoli, liekas drupu kaudze: tik labi ir uzglabājušās Akropoles celtnes — par spīti postījumiem. Vislielāko postu tām ir nodarījuši ne turki, bet venecieši, kas 1687. gadā vērsa savus lielgabalus pret Akropoli, pēc tam, kad bija uzzinājuši, ka turki ierīkojuši tur savas pulveŗa noliktavas.

Pa Propileju atliekām ieejam Akropolē. Grieķi tagad atjauno seno „svēto ceļu", pa kuŗu uz Partenonu virzījās svinīgais gājiens Panatēnas svētkos. Mūsu priekšā beidzot ir Partenons. Kāda vienkāršība un nepārspējams daiļums tā doriskajās kolonnās, kāds majestātiskums šinī Perikla laikā radītajā celtnē! Kāds miers dveš pretim no tā stingrās simmetrijas! Trūkst tikai Feidija radītā Atēnas tēla. Skulptūras, kas gleznoja Partenona ārieni, glabājas Londonā, Britu mūzejā (slavenā Elgina kollekcija). Šķiet, ka īstā vieta tām būtu gan Atēnu Akropolē. Interesanti ir, ka jau angļu rakstnieks Bairons ir uztraucies par „Lorda Elgina brutālo laupīšanu" (Elgins bija toreiz britu sūtnis Turcijā).

Marmora jaunavas viegli un graciozi tur uz savām galvām joniskā Erechteona tempļa jumtu. Arī viena no šīm jaunavām ir Britu mūzejā. Erechteons ir celts Peloponesas kaŗa laikā pēc Perikla nāves, kaut gan domā, ka Perikls vēl pirms nāves ir akceptējis tempļa plānu. Varētu domāt, ka celtne, kas radusies šinī skarbajā, kareivīgajā laikmetā, arī nesīs skarbas vīrišķības zīmogu, bet ir redzams pretējais: Erechteons ir sievišķīgas grācijas un viegluma, pat zināma trausluma iemiesojums.

Dažādas pārmaiņas ir gājušas pāri Atēnu tempļiem, bet sevišķi raibs mūžs ir bijis Erechteonam. Bizantijas ķeizars Justiniāns 6. g. s. to pārvērta par kristīgo baznīcu, bet 15. g. s. Akropoles turku komandants tur esot ierīkojis . . . savu harēmu!

Ir redzams arī nelielais, bet skaistais templītis, veltīts „bezspārnainai Nīkei" (uzvaras dievietei). Kādēļ „bezspārnainai"? Atēnieši atņēmuši viņai spārnus, lai uzvaras dieviete nevarētu aizlidot — un vienmēr paliktu Atēnās! Bareljefi, kas grezno Nīkes tempļa frīzu, ir tikai kopijas: oriģināli ir atkal Britu mūzejā. —

Atēnu Akropolē ik pēda zemes ir teikām apvīta, un tās atspoguļo seno grieķu kvēlo fantaziju. Mums rāda vietu uz Nīkes tempļa platformas, no kurienes Tēseja tēvs Aigejs esot raudzījies uz jūŗu, gaidot dēla atgriešanos no cīņas ar Minotauru. Šeit, ieraugot kuģa melnās sēru buŗas, viņš esot izmisumā meties lejup no klintīm.

Ļoti labi ir uzglabājies Teseions, kas ir celts apmēram ap to pašu laiku kā Partenons — arī doriskā stilā. To mēdz ieskatīt par grieķu klasiskā tempļa paraugu — ir formas, ir lieluma ziņā.

Visvairāk cietis ir varenais Zeva templis, kuŗu sāka celt jau Peisistrata laikā (6. g. s.). Tā plāns ir bijis grandiozs. Tas ir bijis lielākais templis Grieķijā — 2 reizes lielāks par Partenonu — ar 104 kolonnām, no kuŗām ir uzglabājušās tikai nedaudzas.

Atēnu Akropolē un tās tuvākajā apkārtnē ir ne tikai tempļi: tur ar nedaudz fantazijas mēs varam uzburt savā priekšā visu seno hellēņu dzīvi — ne tikai reliģisko, bet arī politisko, sociālo, saimniecisko.

Lūk, manā priekšā ir Dionisija teātŗa atliekas. Vīna dievs Dionisijs ir grieķu teātŗa tēvs, jo no viņa kulta izauga grieķu drāma. Es stāvu vietā, kur ir dzimusi traģēdija un komēdija. Šeit, apmēram 2.000 gadus pirms Šekspīra ap 27.000 sajūsminātu skatītāju noraudzījās Aishila, Sofokla un Euripida traģēdijās un Aristofana komēdijās. Lielajā pusloka formā veidotajā teātrī ir vēl redzamas akmenī izcirsto skatītāju sēdekļu rindas, kas paceļas pakāpeniski viena pār otru; vislielākais sēdeklis pirmās rindas centrā ir domāts Dionisija priesterim. Var iedomāties Dionisija festivālu senajās Atēnās, kad pa ziedu un efeju lapu vītnēm greznotajām ielām virzījās jautrais dievam Dionisijam veltītais gājiens, kuŗā Dionisija statujai sekoja dejojoši satiri.

Tālāk redzam „agoru", kur norisinājās atēniešu politiskā, sociālā un saimnieciskā dzīve. Archaioloģiskie izrakumi šeit ir izdarīti ar amerikāņu naudu (Rokfellera ziedojums u. c.). No marmora kolonnādēm un dažādām celtnēm ir redzamas tikai atliekas, tomēr var zināmā mērā fantazijā rekonstruēt atēniešu dzīvi šeit. Katrā agoras pusē bija viena kolonnāde („stoa") ar veikalu rindām. Tur pastaigājās atēnieši, satiekot paziņas un apspriežot ar tiem jaunākās ziņas — sākot ar eļļas cenām un nobeidzot ar filozofu jaunākā idejām. Arī Atēnu filozofi — piemēram Sokrats, šeit bija bieži sastopami. Agora bija arī it kā brīvdabas augstskola, kur katrs filozofs pulcēja ap sevi savus skolniekus kolonnu ēnā vai uz stoas kāpnēm. No 5. g. s. pr. Kr. celtās Zeva jeb ķēniņa stoas ir uzglabājušās tikai iekšējās kolonnas un sienu atliekas. Šeit tika arī tiesāti noziegumi pret reliģiju, un 399. g. pr. Kr. tika uz nāvi notiesāts Sokrats.

Nedaudz tālāk skatām vietas agorā, kur koncentrējās grieķu politiskā dzīve. Ir redzama vieta, kur akmens plāksnēs bija iegravēti Solona likumi, akmens, uz kuŗa archonti nodeva svinīgo zvērestu, vieta, kur savas sēdes noturēja 500 vīru padome (bulē).

Vēl tālāk ir redzama areiopaga jeb Vecāko padomes atrašanās vieta, kuŗas uzdevums, starp citu, bija — tiesāt pilsoņus par slepkavībām. Teika stāsta, ka šīs tiesas sēdes notikušas zem klajas debess, naktī, pilnīgā tumsā; šeit tiesāts arī Orests par mātes noslepkavošanu; te atrodies Oidipa kaps. Tiešām — Atēnu Akropolē un tās tuvākajā apkārtnē uz katra soļa uzduŗamies kādam seno notikumu liecinekam — piemineklim — vai leģendai.

Uz rietumiem no Akropoles paceļas neliels klinšains uzkalns — „Pnyx": te lielā puslokveidīgā arēnā ir notikušas Atēnu tautas sapulces. Šī ir modernās demokratijas dzimšanas vieta.

Grieķu klasiskā laikmeta celtnēm ir pievienojušās dažas celtnes arī romiešu laikmetā — visvairāk lielā mākslas (un it sevišķi grieķu mākslas) cienītāja ķeizara Hadriāna laikā. Savā sajūsmā par visu grieķisko Hadriāns nogājis pat tik tālu, ka vēlējies pārvērst Atēnas par Romas imperijas galvaspilsētu garīgā ziņā, atstājot Romai tikai politiskā centra lomu. Hadriāns pabeidza celt Zeva templi; viņa laikā ir radīta arī Hadriāna arka Akropoles tuvumā. Daudz celtņu Hadriāna valdīšanas laikā ir radījis bagātais atēnietis Herods Attikus. Simpatiskā grieķiete, kas mūs vadā pa senatnes pieminekļiem, par viņu stāsta vēsturisku anekdotu. Heroda sieva, — skaistā Regilla, bijusi ķeizara Hadriāna radiniece. Kādreiz, atgriezdamies mājās, Herods pārsteidzis Regillu kopā ar viņas mīļāko un greizsirdībā nogalinājis Regillu. Ķeizars Hadriāns izdomājis viņam īpatu sodu — radīt celtnes Regillas piemiņai. Regillai esot veltītas vairākas celtnes ne tikai Atēnās, bet arī Delfos, Korintā, Olimpijā. Ar valšķīgu smaidu brūnacainā grieķiete piebilst: „Nevienai sievietei pasaulē nav celti tik daudzi pieminekļi kā neuzticīgajai Regillai!"

Regillas piemiņai ir veltīts arī nelielais Odeona teātris (apm. 6.000 skatītājiem) uz dienvidiem no Akropoles. Šis teātris ir rekonstruēts, un Atēnu gadskārtējā festivāla laikā tur notiekot grieķu deju un arī klasisko lugu uzvedumi. Tiešām — nevar iedomāties lieliskākas dekorācijas sengrieķu lugu uzvedumiem kā Akropoles un citu antīko pieminekļu varenās atliekas.

Diana

(Nobeigums sekos).

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

1. maijā — Veras Leinvēberes - Langenfeldes klavieŗu vakars Unitarian church, 175. St. Clair, W., Toronto.
2. maijā Toronto Latviešu katoļu vienības Maija balle, Lansdowne Assambly Hall.
3. maijā TLB Sestdienas skolas Ģimenes diena.
9. maijā DV teātris Toronto izrādīs M. Zīverta lugu „Cenzūra" Sv. Andreja baznīcas telpās.
13. maijā, pl. 8,15 vak. Martas Makvikares atvadīšanās koncerts ar latviešu dziesmām no M. Vētras vokālās studijas, Unitarian baznīcas zālē.
16. maijā Kādreiz maijā — balle — Palace Pier telpās, DV Toronto nod.
23. maijā — E. Ošiņas - Bērziņas audzēkņu baleta vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
24. maijā Poļu zālē „Ūsiņu nakts" uzvedums.
31. maijā — T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas 3. izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas zālē.
7. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
20. jūnijā — Sidrabenē Jāņu sarīkojums ar brīvdabas izrādi un balli.
26. jūnija — 5. jūlijam Jaunatnes svētku sarīkojumi.
26. septembrī operete Mucenieks un muceniece.
10. oktobrī — Bostonas teātŗa izrāde.
24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Ītona auditorijā.
17. novembrī — Dainas koŗa 10 g. jubilejas koncerts Ītona auditorijā.

HAMILTONĀ

3. maijā — teātŗa izrādē M. Zīverta „Meli meklē meli".
30. maijā Jaunatnes svētku sacensību pusfināli. DV sarīkojums.
31. maijā Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes svētdienas skolas teātŗa izrāde — Skalbes „Kaķīša dzirnaviņas"
13. jūnijā Hamiltonas Latviešu skolas izlaidums.
14. jūnijā Aizvesto piemiņas akts.
20. jūnijā DV Hamiltonas nod. un HLB Jāņu sarīkojums — Mora saimniecībā.
30. oktobrī HMMK balle, Rainbow zālē.
21. novembrī HLB un DV Hamiltonas nod. valsts svētku atceres sarīkojums.

NIAGARĀ

2. maijā apvienotā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts-balle (St. Katarinēs).
9. maijā Ziedu balle.
20. jūnijā Līgo svētki Garden City Beach, Port Weller.
1. un 2. augustā Draudzības un junatnes dienas.
26. sepetmbrī sezonas atklāšanas balle.
21. novembrī Valsts svētki.

ST. KATARINĒS

30. maijā Daugavas Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem.
26. septembrī Daugavas Vanadžu kopas Pļaujas svētku sarīkojums.

Kad Krieviju skata ar emigrantes acīm

„THE PRIVILEGE WAS MINE" by Princess Zinaida Schakovskoy, G. P. Putnam's Sons (Kanadā — Longmans Green and Co izdevums, 318 lpp., Cena — $4,50.

Autore ir dzimusi krievu aristokrate, kas aizbēgusi ir ārzemēm pēc revolūcijas un pēc ieprecēšanās ar beļģu diplomātu ieradās Krievijā kā diplomāta sieva. Pa desmit mēnešu ilgo uzturēšanās laiku padomijā, autore, kas, pretēji daudziem citiem rakstītājiem par tagadējo Krieviju, varēdama sarunāties ar krieviem viņu mātes valodā, dabiski, ir spējusi īsā laikā gūt pavisam citādus ieskatus, nekā sveštautu „Krievijas lietpratēji". Viņas darbā parādās tas, ko neviens cits rietumu rakstītājs par krieviem nav varējis sniegt.

Krievijas varas vīriem, protams, viņas izcelsme nav bijusi noslēpums. Kādā diplomātiskā dinejā autorei blakus nosēdināts pat Čekas virsvadonis Sierovs, kas piedāvājies sameklēt autores radus, no kā viņa atteikusies . . . un sameklējusi uz savu roku, kā dzimusi maskaviete, prazdama izvairīties no slepenpolicistu sekošanas . . . Kādā Maskavas Lielā teātŗa izrādē autori un citus viesus sagaidījuši izcilie komūnistu varas vīri, starp kuŗiem bijis arī V. Lācis, kas tai laikā bija Tautibu padomes priekšsēdis. Par to sastapšanos ar Lāci autore raksta:

„Es atrados šīrī kopā ar Lāci. Es zināju viņa reputāciju. Viņš bija tas vīrs, kas „iztīrija" Latviju, izslaucīja no tās kontrrevolucionāros elementus, un es zināju, ko tas nozīmē līķu un deportēto skaita ziņā. Mēs abi bijām apmēram viena vecuma. Vņam bija cieta, patīkama seja ar intelliģentu izteiksmi, goda vīra rokas. Man pat bija zināma patikas sajūta.

Es sāku domāt par tiem neskaitāmiem sīkajiem tiranniem, kas atrodami valdības iestādēs, tirdzniecības pasaulē un — jā, pat Rietumu diplomātiskā dienestā. Kāds kļūtu Mr. X., ja tam dotu varu par dzīvību un nāvi? Šis garlaicīgais mazais vīrs pat tagad terrorizē tos, kas viņam pakļauti. Varbūt, ka Lācis bija tieši tāds — netraucēts Mr. X.

Lācis runāja ar manāmu latviešu akcentu. Viņš mani iztaujāja. Man nebija šaubu, ka viņam, tāpat kā citiem, bija zināms mans dzīves stāsts."

Budzis.

Paziņojums

KANADIEŠIEM NO BRĪVA PRATA

Pēdējo 13 gadu laikā ap 1.000.000 cilvēku no dažādām zemēm ir izvēlējušies Ontario par savu dzīves vietu. Viņi te ir ieradušies pēc pašu vēlēšanās, lai palīdzētu šo provinci tālāk izveidot, kā arī lai izmantotu tās neierobežotās nākotnes iespējas.

Ontario Provinces valdības nolūks ir palīdzēt šiem labajiem ļaudīm — brīvprātīgajiem kanadiešiem — iepazīties ar šejienes tradicijām, baudīt tās labklājību, kā arī tos ierosināt kļūt par pavalstniekiem.

Lai šīs lietas varētu labāki izkārtot, ir ierīkota Pavalstniecbas nodaļa Provinces sekretāriātā, Parlamenta ēkā Torontọ.

Šī jaunā nodaļa būs par starpnieku visiem valdības departamentiem, abām — Federālās un Provinces — valdībām, kas piedāvā savus pakalpojumus mūsu jaunajiem pilsoņiem, kā arī palīdzēs, cik vien iespējams, tiem, kas nav pavalstnieki, izkārtot pavalstniecības lietas. Tie palīdzēs jums sastādīt attiecīgos papīrus saskaņā ar Federālajiem likumiem. Tos var iesniegt tie, kas nodzīvojuši pieci gadi šai zemē. Par šiem pakalpojumiem nekādas maksas netiek ņemtas.

Sniegs informāciju par angļu valodas mācīšanos un par zināšanām, kas nepieciešamas pavalstniecības jautājumos, par likumiem, satiksmes, veselības kopšanas, apgādes un saimnieciskiem jautājumiem u. c., kas atvieglotu jauno pilsoņu dzīvi; tas viss būs pieejams jaunajā Pavalstniecības nodaļā.

Ontario Provinces valdība silti ieteic visiem kanadiešiem pēc pašu izvēles izmantot šīs jaunās iespējas, ja rodas attiecīga vajadzība.

DEPARTMENT OF THE PROVINCIAL SECRETARY

Province of Ontario

Hon. Mackinnon Phillips, M. D.
Provincial Secretary and Reigistrar General

Hon. Leslie M. Frost, Q. C.
Prime Minister

Juris Soikans

VAI IESPĒJAMS IZDOT ‚LATVJ

Neskaitāmo trimdas izdevumu skaitā daži ir tādi, kurus paņemot rokās reizēm grūti iedomāties, ka tie ir spējuši iznākt trimdā. Katra tāda pasākuma realizēšana saistās ar ņemību, ko dažos gadījumos var droši apzīmēt jau par uzdrošināšanos. Uzskaitīsim tikai dažus, — kā, piem., Latv. Enciklopēdija, Latvju dainas, prof. V. Tones gleznu reprodukciju mape, prof. A. Švābes un prof. A. Spekkes darbi par Latvijas vēsturi u. t. t. Lai tādi izdevumi rastos, nepietiek ar gataviem materiāliem vien, bet, bez pilnīgi nepieciešamā izdošanai vajadzīgā kapitāla un ar ideālismu apdvestas iniciatīvas vēl nepieciešams ir visas trimdas sabiedrības atbalsts — ir vajadzīgi šo darbu noņēmēji. Nav noslēpums, ka liela daļa no tādiem kapitālizdevumiem trimdinieku sabiedrības un organizāciju neatsaucības vai vienkārši — vienaldzības dēļ gadiem ilgi guļ izdevēju noliktavās, bēniņu vai pagrabu plauktos: tie ir izdevumi, kas domāti trimdinieku grāmatu plauktiem, bibliotēkām vai izplatīšanai mums draudzīgo nāciju politiķiem, ievērojamiem sabiedriskiem darbiniekiem un ārzemju bibliotēkām.

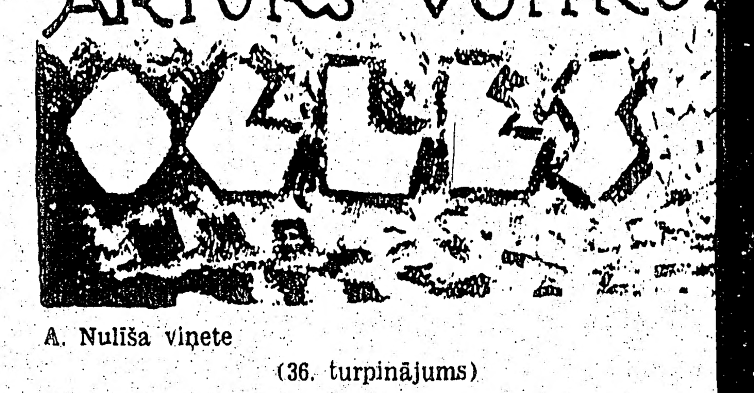

A. Nulīša viņete

(36. turpinājums)

☆

Pirmdienas pēcpusdienā, pēc darba, Pūpols vispirms piezvanīja uz māju. Džonsona kundze pastāstīja, ka svešā dāma ne par ko nav ļāvusies pierunāties istabu atstāt un aizgājusi tikai ap pusnakti, kad Džonsona kundze piedraudējusi ar policiju.

Pūpols atviegloti nopūtās, — mājās neatgriezdamies, viņš, tātad, bija rīkojies pareizi. Iepircis nepieciešamo vakariņām, viņš devās ceļā uz mājām.

Mirkli, kad viņš slēdza durvis, kāds viņam pieskārās pie elkoņa. Viņš satrūkās un paskatījās — viņam blakus stāvēja Ziemeļa kundze.

„Beidzot!" viņa mēģināja smaidīt un glāstīja viņa elkoni, „beidzot!"

„Ieva!" viņš izbrīnējies un pārsteigts atrāva roku, „kā tu te gadījies? Kas noticis?"

Zem Ievas Ziemeles acīm bija dziļi, tumši loki, citkārt koptā seja bija pelēki netīra, un visa viņas izturēšanās bija kā cilvēkam, kas ilgu laiku pavadījis dzīvības briesmās, no kurām tikai pašreiz un nejauši izglābies.

„Nekas nav noticis . . . Es tevi gaidīju . . . divdesmit četras stundas!"

Divdesmit četras stundas?

„Kā tā — gaidīji? Kur?"

„Vispirms tavā istabā, bet vakar vakarā saimniece mani izmeta ārā. Un no tā brīža šeit uz ielas."

„Visu nakti un visu dienu?"

„Visu nakti un visu dienu."

„Bet kāpēc tu man — netelefonēji? Es būtu sagaidījis stacijā, — bet iesim iekšā!"

Viņš ielaida Ievu sev pa priekšu, un parastajā rūpībā aizslēdza aiz sevis durvis.

Ieva Ziemele!

Kaut kas bija noticis, ka viņa bija braukusi šurp un viņa atgriešanās. Bez iemesla viņa nebūtu uzņēmusies cīņu ar saimnieci un nakti pavadīt uz ielas.

Juris Soikans

VAI IESPĒJAMS IZDOT ‚LATVJU MĀKSLAS' MAPI?

Neskaitāmo trimdas izdevumu skaitā daži ir tādi, kuŗus paņemot rokās reizēm grūti iedomāties, ka tie ir spējuši iznākt trimdā. Katra tāda pasākuma reālizēšana saistās ar ņēmību, ko dažos gadījumos var droši apzīmēt jau par uzdrošināšanos. Uzskaitīsim tikai dažus, — kā, piem., Latv. Enciklopēdija, Latvju dainas, prof. V. Tones gleznu reprodukciju mape, prof. A. Švābes un prof. A. Spekkes darbi par Latvijas vēsturi u. t. t. Lai tādi izdevumi rastos, nepietiek ar gataviem materiāliem vien, bet, bez pilnīgi nepieciešamā izdošanai vajadzīgā kapitāla un ar ideālismu apdvestas iniciatīvas vēl nepieciešamāks ir visas trimdas sabiedrības atbalsts — ir vajadzīgi šo darbu ņoņēmēji. Nav noslēpums, ka liela daļa no tādiem kapitālizdevumiem trimdinieku sabiedrības un organizāciju neatsaucības vai vienkārši — vienaldzības dēļ gadiem ilgi gul izdevēju noliktavās, bēniņu vai pagrabu plauktos: tie ir izdevumi, kas domāti trimdinieku grāmatu plauktiem, bibliotēkām vai izplatīšanai mums draudzīgo nāciju politiķiem, ievērojamiem sabiedriskiem darbiniekiem un ārzemju bibliotēkām.

Kādus līdzekļu ieguldījumus prasa kapitālizdevumi, par to būtu lieki runāt, taču pilnīgs pārskats par šīm lietām ir tikai tiem cilvēkiem, kam ir tiešs sakars ar to izdošanu. Tieši šī apstākļa dēļ trimdā nav plašāka izdevuma, kas atspoguļotu latviešu tēlotāju mākslu. Par spīti tam, gan dažādās pārrunās, gan arī tieši presē izskan prasība pēc plašāka izdevuma LATVIAN ART.

Šinīs dienās „LA" slejās bija jālasa O. Akmentiņa sašutums par to, ka „mums tagad ir vismaz angļu valodā grāmata „Latvian Literature", bet mums vēl arvien nav „Latvian Art". Kad tā būs? Ja mākslinieki ir tik nevarīgi, vai nav vīru starp mums, kas šo darbu uzsāktu un godam nobeigtu?"

Atbildēt nenākas grūti: mākslinieki mums ir, pie tam ļoti labi resp. ir arī darbi, kuŗus varētu samērā īsā laikā sakopot reproducēšanai. Darbu būtu tik daudz, ka grūtākais būtu izšķiršanās, kādu mākslinieku darbus uzņemt eventuālajā izdevumā? Šī izšķiršanās savukārt ir atkarīga no iecerētā izdevuma reālizēšanai pieejamiem līdzekļiem. Tikai finanču jautājums varēs izšķirt, ar cik reprodukcijām un kādā metienā iecerētā mape varētu kļūt par reālitāti. Ievērosim — vienas 21 x 16 cm četrkrāsainas klišejas (tikai vienas klišejas!) izgatavošana Vācijā maksā DM 400,-. Mapei, lai tā būtu reprezentātīva un kaut cik atspoguļotu latviešu glezniecību, būtu jādod apmēram 30 (vismaz!) gleznu krāsainu attēlu. Tas nozīmē, ka par klišejām vien būtu jāizdod DM 12.000,-. Nāk vēl izdevumi par papīru, iespiešanu, iesaiņošanu un izsūtīšanu!

Te bez kļūdīšanās var apgalvot, ka tieši šie apstākļi ir izšķirēji, kāpēc līdz šai dienai nav iznākusi LATVIAN ART. Pirmkārt, mums nav šodien tādu līdzekļu, un otrkārt, ja būtu, privāti iniciātori neriskētu tos ieguldīt pasākumā, kuŗā, nemaz jau nerunājot par peļņu, nebūtu nekādas garantijas, ka izdevums tiktu izpirkts, jo tā pārdošanas cena būtu ārkārtīgi augsta. Gluži aiz šiem pašiem apsvērumiem reprezentātīvas latviešu mākslinieku darbu reprodukciju mapes nevarēja iznākt arī mūsu neatkarības laikos! Tas nozīmē, ka sapņošana par šādu izdevumu, kuŗš ietvertu sevī latviešu tēlotājas mākslas šķērsgriezumu, bez organizētas ieinteresētas trimdinieku sabiedrības un pastāvošo organizāciju atbalsta ir nereāla iedoma.

SAKTAS apgāds nesen bija izdarījis aptauju: vai un cik būtu interesentu, kas vēlētos iegādāties latviešu mākslinieku gleznu reprodukciju mapes, kuŗas būtu tādā pašā formātā un apdarē, ar 15 četrkrāsainām gleznu reprodukcijām, kāda ir J. Soikāna mape Zem svešas debess. Ja 300 interesentu garantētu atbalstīt šī pasākuma sekmēšanu un, tā kā šādas mapes varētu iznākt apmēram ik pa 6 mēnešiem viena, izslēdzot starpniecību peļņu tās izplatīšanā, katra mape varētu izmaksāt 9—10 dol. gabalā.

Par spīti tam, ka apgādam bija izdevies nolīgt ļoti labvēlīgus līgumus ar vācu klišeju darbnīcu un spiestuvi, kuŗas bija ar mieru pasākumu kreditēt, kamēr apgādā ienāktu nauda par izsūtītām mapēm no subskribentiem, aptaujas rezultāti bija tādi, ka no iecerētā nodoma reālizēšanas, vismaz pagaidām, apgādam bija jāatsakās.

Šāda veida atrisinājums, kuŗa reālizēšanai vajadzīgi tikai 300 interesenti, kas būtu ar mieru 2 reizes gadā izdot pa 9—10 dolariem, pie tam tikai pēc mapes saņemšanas (neriskējot ar nekādām iepriekšējām iemaksām!), nemanot ar laiku būtu uzcelts piemineklis latviešu tēlotājai mākslai.

Tas ir viens konkrēts priekšlikums, kā tikt pie LATVIAN ART, taču par šī izdevuma būt vai nebūt visu atbildību nes trimdas sabiedrība pati, un nevis latviešu mākslinieki, kuŗus Latvijas Amerikā 27. numurā Osvalds Akmentiņš nosauc par nevarīgiem un dara atbildīgus, ka līdz šai dienai mums nav vēl LATVIAN ART izdevuma. Tāpēc viņš sauc pēc „vīriem starp mums, kas šo darbu uzsāktu un godam nobeigtu."

Nav šaubu, ka publicists bija labi domājis, bet nelaime tā, ka savu uzsaukumu viņš nepareizi adresēja. Manuprāt, nav jāsauc pēc „vīriem", kas šādu darbu spētu īstenot, ben gan pēc sabiedrības atbalsta, kas garantētu šāda pasākuma īstenošanu. Tas nozīmē ne vairāk, ne mazāk, ka ir vajadzīgi vismaz 300 abonenti.

Līdz ar to SAKTAS APGĀDS atkārtoti griežas pie trimdas sabiedrības un organizācijām ar savu ierosinājumu LATVIAN ART jautājumā izteikt savu viedokli: vai iecerētais pasākums būtu jāreālizē, vai ne. Apgādu interesētu arī event. subskribentu domas par mākslinieku izvēli, kā arī citi ierosinājumi, kas sekmētu iecerētā darba labo izdošanos — pats par sevi saprotams, tikai tādā gadījumā, ja interesentu skaits nebūs mazāks par 300. Ierosinājumi un pierakstīšanās adresējami SAKTAS apgādam, Kaiserslautern, Benzinoring 47, Vācijā.

UNGERS ATKAL DIRIĢĒ

Pagājušā nedēļā ap 1.000 klausītāju piepildīja Ītona auditoriju, lai dzirdētu augstvērtīgu koncertu. Dr. Heincs Ungers šoreiz diriģēja Mendelsona, Mālera un Bruknera darbus. Kā soliste šajā koncertā piedalījās Elēna Nikolaidi, aizstājot Morīnu Foresteru. Vakara uzmanības centrā bija Bruknera 4. simfonija, kuŗu Ungers interpretēja ar lielu mūzikālu izpratni un iedziļināšanos minētajā darbā. Kaut Antons Brukners savā laikā teicis, ka viņš savu mūziku raksta dieviem, nav šaubu, ka tā tikpat labi domāta arī laicīgajam klausītājam. Par to liecināja vētrainie aplausi koncerta noslēgumā.

Nākošais Jorkas koncertsavienības koncerts notiks otrdien, 5. maijā, ar klavesīna solistes Grētas Krausas piedalīšanos. Programmā — Bacha, R. Štrausa, Haidna un Mocarta skaņdarbi.

A. K.

Jānis Veselis

SĀKUMS UN BEIGAS

Sava mūža sākumu
Vienoju ar beigām.
Gāju ilgu nākumu
Rožudārzos bez steigām.
Laimes svētītā gadā
Izplauka tumša roze.
Vadātājs mani vadā,
Kur kvēlo saules goze.

OSKARA SKUŠĶA GAVIĻDIENĀ

Šogad 29. aprīlī uz 50 mūža gadiem atskatās gleznotājs Oskars Skušķis. Šai sakarā Filadelfijas mākslinieku kopa, godinot savu aktīvo dalībnieku, sarīkojusi īpašu jubilāra darbu skati Ņujorkā, French Art Center galerijā, ko atklāja 19. aprīlī. Šai izstādē skatāmi paši zīmīgākie un raksturīgākie Skušķa darbi, 30 gleznas. Redzami kā agrāka gadu gleznojumi, tā arī pēdējā laika veikumi.

Apgarotas mākslas cienītāji, kas apmeklējuši pēdējo gadu Filadelfijas mākslinieku kopas darbu klāstus gan Ņujorkā un Filadelfijā, gan arī Rēdingā un Hagerstavnā, paturējuši atmiņā, ka O. Skušķa gleznas zaigo apbrīnojami smalki niansētos toņos un jūsmīgos krāsu akordos.

Krāsu mirdzuma labad Skušķis nereti tēlotajiem objektiem zem savas otas liek iedegties pavisam citādās krāsu gammās, nekā tās, kas rādās cilvēka acij dabā. Tā, piemēram, zirgi gleznās iznāk zilā krāsā, peldētājas pelēki violetā, un debesis pat koši zaļas. Bet kas par mirdzumu! Gluži kā daudziem citiem koloristiem, arī Skušķim tēloto priekšmetu zīmējums nav galvenā lieta un bieži vien paliek sīkumos neizveidots un neizstrādāts. Toties viņa krāsas un toņu amplitūde neparasti plaša. Tā vien liekas, ka nav tādas krāsu nianses, ko Skušķis nebūtu jau paspējis iekausēt kādā gleznojumu akordā, gan gaišā un priecīgā mažorā, gan arī skumjā minorā.

Līdz ar plašo cienītāju saimi tuvumā un tālumā, Oskaram Skušķim zīmīgo mūža slieksni pārkāpjot, gribētos no sirds novēlēt ražēnākos panākumus nākotnē un daudz iedvesmes spēka jaunām krāsu varavīksnēm!

Jubilāra gleznu izstāde Ņujorkā atvērta līdz 2. maijam ik dienas no pulksten 14 — 20. Ikvienam, kam māksla tuva, ieteicams apmeklēt šo jubilejas izstādi un papriecāties par jaukajām krāsu rotaļām.

K.

Miris Dr. Džonsons

Gvelfā 80 gadu vecumā miris Dr. Eduards Džonsons, agrākais Metropolitēna operas direktors, kurš bija šajā amatā 15 gadus. Viņš valdīja Metropolitēnā laikā, kad tur dziedāja Karūzo, Melba u. c. slavenības. Sakarā ar viņa pēkšņo nāvi, dziļu līdzjūtību izteicis arī Rūdolfs Bings, tagadējais Metropolitēna operas galvenais menedžeris.

‚TĀ ZEME IR MŪSU'

Latviešu topografiskās dzejas antoloģija. Sakārtojis Andrejs Johansons. Stokholmā 1958. Daugavas apg. 360 lpp. Normunda Hartmaņa grafiskais iekārtojums.

Daudz labu un atzinīgu vārdu var sacīt par šo jauko dzejoļu krājumu. Iespaids no tā ļoti labs: liels formāts, glīts iespiedums, labs papīrs — tiešām lepna, izskatīga grāmata. Tās sastādītājs ir Andrejs Johansons, kam var uzticēties. Viņa grāmatā ir daudz dzejdarbu, kas iekļauti arī grāmatā „Dzīvā dzeja", kā iznāca pirms nedaudz gadiem, arī Daugavas apgādā, izpārdota un grāmatnīcās vairs nav dabūjama. Arī šai krājumā — „Tā zeme ir mūsu" — doti vērtīgi dzejdarbi. Kāds no šīs grāmatas recenzentiem gan piezīmē, ka „pabīdīti malā jaunie dzejnieki, bet šī piezīme nenāk grāmatai par sliktu: redzams, ka sakārtotājs ir izdarījis dzejdarbu sijāšanu, izlasi. Kā tas izdevies, par to kādi vārdi tālāk. Vēl gan tikai, ka nav jau gluži tā, ka „jaunie" nemaz nebūtu laisti pie vārda, jo krājumā ir arī Annas Dagdas, Veltas Sniķeres, T. Zeltiņa, O. Jēgena u. d. c. darbi: šos autors taču pie vecākās paaudzes nepieskaita.

Atzīstot visumā šo dzejoļu krājumu par vērtīgu, ir tomēr par to sakāmas arī dažas piezīmes.

Grāmata sadalīta sešās nodaļās. Pirmajā no tām ir dzejoļi par Daugavu, kas aizņem 26 lappuses, tad seko dzejoļi par Rīgu — 75 lpp., par Vidzemi — 108 lpp., par Kurzemi — 42 lpp., par Zemgali — 56 lpp. un, beidzot, par Latgali — 28 lappuses.

Ja nu mēs dzejoļus par Rīgu pieskaitām dzejoļiem par Vidzemi, tad iznāk, ka Vidzemei veltītas 183 lappuses, t. i., mazliet vairāk nekā puse no visas grāmatas, bet Kurzemei, Zemgalei un Latgalei, šīm trim mūsu zemes daļām kopā apmēram tikai viena trešā daļa (no 360 lappusēm — 126). Tā nu redzam, ka Vidzemei dotas priekšrocības. Es nedomāju, ka par šīm trīm šinī dzejdarbu grāmatā mazāk ievietotām Latvijas sastāvdaļām nebūtu sameklējams vairāk dzejoļu, bet grāmatas sastādītājs vai nu nav vēlējies vai arī nav varējis vairāk sameklēt. Jādomā, ka nav varējis, jo grāmatas priekšvārdos viņš pateicas F. Dziesmam, K. Dziļlejam, K. Straubergam un vēl kādiem citiem, kas sacerējuši jaunus dzejdarbus šai antoloģijai.

Katras nodaļas sākumā ir pa attēlam. Tos zīmējuši: Romāns Suta — Daugavas krācēs, Ernests Stenders — Vecrīga, Niklāvs Strunke — Valmiera, Pēteris Upītis — Tukums, Aleksandrs Junkers — Upes iela Bauskā un Sigismunds Vidbergs — Latgale. Bez tam Rīgas skats ir arī uz titullapas.

Acij visvairāk patīk kavēties pie pirmā no tiem — R. Sutas „Daugavas krācēs" un pēdējā — Sigismunda Vidberga „Latgale". Pēdējais ir gandarījums latgaļiem, kas jūtas apbēdināti sakarā ar O. Jēgena ilustrāciju šīs pašas izdevniecības izdotajā grāmatā „Latviešu tautas teikas".

Nodalījumā par Vidzemi šai almanachā kā pirmais dots K. Rabača dzejolis „Vidzeme":

Vidzeme, Vidzeme, dzimtene
mana u.t.t.

Tas labs, bet nodalījumam par Kurzemi almanacha sastādītājs kā ievada dezjoli devis J. Akuratera „Kurzeme", kuŗš dzejolis lāga neder šai vietā, jo tanī rakstīts arī par Zemgaliju, par sēļu siliem, Daugavu, ir jau gan arī Engure pieminēta. Šī dzejoļa vietā būtu paticies redzēt J. Grīna „Kurzeme":

Skaista ir Kurzeme svētdienas rītā,
Cīruļi dziesmām debesis vij
u. t. t.

Bet šis dzejolis, varbūt, nebija sastādītājam zināms vai pieejams. Nodalījums par Zemgali sākas ar Plūdoņa „Palu laiks Zemgalē", bet tas attiecas tikai uz Zemgales daļu, kur pavasarī mēdz būt pali. Varbūt labāk būtu bijis dot Hildas Vīkas „Zemgale":

Ai Zemgale, tu plašu mežu
joztā,
Tev kalni rotāti un gravas
dziļas u. t. t.,

bet šis dzejolis almanachā nav atrodams.

Tā gan tikai šīs grāmatas apcerētāja personiskās domas.

Dažas piezīmes būtu sakāmas arī par dažām citām lietām. Tā, piem., dzejolī par Cēsīm Kārlis Dziļleja, kas, pats talsinieks būdams, Cēsīs par skolotāju mācījies un latviešu skolēnu sanāksmēs līdz ar citiem nodevies literāriem jautājumiem, piemin Jāni Poruku un Edvardu Treimani:

Mēs, zēni, tvīkām vien un
godbijīgās trīsās
Par dziesminiekiem šiem pārlieku jūsmojām . . .

Bet šai almanachā starp vairāk kā pustreša simta dzejdarbiem atrodams tikai viens vien Poruka dzejolis, un nav neviena Treimaņa — Zvārguļu Edvarda dzejoļa. Varbūt Porukam vairāk topografisku dzejoļu nav, bet no Treimaņa dzejdarbiem būtu varēts ielikt kaut vai „Gaujas varē":

Kad visi jau miegā
Rod atpūtu,
Gar tevi vēl, Gauja,
Es staigāju u. t. t.

Ja „jaunie" ir neapmierināti, ka viņiem nav dots vārds, tad jau to pašu varētu sacīt arī — vecie dzejnieki. Nerunājot par veco Fr. Mālberģi, kas rakstījis, cita starpā, arī par Daugavu un Staburagu, te neredzam arī A. Pumpuru, Rietekli (ar „Še, kur līgo priežu meži), Andrievu Niedru (ar „Dažu skaistu ziedu"), Pērsieti (ar „Katram savs": No kalna strauts uz Gauju trauc u. t. t.). Bet par šiem autoriem un viņu darbiem domas var arī dalīties.

Nodalījumam par Kurzemi visvairāk dzejoļu devusi Fr. Dziesma (par Līvzemi, Ventspili) un K. Dziļleja (par Talsiem un to apkārtni). Līvzemnieku Herbertu Dorbi šai almanachā velti pūlāmies saskatīt. Nāk prātā viņa dzejoļi „Ventspilij" (1930.) un „Uz Ventas tilta" (1943.).

Par Ventas upi pavisam maz dzejoļu, tikai divi vien (Valdis un Ādamsons). Par kļūdu ieskatu to, ka nav dots J. Kārkliņa, kas pirms 1. pasaules kaŗa kādu laiku bija Ventspilī laikraksta redaktors, dzejolis „Venta":

Šūpo Venta lēni savus viļņus,
Skaļi nerunā ar skumjiem
krastiem u. t. t.

Arī Ludim Bērziņam ir kādas rindas par — skaļo Ventu.

Kavējoties pie almanachā ievietotiem dzejdarbiem, liekas, ka šī almanacha sastādītājs ir pieturējies tikai pie Plūdoņa „Tā zeme ir mūsu" vārdiem, bet izvairījies no dzejoļiem, kas liecina, ka

‚Mūsu tēvi te cieta,
Mūsu asins te lieta",

kas stāsta par mūsu tautas cīņām un uzvarām. Bet, varbūt, labi arī tas: kas zina, varbūt grāmatu ar šādu saturu varēs iesūtīt arī Latvijā. Un ja tas izdotos, par to varētu tikai priecāties.

V. Balcers.

◉ Slavenā Ņujorkas Metropolitēna opera sākot ar 25. maiju iesāks nedēļu ilgas viesizrādes Toronto, Maple Leaf Gardens stadionā. Šī gada repertuārā būs Toska, Karmena, Zemnieka gods, Pajači, Sikspārnis, Rigoletto un Madame Butterfly.

◉ Jūnija sākumā notiks Spoleto mūzikas festivāls Itālijā, kuŗā pirmoreiz uzvedīs Donicetti operu „Albas hercogs" ar franču baritonu Luiju Kviliko titullomā.

◉ Kanādas Nacionālā baleta prīmabalerīna Luize Šmite pošas ceļojumam uz Angliju, kur tā iecerējusi papildināties baleta mākslā pie redzamākajiem karaliskā baleta paidagogiem.

◉ New York Times ziņo, ka Padomju valdība izteikusi rājienu Igoram Moisējevam par to, ka viņš ar savu tautas deju trupu turnejas laikā izrādījis pārāk lielu entuziasmu par ASV. Laikraksts apgalvo, ka šo informāciju ieguvis no „kādas personas, kas nesen atgriezusies no Maskavas." — š.

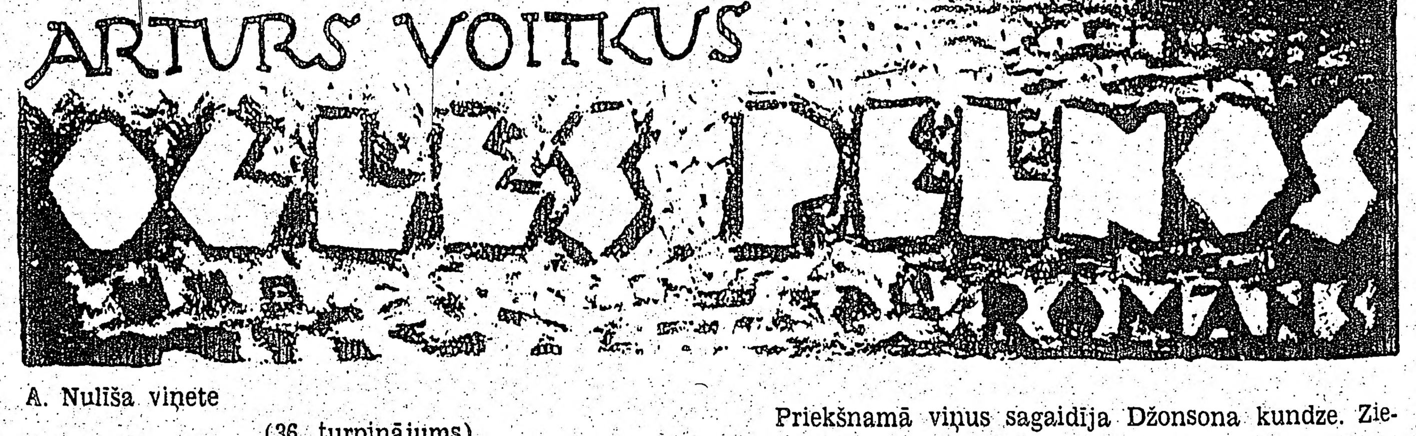

A. Nulīša viņete

(36. turpinājums)

★

Pirmdienas pēcpusdienā, pēc darba, Pūpols vispirms piezvanīja uz māju. Džonsona kundze pastāstīja, ka svešā dāma ne par ko nav ļāvusies pierunāties istabu atstāt un aizgājusi tikai ap pusnakti, kad Džonsona kundze piedraudējusi ar policiju.

Pūpols atviegloti nopūtās, — mājās neatgriezdamies, viņš, tātad, bija rīkojies pareizi. Iepircis nepieciešamo vakariņām, viņš devās ceļā uz mājām.

Mirklī, kad viņš slēdza durvis, kāds viņam pieskārās pie elkoņa. Viņš satrūkās un paskatījās — viņam blakus stāvēja Ziemeļa kundze.

„Beidzot!" viņa mēģināja smaidīt un glāstīja viņa elkoni, „beidzot!"

„Ieva!" viņš izbrīnējies un pārsteigts atrāva roku, „kā tu te gadījies?! Kas noticis?"

Zem Ievas Ziemeles acīm bija dziļi, tumši loki, citkārt koptā seja bija pelēki netīra, un visa viņas izturēšanās kā cilvēkam, kas ilgu laiku pavadījis dzīvības briesmās ,no kuŗām tikai pašreiz un nejauši izglābts.

„Nekas nav noticis . . . Es tevi gaidīju . . . divdesmit četras stundas!"

Divdesmit četras stundas?

„Kā tā — gaidīji? Kur?"

„Vispirms tavā istabā, bet vakar vakarā saimniece mani izmeta ārā. Un no tā brīža šeit uz ielas."

„Visu nakti un visu dienu?!"

„Visu nakti un visu dienu."

„Bet kāpēc tu man nerakstīji vai netelefonēji? Es būtu sagaidījis stacijā, — bet iesim iekšā!"

Viņš ielaida Ievu sev pa priekšu, un parastajā rūpībā aizslēdza aiz sevis durvis.

Ieva Ziemele!

Kaut kas bija noticis, ka viņa bija braukusi šurp un visu nakti gaidījusi uz viņa atgriešanos. Bez iemesla viņa nebūtu uzņēmusies cīņu ar saimnieci un neērtības nakti pavadīt uz ielas.

Priekšnamā viņus sagaidīja Džonsona kundze. Ziemele viņā paskatījās ar uzvarētājas skatu — es tomēr sasniedzu savu!

Džonsona kundzes sejā īsā mirklī aplaiksnīja vairākas izjūtas — vispirms tur bija ignums, redzot, ka sieviete, kuŗas dēļ viņai bija jāpiedzīvo nepatikšanas, atkal viņas mājā; tad sekoja izbrīna, ka Pūpols, kas vakar vakarā tik noteikti bija atteicies svešo sastapt, tagad viņu tik laipni veda sev līdzi, un beidzot tur parādījās obligātais smaids, kam vajadzēja izdzēst visu — īgnumu, izbrīnu, nesaprašanu, pārmetumu un neizteikto jautājumu.

„Džonsona kundze — Ziemeļa kundze," Pūpols iepazīstināja, „vai Džonsona kundze būtu tik laipna, mums ienest tasi kafijas?"

Pielīgts tas nebija, bet pamazām bija ieviesusies kārtībā, ka Džonsona kundze ne tikai nomazgāja visus Pūpola lietātos traukus, bet centās, cik vien iespējams, pakalpot arī citādi — Pūpols tikai apgādāja nepieciešamo, uzlielīja Džonsona kundzes prasmi gatavot, un Džonsona kundze bija priecīga viņam pakalpot.

„Protams," viņa pakalpīgi atbildēja, „arī cepumus?"

„Lūdzu," viņš teica, „lūdzu. — Un vai Džonsona kundzei nebūtu mājās glāze vīna? Ziemeļa kundze ir ļoti nogurusi un glāze šerija viņu atsvaidzinātu."

Džonsona kundze apsolīja visu — bija labi, ka vakardienas nepatikšanas atrisinājušās tik vienkārši, un ka patīkamais īrnieks vairs neskaitās.

„Es aizgāju no sava vīra," Ieva paziņoja, Pūpola istabā savu kažoku uz drēbju pakaramā novietojusi un spoguļa priekšā matus kārtodama.

Pēteris pirmajā mirklī neaptvēra sacītā nozīmi.

„Kā tā — aizgāji?"

„Tā — aizgāju. Es tur vairs nevarēju izturēt. Tur bija bīstami."

„Bīstami?"

„Es jau tev rakstīju — viņš tīko pēc manas dzīvības. Bet tas — "

„Tas nevar būt!" Pēteris viņu pārtrauca. „Protams, tu rakstīji, bet es tam nespēju ticēt. Kāpēc lai viņš gribētu tevi nogalināt? Par slepkavību šai zemē draud nāves sods."

„Ja noķer. Ja nenoķer, tad slepkava bauda brīvību; — bet tas nebija izšķirīgais. Īstais iemesls, kāpēc Ziemeli atstāju, bija tas, ka es tur vairs garīgi nevarēju izturēt. Viņš mani psīchiski saēda. Ik dienas viens un tas pats — celties, strādāt, gulēt, celties, strādāt, gulēt. Celties, strādāt, gulēt. Es biju kļuvusi par lietu viņa mājās. Par automatu. Par ledusskapi, kam jāieslēdzas, tiklīdz temperātūra viņā sasniegusi zināmus gradus. Tā man arī vajadzēja — vienmēr zināt, kas darāms un kā darāms. Man vairs nedrīkstēja būt ne pašas gribas, ne vēlēšanās, ne izšķiršanās tiesības. Lai es saciju, ko sacīdama, lūdzu ko lūgdama — viņš vienmēr bija visam pretī. Es to vairs nevarēju izturēt! Man vajadzēja brīvības! Man vajadzēja gaisa! Man vajadzēja just, ka varu atkal elpot!"

Pūpols bija apsēdies un aizsmēķēja cigareti. Ieva satraukta stāvēja viņa priekšā un katru teikumu pavadīja īsiem, aprautiem žestiem; pēdējos vārdus izsacījusi, viņa kā apstiprinādama, iecirta labās rokas dūrīti kreisajā plaukstā.

„Protams," Pūpols teica, „protams . . . Bet — bet kas būs tagad? Vai tu domā, ka Ziemelis tevi nemeklēs? Rītu, vēlākais parīt viņš būs tev pakaļ."

Viņš pamazām sāka meklēt sakarību starp Ziemeles bēgšanu un Granta apciemojumu pie Intas. Grants varēja būt Ziemeļa sūtīts uzticības vīrs. Nevienam Džeksontaunā nebija noslēpums, ka Ziemelis Straumēna kundzē iemīlējies — par šīs ziņas izplatīšanu pietiekami bija rūpējusies Ziemeļa kundze pati, ļaudama pie tam arī noprast, ka galvenā vainīgā Straumēna kundze. Tādā gadījumā bija skaidrs, ka Straumēna kundzes adrese Ziemelim zināma, un tā kā Ziemelis varēja pielaist domu, ka sieva atbraukusi pie sāncenses — vai nu lai izrunātos, vai arī citiem mērķiem — tad svešais Grants varēja būt īstais uzticības vīrs apstākļu noskaidrošanai. Tas darīja saprotamu Intas satraukumu; dabūjusi zināt, ka Ziemele aizbēgusi, Straumēna kundze, savukārt, droši vien, pareizi bija secinājusi, ka tās pirmais ceļš vedīs pie Pūpola, un ka līdz ar to viņam radīsies citas intereses. Straumēna kundzes nervozitāte tādā gadījumā Pēterim varēja glaimot.

Ziemeles nākošie vārdi viņam lika atgriezties tagadnē.

„Viņš mani ne meklē, ne meklēs. Tad viņš to jau būtu darījis — esmu jau veselu nedēļu no mājas prom."

„Nedēļu?!" Pūpols satrūkās. „Un kur tu esi apmetusies?"

Ziemele minēja adresi.

„Viesnīcā?"

„Nē. Mēbelētā istabā."

Pūpols sāka domāt sakarīgi — mēbelētā istabā? Tas nozīmēja, ka šis nebija pagaidu stāvoklis.

„Cik ilgi tu domā palikt prom no mājas?"

„Vienmēr."

Tieši no šīs atbildes Pēteris bija baidījies.

„No kā tu dzīvosi?" viņš bailīgi jautāja; nelabas aizdomas bija sākušās viņu mocīt.

„Man ir līdzekļi," Ieva vienaldzīgi atbildēja, „un bez tam, mīļais draugs, cik mums vajadzīgs? Kaut arī tava alga nav tik liela kā Ziemeļa ienākumi — ja vajadzēs, arī es varu strādāt. Vai neesmu to darījusi jau agrāk?"

No atbildes Pēteri izglāba Džonsona kundze. Uz sudraba paplātes viņa bija sakārtojusi kafijas tasītes, cukura un krējuma trauciņus un porcelāna kanniņu ar kafiju. Mīlīga un smaidoša viņa pasniedza Ziemeļa kundzei vīna glāzi. Pēteris viņai palīdzēja sakārtot galdu. Pārliecinājusies, ka īrniekam nekā netrūkst, Džonsona kundze, vēlreiz piesolījusi savus pakalpojumus, lēni un uzmanīgi aizvēra aiz sevis durvis.

„Lūdzu," Pēteris pabīdīja Ziemeļa kundzei cukura trauciņu, „lūdzu. Bet vispirms iebaudi vīnu — tas tevi atspirdzinās."

Kamēr Ziemele dzēra pasniegto vīnu, viņš drudžaini domāja neizdomājamo: ko tagad darīt? Ziemeļa kundze kā draudzene labi iekārtotā, patīkamā mājā ar nodrošinātu sabiedrisko stāvokli, materiāli neatkarīga, visas sabiedrības cienīta un atzīta — tas bija paviam kas cits, nekā no vīra aizbēgusi mīļākā. Kāda viņam vajadzība savus līdzekļus izlietāt sveša cilvēka uzturēšanai?

Bet kā ar godu tikt no viņas vaļā?

„Par ko tu tagad domā?" viņu iztraucēja Ziemeļa kundzes jautājums, bet tad, atbildi nesagaidījusi, viņa pārlēca citā tematā: „Kur tu biji pagājušajā naktī?"

„Es?" viņš neaptvēra, ko atbildēt. „Es?"

„Jā, tu. Vakar vakarā tu mājās nepārnāci, nakti tu nepārnāci — kur tu biji?"

Pūpols pārcēla kājas un sakārtoja bikšu gludinājumu — ko viņam tagad sacīt? Ar kādām tiesībām Ziemele jaucās viņa dzīvē? Ja viņš tagad atbildēja izvairīgi, tad līdz ar to deva viņai rokās ieročus nākotnei. Vai nebija pareizāki parādīt jau tagad, kur viņas vieta? Bet Pēterim pietrūka dūšas.

„Man bija darīšanas. Pie drauga — un tur tad arī pārnakšņoju."

„Pie drauga?" viņa kļuva aizdomīga. „Kāda drauga?"

„Kanādietis," Pēteris meloja, „tu viņa nepazīsti."

„Kādreiz tev mūs vajadzēs iepazīstināt. — Ka Milzums miris, to tu zini?"

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
23 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612
V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

JUMS IZDEVĪGAIS TIRDZNIECISKAIS DARIJUMS IR MŪSU FIRMAS REKLĀMA.
Uzticamiem māju pircējiem palīdzam iztrūkstošo vai visu naudu iemaksai sagādāt bez galviniekiem uz 3 gadiem uz visizdevīgākiem noteikumiem.
Zvaniet mums nesaistošai informācijai. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā.

M. Krone Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

VĒRŠA GAĻAS SAGATAVOŠANA

Vērša gaļu cepot pannā vai uz režģiem, jāraugās, lai sākumā krāsns temperatūra būtu stipri karsta, lai gaļas poras ātri aizvērtos un neizplūstu vērtīgās barības vielas. Tad temperatūru var samazināt un cept vidējā karstumā līdz gatavībai. Lai iegūtu sulīgu cepeši, gaļa bieži jāaplaista. Tad arī cepetim būs skaista krāsa. Gaļu cepot uz režģiem, tauku vietā var lietot eļļu, jo eļļa panes lielāku karstumu 270 gradu C (518 gr. F), bet tauki un sviests — 110 gradu C (230 gradu F). Gaļu pārziež ar sasildītu eļļu, pārkaisa ar sāli un pipariem. Tā kā uz režģiem ceptai gaļai nedod klāt mērci, tikai pašas gaļas sulu, tad var pasniegt klāt zaļumu sviestu. Šādi ceptām gaļām dod klāt ne tikai sautētas saknes, bet arī saknes, sagatavotas svaigā veidā.

Vērša gaļa ļoti labi garšo arī sautētā veidā, pieliekot garšvielas un sagatavojot pikantas mērces.

SAUTĒTS VĒRŠA GAĻAS FILEJS

2½ mārc. vērša fileja, 1 ēd. kar. svaigu lociņu un pētersīļu lapiņas, 1 tējkar. kāperu, mazs gabaliņš citrona mizas, ¼ mārc. žāvēta speķa, sāls un pipari, 1 ēd. kar. sviesta, vidēja lieuma sīpols, mazliet viras sakņu, 1 vīna glāze sarkanvīna, 1 ēd. kar. miltu un gaļas novārījums.

Fileju nomazgā un atbrīvo no plēves. Lociņus, pētersīļus un kāperus, kā arī citrona mizu sasmalcina. Žāvēto speķi sagriež šķēlēs un tad strēmelēs, iespeko fileju. Izkausē katliņā sviestu, ieliek sīpolu šķēles, saknes, gaļu, pielej sarkanvīnu un mazliet gaļas novārījuma. Sautē uz lēnas uguns apm. 2 stundas. Pa sautēšanas laiku fileju apgriež. Pasniedzot galdā, fileju sagriež šķēlēs. Mērcei nosmalsta taukus, pietumē un izrīvē caur sietu, daļu pārlej fileja šķēlēm, bet pārējo mērci pasniedz atsevišķā traukā.

Dod klāt ceptus kartupeļus un salātus.

FILEJA CEPETIS

2½ mārc. vērša fileja, sāls un pipari, ¼ mārc. žāvēta speķa, 1 ēd. kar. sviesta, 3 vidēja lieluma sīpoli, 1 vidēja lieluma pētersīļu sakne, ½ ēd. kar. citrona sulas, 1 glāze sarkanvīna.

Fileju notīra, nomazgā un ierīvē ar sāli un pipariem. Fileju var iespekot vai arī pārklāt ar speķa šķēlēm. Pannā sakarsē sviestu, ieliek gaļu līdz ar sīpolu šķēlēm un sagrieztu pētersīļa sakni. Apcep no visām pusēm, tad pielej gaļas novārījumu un, pastāvīgi aplaistot, cep gatavu (1½ stundas). Fileju sagriež glītās šķēlēs, sakārto uz cepešbļodas. Mērcei nosmalsta taukus izkāš un pārlej cepetim. Var dot klāt ceptus kartupeļus ar novārītiem puķukāpostiem vai arī novārītus makaronus.

FILEJA CEPETIS KRĒJUMA MĒRCĒ

2½ mārc. fileja gabalu nomērcē 2 stundas vieglā etiķa ūdenī, novelk plēves nosusina, ierīvē ar pipariem un sāli. Tad iespeko, kā iepriekš minēts. Liek sakarsētā sviestā līdz ar sīpolu šķēlēm, sagrieztu selerijas sakni, 3 citrona šķēlēm un gabaliņu rudzu maizes garozas. Cep ½ stundu paša sulā, tad pielej mazliet gaļas novārījumu vai arī ūdeni, pievieno 4 ēd. kar. skāba krējuma un, bieži aplaistot, cep gatavu. Izceptu sagriež šķēlēs un sakārto uz cepešbļodas. Mērci pietumē, izkāš un daļu pārlaista sakārtotām cepeša šķēlēm, pārējo pasniied atceviški.

Pasniedz klāt novārītus kartupeļus un lapu salātus.

SKĀBAIS GULAŠS

2 mārc. vērša gaļas, 2 ēd. kar. sviesta, sīpols, paprika, sāls un pipari, gaļas novārījums.

Gaļu sagriež četrstūrainos gabaliņos. Katliņā izkausē sviestu, liek sasmalcinātus sīpolus, sagriezto gaļu un sautē ¾ stundas, tad pārkaisa sāli, papriku un piparus, pielej gaļas novārījumu un 1 ēd. kar. etiķa, sautē gatavu.

Pasniedz galdā ar ceptiem kartupeļiem. Bļodā var ielikt gulašu un likt apkārt ceptos kartupeļus. Gulašu pārkaisa vēl ar papriku.

FILEJA ŠĶĒLES VĪNIEŠU GAUMĒ

2½ mārc. vērša fileja, 2 plānakas žāvēta speķa šķēles, 1 tējkar. citrona sulas, 2 ēd. kar. sviesta, 2 vīna glāzes baltvīna, sāls un pipari, gaļas novārījums.

Notīrītu fileju sagriež šķēlēs un izdauza ar koka āmuru, pārkaisa ar sāli un pipariem un izvelk cauri speķa strēmeles. Katliņā izkausē sviestu, ieliek gaļas šķēles līdz ar vīnu un mazliet gaļas novārījumu un sautē, līdz gatavs.

Fileja šķēles sakārto uz cepešbļodas, mērcei pieliek citrona sulu un pārlej sakārtotai gaļai. Pasniedz klāt ceptus kartupeļus un salātus.

Līdzīgā kārtā var gatavot fileja šķēles ar Madeiras vīnu, sautējot pievieno sīpolu šķēles. Vai arī izdauzītās fileja šķēles strauji apcep sakarsētā sviestā, pielej Madeiras vīnu un viegli apsautē uz pannas. Šķēles sakārto uz cepešbļodas, pārlej mērci un pārliek apceptas sīpolu šķēles.

Dod klāt kartupeļu biezeni ar salātiem, vai skābētiem gurķiem.

ŠNICELE NO VĀRĪTAS PĀRPALIKUŠAS GAĻAS

Pārpalikušo vārīto gaļu sagriež šķēlēs, pārkaisa ar sāli un pipariem. Pannā sakarsē sviestu, saliek sīpolu šķēles un virsū gaļas šķēles un ātri apcep.

Pasniedz galdā ar kartupeļu biezeni un lapu salātiem.

VĒRŠA GAĻAS VELTŅI AR SINEPĒM UN SPEĶI

2½ mārc. mīkstas vērša gaļas, 4 ēd. kar. sinepju, ¼ mārc. žāvēta speķa, 1 sīpols, 2 ēd. kar. sviesta, sāls, pipari un mazliet gaļas novārījuma.

Sagrieztās gaļas šķēles izdauza, pārkaisa ar sāli un pipariem, pārziež ar sinepēm, pārliek sasmalcinātu sīpolu un speķa šķēles. Saveltnē un nosien. Katliņā izkausē sviestu, sakarsē un liek veltņus, kuŗus apcep brūnus no visām pusēm, pielej gaļas novārījumu. Trauku aizvāko un sautē apm. 2 stundas, bieži apgrozot. Gataviem noņem diegus, sagriež šķēlēs ieslīpi, sakārto uz šķīvja un pārlej izkāšto mērci.

Pasniedz klāt kartupeļu biezeni un salātus.

Grīdas labākai uzturēšanai
ĪRĒJIET
viegli apkalpojamo grīdas slīpētāju un spodrinātāju.
CANADIAN FLOOR SERVICE,
661 GERRARD ST. E.,
TORONTO. TEL HO 1-5200.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, Toronto.

GRĀMATAS PAR PAZEMINĀTĀM CENĀM!
Krājumā ierobežotā skaitā.

Jānis Jaunsudrabiņš tikai (A. Bērziņš)	$2.50	Dieva dzirnas (A. Dziļums)	$2.50
Rainis un Aspazija (F. Cielēns)	$1.50	Pārvietotie (A. Dziļums)	$2.50
Līdzības (dzejas) (A. Dagdas)	$0.70	Lepnās sirdis (K. Lesiņš)	$1.80
Vēja kaņepe, broš. (A. Dziļums)	$1.20	Pēdējās mājas, rom. (K. Lesiņš)	$3.60
		Trīs laimes, rom. (Jānis Veselis)	$2.50

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto 2 - B.

DZĪVE SKAISTAJĀ ALPU ZEMĒ

Harijs Kunderts ar meitu Ingu un dēliem Ansi un Pēteri, 9. aprīlī ieradās Toronto no skaistās Alpu zemes Šveices. Šeit viņus gaidīja meita ar vīru — Elīna un Valdis Noviki.

1948. g. Harijs Kunderts ar dzīvesbiedri Elzu, meitām Elīnu un Ingu no Bavārijas nometnes, draugu aicināts, emigrēja uz Šveici. Par pirmo dzīves vietu viņi izvēlējās Bāzeli, kur K. atrada darbu kādā amerikāņu firmā par automechaniķi, bet jādzīvo bija nometnē. Pēc dažu mēnešu starplaika K. ar ģimeni pārcēlās uz Riti ciematu, Cīriches tuvumā, kur tika nodarbināts kādā elektriskā fabrikā kā lakotājs. Šeit tad arī vijās 10 gadu dzīves dienas Kundertu ģimenei. Dzīvesbiedre atrada nodarbošanos kādā vilnas audumu fabrikā, kur vēlāk darbā stājās arī meita Inga, bet meita Elīna starplaikā izceļoja uz Kanadu. Kundertu ģimene tika aplaimota ar 2 brašiem dēliem, bet 1951. g. vasarā piedzīvoja bargu likteņa sitienu, kad ģimenes pavarda uzticīgā sargātāja smagās ciešanās slēdza acis uz mūžu.

„Šis bija mums smags pārdzīvojums, no kuŗa neesam pilnīgi atkopušies vēl šodien," saka ģimenes galva, kurš vēl pilns enerģijas, kaut gadu nasta tuvojas 50.

Ārpus kārtējā maizes darba fabrikā, Kunderts ar savām valodas zināšanām ticis ieskaitīts palīgpolicijas dienestā, kuŗam nācies veltīt nedēļas nogales ar dienas izpeļņu 25 franki. Par brīvu izsniegts formas tērps, veļa, kā arī brīvi satiksmes līdzekļi. Viņam uzticēti dažādi policijas dienesta uzdevumi.

Cīriches apkārtnē latvieši sastopami reti. Pie Vēzenes ezera bijusi kāda veco ļaužu mītne, kur dienas vadījuši daži latviešu tēvi un māmuļas.

Šveicē ir daudz emigrantu, kuŗi ieplūduši galvenokārt sakarā ar 1. un 2. pasaules kaŗu. Lielais vairums ir ungāru, ukraiņu un krievu emigranti; viņu saimnieciskais stāvoklis nostabilizēts līdzīgi vietējiem. Dzīves tiesības visi bauda vienādas, diskriminācija nepastāv, kaut gan, kā tas pa lielākai daļai arī citās zemēs, vietējie uz emigrantiem mēdz skatīties arī ar „vienu aci„ . . . Vērojams, ka valdības aprindas cenšas, lai emigrantu grupas nebūtu vienkopus. Pēdējo gadu ritējumā vairums emigrantu meklē izceļošanas iespējas. Šveices pilsoņa tiesību iegūšanā pastāv brīvprātības princips Pēc 5 gadu „godīgas dzīves" var pieprasīt pilsoņu tiesības (pavalstniecību), ko piešķir turpmāko 3 gadu laikā, bet par to iegūšanu jāmaksā 3.000 — 5.000 franku. Pavalstniecība dod tiesības piedalīties vēlēšanās, atvieglina ceļošanu, darba iegūšanu valdības dienestā u. t. t.

Sevišķi augsti Šveicē ir nodokļi, ko stipri izjust nācies arī emigrantiem.

Dzīvokļa atrašana pilsētās ir problēma pati par sevi un tie ir dārgi, kas izskaidrojams ar lielo dzīvokļu trūkumu. Piemēram: 2 istabas ar virtuvi, izmaksā 300-350 franku mēnesī, pie kam īrniekam vēl jāsedz elektrības, apsildīšanas u. c. izdevumi.

Ēdienu kartē dominē makaroni, no kuŗiem tiek gatavoti daudz un dažāda veida ēdieni. Pārtikas produktu cenas ir apm. šādas: sviests — 12,5 fr. kg, cūkas cepetis — 12-14 fr. kg., maize 88 santīmi kg., piens 64 santīmi litrs. Ēdienu veikalā pusdienas izmaksā 7-8 fr. Labs uzvalks ap 250 fr. Vīriešu kurpes 60 fr., sievieš u — 50 fr.

Šveicieši sakarā ar silto klimatu dzīvojot ielejās, nelieto ziemas mēteļus, dominē rudens un vasaras mēteļi, kuŗu cena svārstās ap 150 fr. Ļoti dārgi ir augļi, jo tiek galvenokārt impirtēti, piem., banāni maksā 2,5-2,8 fr. kg.

Šveicē ir ļoti daudz un dažādi satiksmes līdzekļi. Sevišķi cieņā vēl vecais, labais divritenis, redz arī daudz motociklu un auto, kuŗus importē galvenokārt no Vācijas. Auto cenas: Oppeļa firmas 7.000-8.000 fr., Volkswagen 6.500-7.000 franku. (Dolara un franka attiecības: $1,- = 4 franki 28 santīmi).

Šveicei pašu ražoto pārtikas vielu patēriņam nepietiek, un tās ir jāieved, tāpat ādas materiāli u. c. Izved galvenokārt pulksteņus, tekstilizstrādājumus, tekstilmašīnas, sieru u. c.

Pilsētu iedzīvotāju vairums nodarbošanos rod fabrikās, bet lauku ļaudīm galvenā nodarbība ir lopkopība. Darba vietās pastāv arodbiedrības, bet to nozīme ir maza, izņemot iejaukšanos par strādnieku atlaišanām, sūdzībām u. tml. Streikot ir atļauts, bet īstenībā streiki nenotiek, jo pretējā gadījumā strādnieks paliek pilnīgi bez kāda ienākuma, tāpēc ka arodbiedrības nespēj streikotājus materiāli atbalstīt.

Zeme nav auglīga. Kalnos zemnieki strādā ļoti primitīvi, piem., sienu šķūņos sanes rokām. Ielejās, turpretim viss vairāk modernizēts. Kalnu ļaudis tur kazas, un dažam šo lopiņu ir liels pulks. Kaut gan mežu kalnos ir daudz, kurināmais materiāls ir dārgs, jo nav iespējams kokus izmantot. Mežos klīst kalnu kazas, lapsas, pa retam arī brieži, un zaķi. Reti redzams arī kādreizējais gaisa valdnieks, kalnu ērglis (kondors); tas izņemts valsts aizsardzībā, jau kā dabas retums. Kalnu strautos mīt foreles, bet ezeros arī līdakas un citas ezeru zivis. Mednieku un makšķernieku atļaujas ir dārgas. Zvejot ezermalā ir atļauts, bet ja grib zvejot no laivas, makšķerniekam jāizņem atļauja. Pat zemes īpašnieks savā īpašumā bez atļaujas nevar izmantot tekošos ūdeņus makšķerēšanai. Valsts aizsardzībai pakļautas arī kalnu puķes.

Šveice ir iemīļota tūristu zeme, bet šim priekam nepieciešams daudz naudas.

Kultūras progress Šveicē stipri jūtams, daudz dažādu teātŗu, izrāžu, koncertu, lielākās pilsētās darbojas arī operas.

Simboliski viekāršas ir protestantu baznīcas, turpretim katoļu baznīcas ir ar tradicionālo greznumu. Grūtības ir ar kapu vietām, mirušo pīšļi, pēc 25 gadiem tiek izrakti un pārvietoti baznīcu pagrabos un velvēs.

Šveice ir bagāta ar daudzbērnu ģimenēm. Laulībā ļaudis dodas vēl agrā jaunībā; diezgan bieži ir arī šķiršanās gadījumi.

Skolās mācību programma ir ļoti plaša. Tā kā zeme ir dalīta vācu, italiešu un franču apgabalos, tad arī skolās valda attiecīgā apgabala valoda. Vidusskolās jāmācās klāt kāda no pārējo apgabalu valodām. Techniskās skolas izmaksā dārgi, tāpat arī universitātes, kas darbojas Ženevā un Cīrichē. Grūtības rada līdzekļu trūkums, jo valsts pabalsts ir mazs un stipendiju fondos trūkst līdzekļu.

Šveiciešiem ir daudz tautas svētku, katram apgabalam ir arī savi tautas tērpi. Lielākā priecāšanās ir pirmsgavēņa karnevālos, puķu un Wynser svētkos.

Parlamentu izvēl tauta ik pa 3 gadiem, parlamentā tiek ievēlēti pārstāvji proporcionāli no visiem apgabaliem, kas savukārt izvēl valsts prezidentu, kas reizē ir arī ministru prezidents. Balstiesības bauda tikai Šveices pilsoņi — vīrieši no 20 gadiem. Komūnistu partija ir aizliegta, bet tomēr tai ar maskētu nosaukumu ir daži pārstāvji parlamentā.

Lielāku un strīdīgāku projektu izšķiršanu parlaments nodod tautas nobalsošanai. Kā piem., tautas nobalsošanā nāca projekts par filtrācijas tīklu ierīkošanu pie dažādām fabrikām, lai pasargātu ūdeņus no netīrumiem; to tautas balsošanā pieņēma.

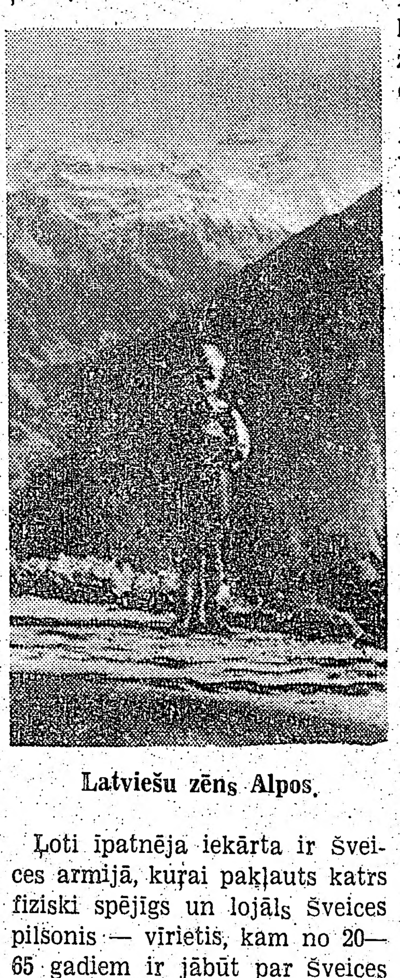

Latviešu zēns Alpos.

Ļoti ipatnēja iekārta ir Šveices armijā, kuŗai pakļauts katrs fiziski spējīgs un lojāls Šveices pilsonis — vīrietis, kam no 20—65 gadiem ir jābūt par Šveices armijas kaŗavīru. Jauniesaukttiem apmācības ir 18 nedēļu, bet katru turpmāko gadu — 3 nedēļas, kas pakāpeniski samazinās. Katram mājās jābūt formas tērpam un ieročiem.

Sodi par noziegumiem nav lieli, nāves soda nav. Likumu pārkāpumu ir samērā daudz.

Politiskā stāvokļa nedrošība, cīņa ar saimnieciskām grūtībām liek emigrantiem izšķirties par tālāku izceļošanu, ko arī valdība cenšas atbalstīt; ir pat dažādas labdarības organizācijas, kas meklē iespējas un līdzekļus emigrantu izceļošanas atbalstīšanai. Tā arī Kundertu ģimene izšķīrusies pārceltie s uz šo kontinentu.

H. Kunderts, kas ir vairāku arodu pratējs, pēc īsas iepazīšanās ar šejienes ļaužu dzīvi ir iepriecināts par ierašanos šeit un optimistiski skatās uz turpmākās dzīves labklājības celšanu sev un ģimenei.

Vēlēsim dievpalīgu viņu turpmākajai dzīvei! **O. Kļavenieks**

SUŅA DZĪVE SARKANĀ ĶĪNĀ

KĀDA CEĻOTĀJA PIEZĪMES

Apceļojot Ķīnu, mēs bijām pārsteigti par ārkārtīgo spodrību pilsētās. Nekur mēs neredzējām mušas, zvirbuļus, odus, peles — tie visi ir „tautas ienaidnieki" un tāpēc iznīcināmi. Bet mēs neredzējām arī ne suņus, nedz kaķus. Es nebiju iedomājies, ka tie ir tautas ienaidnieki. Kaķi ir nevajadzīgi — tāds ir izskaidrojums — jo mums peļu vairs nav, un tā kā noziedzība ir novērsta ,tad arī suņi apsargāšanai nav vairs vajadzīgi. Vēl vairāk, suns ēd katru dienu, bet neko neražo.

Nesen tomēr kāds ķīnietis no ārzemēm atgriezās ar suni. Tas bija vērtīgs dzīvnieks, augstvērtīgas sugas; vīrs un sieva suni mīlēja kā bērnu. Vīrs strādāja birojā un brīvā laikā pastaigājās ar suni. Bet drīz vien viņa kaimiņi kļuva nemierīgi. Viņam ir suns! Te ir kaut kas aizdomīgs.

Viņi aplēsa, cik daudz barības suns apēd gadā, un iznākumu reizināja ar 600 miljoniem. Tad viņi teica īpašniekam, cik tas izmaksātu tautai, ja katram būtu suns. Ja stundas, ko viņš patērēja, staigājot ar savu suni, izlietotu darbam vispārības labā, tad valsts iegūtu daudz. Viņa dzīves veids nesaskaņēja ar vairākuma dzīves veidu, tātad viņam ir deviācijas tieksme uz labo pusi.

Suņa īpašnieks atvainojās un teica, ka neesot padomājis par to. Lai izlabotu kļūdu, viņš suni piedāvāja kaimiņiem — bet neviens negribēja būt deviātists. Suņa īpašnieks teica, ka tādā gadījumā, ja kaimiņi vēloties, viņš suni nogalināšot. Kaimiņi viņu brīdināja: suns esot vērtīgs, ja to nogalinātu — ciestu tautas intereses.

Problēmu atrisināt palīdzēja augsts partijas sekretārs.

„Ko jūs darāt?" viņš jautāja kaimiņiem. „Šis vīrs var turēt savu suni! Viņš atrauj barību savai mutei, lai paēdinātu suni. Viņam ir atļauts pastaigāties, un ja suns iet viņam līdzi, tad tas nav nekāds ļaunums."

Bet šī vīra laime bija īsa.

„Vai tu nezini, ka komūnistam ir jābūt agresīvam un kareiviskam, ka viņam jāturas un nav jāpadodas? Tu šaubījies, kad mēs kritizējām tevi suņa dēļ! Kāpēc tu neteici, ka tu atrauj savai mutei kumosu, lai uzturētu suni! Kāpēc tu nekritizēji mūs ,ja tev bija tiesība pastaigāties ar suni? Kāpēc tu gribi postīt tautas mantu? Tava sociālistiskā stāja ir slikta. Kas notiks ar Ķīnu, ja visi komūnisti būs tādi, kā tu? Atbildi!"

Mēģinot atbildēt, viņš atskārta, ka pārējiem taisnība. Tāpēc viņš atzinās savos pārkāpumos.

„Labi," viņi teica, „tagad tu redzi, ka tev jāstiprina tava marksistiskā pārliecība. To var panākt ar fizisku darbu."

Mēs aizbraucām no Ķīnas pirms šī lieta tika nokārtota, bet es nešaubos, ka suņa īpašnieks pieteiksies brīvprātīgi darbam, lai stiprinātu savu politisko pārliecību."

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Darbaļaužu tiesības tikai uz papīra!

„LPSR AP prezidijs, apskatījis jautājumu par darba likumu pārkāpšanas gadījumiem republikas rūpniecības uzņēmumos, organizācijās un celtniecības uzņēmumos, atzīmē, ka ir vēl daudz tādu uzņēmumu un organizāciju vadītāju, kas atļauj pārkāpt likumus, kuŗi sarga strādnieku un kalpotāju darbu un atpūtu. Plaši izplatīta parādība ir pilsoņu nelikumīga atlaišana no darba. Republikas uzņēmumos vēl nav izskausts nelikumīgs virsstundu darbs, kas netiek attiecīgi samaksāts, ir vēl ne mazums uzņēmumu, kas pārkāpj likumus par nepilngadīgo darba aizsardzību. Republikas arodorganizācijas pietiekami nereālizē savas tiesības un pietiekami neizmanto arodbiedrību aktīva milzīgo spēku, lai kontrolētu, kā uzņēmumu, iestāžu un organizāciju administrācijas pilda darba likumus.

LPSR AP prezidijs prasa no LPSR TSP, republikas ministriju, resoru un organizāciju vadītājiem veikt efektīvus pasākumus, lai netiktu pārkāptas darbaļaužu tiesības uz darbu un atpūtu, ko garantē LPSR konstitūcija un darba likumi. LPSR prokuroram uzdots saukt pie atbildības darba likuma ļaunprātīgus pārkāpējus." (Rīgas radiofons 2. 4. 59.).

18. novembrī apcietinātajiem nogriež matus

„Šie dūkulīši, kā ar lasītāju atļauju viņus te mīlīgi godināsim, kas 19. novembrī ieradās atsēdēt un atstrādāt pašu nopelnītās 10—15 diennaktis, iepriekšējā vakarā un naktī dažādās Rīgas pilsētas milicijas daļās bija atvesti ar stipri augstu, 40 gradu temperatūru un, saprotams, arī šai temperatūrai atbilstošu temperamentu.

Tā nu viņi te sēž mūsu priekšā, un, kā redzat, to galvas virsma nogludināta līdz nullītei — izpildot sanitāros priekšrakstus, protams, jo visādās mēslu čupās šie zeļļi dzērumā vārtījušies. Arī garastāvoklis tiem, varat būt pārliecināti, noslīdējis līdz pašai nullei. Ne vairs vakarējās dūšas, ne varonības. Tādēļ lasiet, neapdomīgie biedri, kas allaziņ pārāk dziļi mēdzat glāzēs ieskatīties, lasiet un apsveriet pie laika, kā ir, kad pāržūpojas un neievēro tīrību . . .

Ballē saticis kādu draugu Ilmāru Kļaviņu, dūkulītis Juris Gaņģis nolēma, ka derētu pavizināties. Viņi bez prasīšanas paņēma Kultūras un atpūtas parka automašīnu . . .

Tevels Atamovics atteicās maksāt par apēsto pelmeņu porciju . . .

Laimonis Freimanis 18. novembŗa vakarā ar dūŗu palīdzību gribēja iekļūt restorānā „Korso", kas jau bija slēgts . . .

Harijs Liepa un Raitis Sveņķis piekāva kādu pilsoni . . .

Eduards Ivanovs notiesāts par kaušanos pirtī . . ."

P i e z ī m e: Augšminētais citāts no „Padomju jaunatnes" 1958. g. 22. novembŗa numura. Rakstam pievienotas 5 fotografijas.

KALPIŅU PĀRIS

Reti pagadās cilvēkam nākt pasaulē ar raksturam un tieksmēm piemērotu vārdu. Kalpiņu pārim tā laimējies. Visā okupantu barā Latvijā būs grūti atrast vaikār pakalpīgus gariņus un tupeļu laizītājus Maskavai, kā abi Kalpiņi. Viens sevi dēvē par kultūras ministru, bet Vera nodarbojas pārmaiņus ar literātūru un žurnālistiku.

Nesenā pagātnē abi Kalpiņi atkal uzmetuši lielāku kūkumu Maskavas bosu priekšā, dziedot slavas dziesmas „gudrajai komūnistu Partijai", pamatīgi nostrostējot tos, kas, vadoties ar rūgtiem piedzīvojumiem ,komūnistu diktātūrā neatrod cita, kā vien to, kas tur atrodams — apspiešanu, nacionālus pazemojumus, varmācību un trūkumu.

Kalpiņu pārim gaužām nepatīk latviešu patrioti ārpus vergu darbu nometnēm. Apspiestajā dzimtenē tie ir buržujiskie nacionālisti, kas nespēj atbrīvoties no agrākajām paražām. Kalpiņi domā, ka tikai nāve varot šos nacionālistus izārstēt, tālab labprāt redzētu pazūdam viņus Čekas moku kambaŗos. Latviešiem ārpus komūnistu varas robežām „kultūras ministrs" Kalpiņš izdomājis kādu pēc viņa domām laikam sevišķi pazemojošu apzīmējumu, nosaucot tos par šakaļiem kādā gaŗā rakstā, kas iespiests „Cīņas" 14 decembŗa numurā. Viņš raksta: „Un tā ārpus mūsu dzimtenes robežām laiku pa laikam dzird emigrācijas šakaļu gaudošanu. Tie gaudo, mūsu galu gaidīdami. Lai pagaudo vien . . ."

Vera Kalpiņa, kas Rīgas komūnistu raidītājā plaši izrunājās par padomju paradīzi, apzīmēta par žurnālisti. 1. janvārī šai sievai bija dots vārds. Viņa atzinusi ,ka arī Latvijā vēl dzīvo cilvēki, kuŗi vairāk tic savām acīm nekā Kalpiņu vārdiem. Dusmodamās, ka ārzemēs esot sacelts jandāliņš ap komūnistu partijas nemācēšanu uzlabot dzīves standartu, viņa saka: „No šī jandāliņa samulsa pat viens otrs no dzīves atrāvies mūsmāju intelliģentiņš, kas blenzdams vienā melnā punktā vairs nespēj samanīt, kas notiek mūsu valsts plašumos . . ."

Un kas tad īstenībā notiek? Ar stingri ļeņinisko mērauklu mērojot, lauksaimniecības nozarē esot saimniekots vissliktāk, saspiesti cilvēki dzīvojot arī Rīgā, trūkstot daudzas dzīvei nepieciešamās mantas, bet . . . pagājušā gada beigās, pēc novembŗa plēnuma, visa tauta esot apspriedusi biedra Chruščeva težu projektus. Un ja jau tik tālu tikuši, tad, pēc Veras Kalpiņas domām varot visi, ar kalpiņiem priekšgalā, droši iesoļot Jaunajā gadā.

Laikam būs maz tādu, kas noklausījušies šīs pļāpīgās sievas „varonīgo" runu, rūgti nepasmaidīs. Kalpiņa izvairījusies runāt par faktiem, apsedzot kailo patiesību ar frazēm. Interesanti, ka tajā pašā 1. janvāŗa raidījumā piedalījies arī kāds inž. Brūns. Viņa temats prozaiskāks, proti, veļas mazgājamās mašīnas. Viņš saka, ka šo pavisam vienkāršo mašīnu ražošanā Padomju Savienība tālu atpaliekot aiz kapitālistkajām valstīm. Mašīnas esot sliktas nepraktiskas un izmaksājot dārgi. Jāmācoties no ārzemēs ražotiem paraugiem.

Vai Kalpiņu pārim nekļūst neērti? Bet varbūt viņu komūnistiskā apziņa ir jau tik tālu, ka arī sirdsapziņa ir buržujisks aizspriedums? Rakstā Šakaļi Kalpiņš saka visai zīmīgus vārdus: „Arī nodevībai ir sava loģika. Kas no tās nespēj atbrīvoties, grimst dziļāku un dziļāk noziegumu draņķī . . ." Vai rakstīdams šos vārdus Kalpiņš domājis par sevi un savu apkārtni? Ja tā, tad tā ir tiešām stachanoviska vaļsirdība.

Piezīme: cik zināms no privātām vēstulēm, Verai Kalpiņai-Kacēnai esot jauna nodarbošanās — LVU fizikas un matēmatikas fakultātes dekāne.

PIEKTDIEN, 1. maijā, pl. 8,15 UNITARIAN CHURCH te
175 ST CLAIR, W. (pie Avenue Rd.)
VERAS LEINVĒBERES
KLAVIEŖVAKARS
Programmā: BACHS, MOCARTS, BRĀMSS, BĒTHOV
ŠOPĒNS, BELLA un SEVENIDS.
Biļetes LOTUS un CALLAS puķu veikalos, sariko
vakarā pie kases. Ieeja $1.50.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PAS
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas ze
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtināju
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., Toronto. EM 3-2800

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šve
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slim
537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Mo
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vak

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀD
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz
aizkara. Visi sūtījumi apdrošināti.
Jūs varat uzticēties: 11.000 saiņu Latviju sasnieguši
dienās.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA

PRIEKA DRUSCIŅA
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece
MAGDA PIHLA
Grāmatu illustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brū
Prieka Drusciņa (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca m
gaŗām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem piedzīvoj
pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un
Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu,
neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķi — n
perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri ist
mus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdo
Drusciņa iepriecē lasītājus ar savu galšo, skaidro seju
ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem
sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam
ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola
nes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas,
tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāva
bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪC
123 Huron St., Toronto, Ont., Canad

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 584 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Mātes - Ģimenes dienu atzīmēs sestdien, 2. maijā, pl. 12 dienā Beišorā, Sv. Lūka baznīcā; svētbrīdi vadīs māc. O. Gulbis; akts skolēniem.

Svētdien, 3. maijā, pl. 11 rītā Ņuarkas skolas akts un dievvārdi YMCA/YWCA telpās, māc. R. Zariņš; pl. 2 dienā Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, mācītājs O. Gulbis; plkst. 3 p. p. Betlemes baznīcā (regulārais dievkalpojums), māc. R. Zariņš; pl. 5 p.p. Bronksā, Sv. Toma baznīcas telpās — Blaumaņa vakars.

Dievgalds sakarā ar Mātes - Ģimenes dienu sestdien, 9. maijā Flašingā, Mesijas baznīcā, māc. A. Ozols; svētdien, 10. maijā: pl. 9 rītā Bronksā, Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 5 p.p. Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

3. maijā, pl. 9 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 9,30 dievkalpojums. Iesvētes mācība. Maijā, jūnijā, jūlijā un augustā dievkalpojumu sākums pl. 9,30 rītā. Ceturtdien, 7. maijā, pl. 7,30 vakarā, Kristus Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. dievkalpojumi mēneša svētdienā, plkst. 10,30 kāgas luterāņu seminā cā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu bapt dzes dievkalpojumi k dienu, plkst. 11 dienā Ohio St., māc. A. St Jaunatnes sanāksme svētdienu pl. 9,30 no šanu dievkalpojumi k dienas vakaru, pl. 7,30

Māc. J. Turks, Kala Hazard Ave., tel. 44619

Kalamazū sv. Jāņa draudzei mēneša 2. u dienā Trīsvienības ba 2 dienā, bērniem pl. 1, Svētdienas skolā no pl. 9,30—12,30.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev. dzes dievkalpojumi k dienu, pl. 2.00 dienā lut. baznīcā, 1000 S. Bulv. Māc. J. Meisters nas skola dievkalpoju baznīcas sabiedriskajā

DIEVKALPOJUMI K

Prāv. A. Mitulis, 6 Ave., Port Arthur, 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Sca Toronto, Ont., tel. Toronto Sv. Andrej Carlton un Jarvis ielu WA 4-1563.

Svētdien, 3. maijā, p Latviešu sestdienas sk menes dienas sarik dievvārdiem baznīcas

Svētdien, 10. maijā Ģimenes dienas dievk

Vasarassvētkos, 17. 3,00 p.p. dievkalpojum

Svētdien, 24. maijā dievkalpojums.

Kičenerā svētdien, pl. 3,00 p.p. dievkalpo

Māc. A. Lūsis, 50 D Toronto, Ont., plkst. 2 p 3. maijā, plkst. 2 p Debesbraukšanas die kalpojums Sv. Trīsvie nīcā. Svētdienas skola 10. maijā, plkst. 2 nes dienas dievkalpo Jāņa baznīcā. Svētdie Iesvētes mācība.

PIEKTDIEN, 1. maijā, pl. 8,15 UNITARIAN CHURCH telpās, 175 ST CLAIR, W. (pie Avenue Rd.)

VERAS LEINVĒBERES

KLAVIERVAKARS

Programmā: BACHS, MOCARTS, BRĀMSS, BĒTHOVENS, ŠOPĒNS, BELLA un SEVENIDS.

Biļetes LOTUS un CALLAS puķu veikalos, sarīkojuma vakarā pie kases. Ieeja $1.50.

Mēs sūtām

MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm. Piegāde 3 nedēļu laikā.

Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.

ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.

537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE

jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Visi sūtījumi apdrošināti.

Jūs varat uzticēties: 11.000 saņēmu Latviju sasnieguši 10—12 dienās.

Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi

B & A PHARMACY

478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

PRIEKA DRUSCIŅA

Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece

MAGDA PIHLA

Grāmatu illustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris

Prieka Drusciņa (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, gaŗām bizēm, stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem, skolā un mājā, darbdienā un lielās Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķi — naivajā perspektīvā.

Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri ist...no lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Drusciņa iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tiem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.

Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem

Cena 2.00 dol.

Dabūjama

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

St. Clair - Bathurst raj.

IZĪRĒJAMAS

4 MĒBELĒTAS ISTABAS ar virtuvi. Uz vēlēšano garāža.

WA 2-5735, Toronto.

High Park - Durie

IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas un virtuve.

Zvanīt RO 9-1736, Toronto.

High Park rajonā

IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas un virtuve un viena mēbelēta istaba ar virtuvi. Zvanīt pēc pl. 5 vak. RO 6-4657, Toronto.

Queen - Church rajonā

IZĪRĒJAMA

MĒBELĒTA ISTABA

vienniekam ar vai bez virtuves lietošanas. Visas labierīcības. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā. EM 4-2955, Toronto.

Danforth - Logan raj.

IZĪRĒJAMS

jaunremontēts nemēbelēts dzīvoklis

(2 istabas un virtuve). Garāža. Tel.: HO 6-0700, Toronto.

Danforth-Broadview raj.

IZĪRĒJAMA

ISTABA ar vai bez mēbelēm.

HO 1-0556, Toronto.

Danforth-Woodbine raj.

IZĪRĒJAMA

liela mēbelēta istaba ar iekārtotu virtuvīti. Parkošanas iespējas.

Tel.: OX 8-1045, Toronto.

Broadview-Danforth raj.

IZĪRĒJAMA

istaba ar vai bez mēbelēm, vārīšanas iespējas.

Tel.: HO 1 2593, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

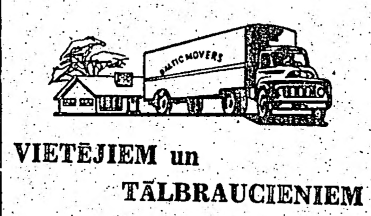

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM

Tel. LE 4-1403

SŪTOT SAIŅUS UZ DZIMTENI, IZMANTOJIET MŪSU STARPNIECĪBU

Katrs sainis ir apdrošināts — pazušanas gadījumā nosūtām otru saini vai arī izmaksājam naudu atpakaļ. Saiņi Latvijā nonāk 3—6 nedēļu laikā. Par saņemšanu piesūtām saņēmēja parakstītu pavadzīmi.

Uzdodiet pilnu vārdu un uzvārdu, kā arī pareizu adresi.

Mēs nesolām lēti, bet mūsu preces ir lētas, jo laba kvalitāte.

PĀRTIKAS STANDARTSAIŅI

C—9	20 mārciņas smalkā vai graudu cukura, mannas vai balto kviešu miltu (pēc norādījumiem, cik no katra)	$11.20
c—18	Iepriekšējais dubultoti un 60 cigarešu (Chesterfield vai Camel) vai 500 gr šokolādes	$19.00
T—9	20 mārciņas augstākā labuma kausētu cūkas tauku	$20.80
Z—9	20 mārciņas žāvēta cūkas speķa, bēkona vai sviesta (pēc norād., cik no katra)	$24.50
S—9	20 mārciņas svaiga sviesta (paciņās vai 15 mārc. konservēta sviesta bundžās)	$25.25
6—A	0,5 kg sviesta, 1 kg cūkas tauku, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr. roziņu, 300 gr. šokolādes un 20 cigaretes	$15.90
6—B	2 kg sviesta, 2 kg īstas dūmdesas, 2 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr. roziņu, 400 gr. šokolādes, 454 gr. žāvētu plūmju un 40 cigaretes	$28.00
8—A	1 kg cukura, 1 kg sviesta, 1 kg šķiņķa, 0,5 kg pupiņu kafijas, 100 gr. šokolādes, 100 gr. tējas un 550 karameļu (bundžā)	$16.00
8—B	2 kg cukura, 2 kg sviesta, 2 kg šķiņķa, 1 kg pupiņu kafijas, 400 gr. šokolādes, 200 gr. tējas, 610 gr. kakao un 40 cigaretes	$27.80

KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS

Ks	dažādu nokrāsu pelēks vai brūngans audums, $4.90 metrā. Komplekts: 2,75 m un visi drēbnieka piederumi (kop. svars 3.4 kg)	$23.50
Kf	izcilas kvalitātes un ļoti izturīgs vilnas audums dažādās krāsās, $6.90 m. Komplekts: $2.75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,4 kg)	$29.80
Kl	izcilas kvalitātes melns vai citas krāsas angļu mēteļu audums, $9.50 m. Komplekts: $2.75 m ar piederumiem (3,6 kg)	$36.50
FFk	visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg) sākot ar	$44.75

DĀMU KOSTĪMIEM

Df	angļu vai dāņu ķemdzijas audums dāmu kostīmiem, izcilas kvalitātes, $8.20 metrā. Komplekts: 2,50 m drānas ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 2,8 kg)	$27.75
Ffd	visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas drānas dāmu kostīmiem, sākot ar $11.90 metrā Komplekts: 2,5 m ar visiem piederumiem (svars 2,8 kg), sākot ar	$36.50

DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS

Dm	biezs pelēks, bēša, zaļgans vai ķieģeļu sarkans audums ar retām svītrām. Ļoti izturīgs audums, $4.95 metrā. Komplekts: 2.75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,2 kg)	$22.25
D2	angļu drāna dāmu mēteļiem — pelēka; zilgana vai zaļgana, vienkrāsaina, ļoti labas kvalitātes, $7.70 metrā. Komplekts 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,2 kg)	$30.50
Dl	izcilas kvalitātes melna vai citas krāsas angļu mēteļu drāna, $9.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,4 kg)	$36.50
FFd	visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu dāmu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2.75 m drānas ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg), sākot ar	$45.50

Šo saiņu cenām jāpieskaita klāt licence, porto un apdrošināšana

5 kg sainim	$6.50	10 kg sainim	$8.50
15 kg sainim	$10.50	20 kg sainim	$11.50

Augšminētos komplektus var apvienot pēc izvēles līdz vēlamai svara robežai.

KUNGU UZVALKU DRĀNAS.

Le	brūna, brūna ar retām svītrām vai pelēka musturota drāna vīriešu ikdienas uzvalkam, $4.60 metrā. Komplekts: 3,25 m drānas un visi drēbnieka piederumi (kopīgais svars 3,5 kg)	$23.75
Pa	tumši zila, tumši brūna vai pelēka vilnas drāna, $5.60 metrā. Komplekts (3,5 kg)	$26.25
Vi	tumša ar smalkām svītriņām vai dažādu nokrāsu smalki rūtaina angļu vai dāņu ķemdzijas drāna, $7.30 m. Komplekts (3,30 kg)	$33.25
La	tumši pelēka (t.s koksa krāsa) vai baložpelēka, ļoti labas kvalitātes drāna, $8.20 m. Komplekts (3,3 kg)	$36.25
Hf	tumši pelēka, tušmi zila, zaļgana vai brūngana angļu ķemdziju drāna, viegli svītrota, $8.60 m. Komplekts (3,3 kg)	$37.75
Hl	visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas audums, dažādās nokrāsās, $11.90 m. Kompleks (3,3 kg)	$47.75
Ms	melns angļu ķemdzijas audums (iesvētībām, kāzām, viesību tērpiem u. t. t.), $7.30, $8 — $11.90 metrā. Kvalitāte kā Vi, Hf vai Hl drānām. Arī komplektiem tādas pašas cenas kā Vi, Hf, vai Hl.	

Šo saiņu cenām jāpieskaita klāt licences, porto un apdrošināšanas izdevumi:

5 kg sainim	$6.50	10 kg sainim	$8.50
15 kg sainim	$10.50	20 kg sainim	$11.50

Augšā minētos komplektus var apvienot pēc izvēles līdz vēlamai svara robežai.

PĀRTIKAS SPECIĀLSAIŅI

PA	5 mārc. konservēta šķiņķa, 1 kg cūku tauku, 450 gr. aknu pastētes, 2 kg. sviesta, 2 kg cukura, 0,5 kg. pupiņu kafijas un 60 cigaretes	$25.75
	Tas pats sainis dubultots, pievienojot 200 cigarešu (Chesterfield, Camel vai Capstan)	$49.75
PB	3 kg sviesta, 1 kg rīsu, 1,5 kg īstas dūmdesas, 0,5 kg pupiņu kafijas, 2 kg cukura, 1 mārc. kakao un 1 mārc. bišu medus	$22,75
	Tas pats sainis dubultots, pievienojot 200 cigarešu (Chesterfield, Camel vai Capstan)	$44.75
PC	8 mārc. konservēta šķiņķa, kakao, kafijas vai šokolādes (no katra pēc norādījumiem) + 100 Chesterfield cigarešu	$19.75
	Tas pats dubultots + 0,5 kg sviesta	$38.90

Lūdz uzdot pareizu pilnu vārdu un uzvārdu. Pretējā gadījumā adresāts saini var arī nesaņemt.

DAŽĀDI:

Vilnas dzija, sevišķi mīksta, piemērota zīdaiņu pūriņiem, 100 gr	$1.85
Vilnas dzija, piemērota kamzoļiem, jakām, cimdiem u. c., 100 gr.	$1.55
Dāmu veļas komplekts (Charmease), 265 gr.	$5.50 — $6.60
Dāmu veļas komplekts, apakšsvārki un bikses, nailons, 140 gr.	$5.60 — $6.90
Siltas dāmu veļas komplekts, 50% vilna, 50% kokvilna, 165 gr.	$5.80
Vilnas dāmu veļas komplekts, 165 gr.	$7.80
Dāmu veļas komplekts, kokvilna ar mežģīnēm, 115 gr.	$3.80
Vilnas apakšbikses, dāmām, 120 gr.	$3.50
Dāmu krekliņi, tīras vilnas, bez piedurknēm, 90 gr.	$3.50
Dāmu cimdi, kokvilnas triko, pāris 50 gr.	$1.60 — $2.60
Dāmu cimdi, krepnailona, pāris 25 gr.	$1.90 — $2.90
Dāmu dūraiņi, pāris 25 gr.	$2.00 — $3.80
Dāmu džemperi, 275 gr.	$6.80 — $7.60 — $10.50
Galvas lakati, rajonvilnas, 100 gr., sākot ar	$1.50

Komplekts kungu apakšveļas ar gaŗām piedurknēm un stilbiem, kokvilnas triko, 585 gr.	$4.70 — $5.75
Komplekts kungu apakšveļas ar īsām piedurknēm un gaŗiem stilbiem, kokvilnas triko, 350 gr.	$4.50 — 5.25
Komplekts kungu apakšveļas bez piedurknēm, ar īsiem stilbiem, kokvilnas triko, 215 gr.	$2.90 — $3.90
Kungu virskrekls, popliņa, 300 gr., sākot ar	$6.90
Kungu cimdi, kokvilnas triko, 70 gr.	$1.50 $2.50
Kungu jaka, vilnas, pogājama, 380 gr.	$8.90 vai $13.50
Kungu svīteris, 100% vilnas, 710 gr.	$10.80 vai $18.75
Tīras vilnas šalle, 175 gr.	$2.40 vai $3.60
Vilnas sega, 875 gr.	$9.90 — $12.50
Dāmu vai kungu lietus mēteļi, impregnēti, 1150 gr.	$19.50 $26.75

Dāmu zeķes

Nailona, pāris 45 gr.	$1.80, $2.20 u.t.t.
Tīkla nailona, pāris 45 gr.	$2.00 — $2.50
Krepa nailona, pāris 60 gr.	$2.50 — $2.90
Vilnas, pāris 100 gr.	$2.50 — $3.40

Kungu zeķes

Vilnas ar nailona pastipr., 120 gr.	$1.60 — $1.90
Spunnailona, pāris 85 gr.	$1.40
Krepa nailona, pāris 55 gr.	$1.60
Slēpētāju zeķes, norvēģu, dāmu un kungu, pāris 175 gr	$1.75
Dāmu vai kungu ādas cimdi ar oderi 150 gr.	$5.90 — $7.50

APAVI, ĀDAS UN GUMIJAS PRECES

Ādas cepure, Kanadas, ausaina, 190 gr.	$4.75 un $5.90
Silti, nemirkstoši nailona zābaciņi (botes) dāmām, mazgājami, ar imitētas aitādas silto oderi, 950 gr.	$8.50
Gumijas stulmu zābaki dāmām un bērniem līdz Nr. 42, 1300 gr.	$4.90 — $5.90 — $6.50
Gumijas stulmu zābaki vīriešiem, 1700 gr.	$9.80
Vīriešu galošas, 550 gr.	$3.50
Slēpju zābaki kungiem vai dāmām, 1600 gr.	$12.60 $14.60 vai $16.00
Gaŗie zābaki ar jērādas oderi vīriešiem, 2800 gr.	$31.00
Ūdens zābaki, chromādas, viscauri oderēti, 1900 gr.	$23.80
Dāmu zābaciņi, brūni vai gaiši brūni, ar sevišķi izturīgu pazoli, līdz Nr. 36, 1700 gr.	$10.50
virs Nr. 36, 1750 gr.	$21.50
Dāmu kurpes ar ādas pazoli, svars pārī 800 gr., sākot ar	$12.50
Dāmu kurpes ar vieglu gumijotu pazoli, 800 gr., sākot ar	$11.80
Melnas vai brūnas solīdas kungu kurpes ar dubultzoli, 1100 gr.	$13.60 $15.50
Kungu ielas kurpes ar gumijas vai ādas zoli, 1400 gr., sākot ar	$10.80 — $12.50 — $13.80
Kungu sandales, darba vai sporta apavi, 600 gr., sākot ar	$8.50
Dāmu, kungu un bērnu mājas kurpes, 250 gr.	$4.30
Kamieļvilnas mājas kurpes, kungiem vai dāmām 350 gr.	$4.70
Melna vai brūna, ļoti labas kvalitātes kurpju virsāda, 16—17 kv. pēdas, 5—6 pāriem kurpju līdz ar oderādām, 100 gr.	$24.80
Īsta zoļāda, ļoti labas kvalitātes, 1000 gr.	$5.60 vai $6.60
Ādas portfelis, trīsdaļīgs, 700 gr.	$8.50, $14.00 vai $28.00
Zeķturi - korsete - elastīga (3 lielumi)	$2.40, $3.40 vai $4.80
Veļas gumija, 15 metri	$0.90
Dāmu vai kungu rokas pulksteņi (17 akmeņi), sākot ar	$18.00

Saiņi sagatavojot, — neaizmirstiet atskaitīt no vēlamā svara daudzuma 1 kg — 2 kg (smagākām) iesaiņojumam.

Šinī sarakstā minētos priekšmetus var novietot arī t. s. standartsaiņos līdz vēlamajai svara robežai.

PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET, PIEVIENOJOT ČEKU vai MO, DV SAINĪŠU DIENESTAM, 123 HURON ST., Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 566 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Mātes - Ģimenes dienu atzīmēs sestdien, 2. maijā, pl. 12 dienā Bešorā, Sv. Lūkā baznīcā; svētbrīdi vadīs māc. O. Gulbis; akts skolēniem.

Svētdien, 3. maijā, pl. 11 rītā Nuarkas skolas akts un dievvārdi YMCA/YWCA telpās, māc. R. Zariņš; pl. 2 dienā Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, mācītājs O. Gulbis; plkst. 3 p. p. Betlemes baznīcā (regulārais dievkalpojums), māc. R. Zariņš; pl. 5 p.p. Bronksā, Sv. Toma baznīcas telpās — Blaumaņa vakars.

Dievgalds sakarā ar Mātes - Ģimenes dienu svētdien, 9. maijā Flašingā, Mesījas baznīcā, māc. A. Ozols; svētdien, 10. maijā: pl. 9 rītā Bronksā, Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 5 p.p. Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

3. maijā, pl. 9 bērnu dievvārdi un svētdienas skola, pl. 9,30 dievkalpojums. Iesvētes mācība. Maijā, jūnijā, jūlijā un augustā dievkalpojumu sākums pl. 9,30 rītā. Ceturtdien, 7. maijā, pl. 7,30 vakarā, Kristus Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēnešā 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Ciānas luterāņu seminārā baznīcā, 1624 So., 11th Ave.

Milvoku latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Štefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru svētdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Kalamazū ev. Jāņa ev. - lut. draudzei mēnešā 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Svētdienas skolā nodarbības no pl. 9,30—12,30.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skolā dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 3. maijā, pl. 4,00 p.p. Latviešu sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums ar dievvārdiem baznīcas zālē.

Svētdien, 10. maijā, pl. 11,00 Ģimenes dienas dievkalpojums.

Vasarassvētkos, 17. maijā, pl. 3,00 p.p. dievkalpojums

Svētdien, 24. maijā, pl. 11,00 dievkalpojums.

Kičenerā svētdien, 10. maijā, pl. 3,00 p.p. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

3. maijā, plkst. 2 p.p. Kristus Debesbraukšanas dienas dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

10. maijā, plkst. 2 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

17. maijā, plkst. 2 p.p. Vasarassvētku dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

24. maijā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums Sv. Jāņa baznīcā. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2825.

Ceturtdien, 30. aprīlī plkst. 7 vakarā, jaunatnes vecākās grupas stunda mācītāja mājā.

Svētdien, 3. maijā, plkst. 3,00 p. p., Ģimenes dienas dievkalpojums. Dziedās draudzes koris. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakš. telpās Ģimenes dienas sarīkojums. Bērnu priekšnesumi.

Piektdien, 8. maijā, plkst. 7,30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda — 109 Ferguson Ave., South.

Ceturtdien, 14. maijā, plkst. 7 vakarā, jaunatnes vecākās grupas stunda mācītāja mājā.

Kristīti: Anda Luize Avens, Adolfa un Veltas meitiņa; Pēteris Valdis Zvirgzdgrauds, Oskara un Mirdzas dēls.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

10. maijā, plkst. 2 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma draudzes zālē Ģimenes dienas laicīgs akts.

17. maijā, plkst. 2 p.p. Vasarassvētku dievkalpojums. Tanī pašā dienā, plkst. 5 p. p. 4571 Coolbrook Ave., jaunatnes sanāksme.

31. maija, plkst. 2 p. p., dievkalpojums.

Kornvallē, 2. maijā, plkst. 7 vak. Ģimenes dienas dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Trešdien, 29. aprīlī, pl. 8,00 Bībeles stunda, 4802 Lacombe Ave., R. Gobas mājā.

3. maijā, pl. 1,30 p. p. dievkalpojums.

10. maijā, pl. 1,00 svētdienas skola, pl. 1,30 Ģimenes dienas dievkalpojums.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

LONDONĀ

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 1. Vasarassvētkos, 17. maijā, pl. 3,30 p. p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas.

Niagarā latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 1. Vasarassvētkos, 17. maijā, pl. 1 p. p. ar jaunatnes iesvētī un dievgaldu anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

TORONTO LATVIEŠU TENISISTI ATKLĀJ SEZONU

Paredzēta sacīkstēm bagāta sezona

Kā ik gadus, arī šogad Toronto tenisisti rosīgi gatavojas tenisa sezonas atklāšanas sacensībām, kas notiks 16. un 17. maijā, pl. 9,00 uz Riverdale tenisa laukumiem pie Broadview Ave.

Atklāšanas sacīkstes notiks pēc divu mīnusu sacensību sistēmas, pēc kuŗas arī tiks kvalificēta Toronto latviešu tenisa komanda. Sacensībās ietilpst: kungu un dāmu vienspēles, kungu dubultspēles un jauktās dubultspēles, un, kā ik gadus, pēc šīm sacensībām notiks tradicionālā labāko tenisistu apbalvošana ar vērtīgām godalgām. Uz sacensībām aicināti visi Toronto un tās apkārtnē dzīvojošie latviešu tenisisti. Būtu vēlams, ja reģistrēšanos sacensībām varētu izkārtot jau vismaz nedēļu pirms atklāšanas sacīkstēm, jo tā rīkotājiem būtu vieglāk sastādīt un izkārtot sacensību kārtību. Reģistrēties var pie Kanadas latviešu tenisa nozares vadītāja R. Ceinovska, 23 Westmount Ave., Toronto 10, Ont. Tel. LE 1-3920, vai tenisa nozares vadītāja palīga A. Jēkabsona, 664 Pinewood Ave., Toronto, Ont., tel. LE 5-4333.

Pāris nedēļu vēlāk pēc atklāšanas sacīkstēm, 30. un 31. maijā, Montreālas latviešu tenisa klubs, A. Valdmaņa vadībā rīko sacīkstes Montreālā, Toronto un Montreālas komandu starpā. Šīs komandu sacensības, kas šādā kārtā jau notiks trešo reizi, izcīnot K.L.S.A. dāvāto ceļojošo kausu, kas pašlaik ar 2 uzvarām ir Toronto tenisistu uzraudzībā, būs paredzamas sīvas cīņas, ko tenisisti, protams, prot izcīnīt bez pretinieka aizkaršanas.

Pēc komandu sacensībām sestdienas vakarā montreālieši rīko visiem latviešu tenisistiem un viņu viesiem saviesīgu vakaru ar raibu programmu un atspirdzinājumiem, Sv. Nikola skaistajā salā, kur vienam no Montreālas tenisistiem pieder īpašums. Šai noslēpumu pilnajā burvīgajā salā, kur visi sarīkojuma dalībnieki pārcelsies laivās, varēs satikt un iepazīties ar visu jautro Montreālas latviešu saimi.

Par jautrām un raibām izdarībām, kā peldēšanos, ugunskuru, desiņu cepšanu, dziesmām un dejām līdz rīta saulei gādās mājinieki, lai ciemiņiem nebūtu garlaicīgi.

Interesenti, kas vēlētos braukt līdz ar Toronto latviešu tenisa komandu uz Montreālu 30. un 31. maijā, var pieteikties un tuvāko informāciju gūt pie K. L. tenisa nozares vad., R. C. Visi laipni ielūgti.

Kā agrāk, arī šajā sezonā mūsu tenisisti būs stingri nodarbināti. Tūlīt pēc atklāšanas sacensībām Montreālā, Toronto tenisistiem būs vien jācīnās par uzstādīto ranga tabulu nākošai sezonai, kas savstarpēji izkvalificēšu labākos. Jūnija vidū latviešu tenisisti sacentīsies kā komanda pret komandu ar igauņiem un lietuviešiem.

Jūlija sākumā Toronto paredzams tradicionālās Kanadas baltiešu meistarsacīkstes. Uz individuālas sacensību bazes tiks izcīnītas vērtīgas balvas kā dāmu, tā kungu klasēs.

Pagājušā sezonā baltiešu turnīrā, dāmu spēlēs uzvarētāja bija igauniete — Arusso no Montreālas, kas ieguva Kanadas baltiešu sporta federācijas dāvāto ceļojošo kausu, bet kungu klases uzvarētājs un visu Kanadas latviešu tenisistu stiprums un cerība ir spējīgais jaunās paaudzes tenisists Jānis Zichmanis. Arī J. Zichmanis KBSF ieguva vērtīgu ceļojošu balvu.

Tālāk 8. un 9. augustā notiks Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes, bet pēc pāris nedēļām — 22. un 23. augustā, būs Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes. Abas augšminētās sacensības notiks Čikāgā, un tās vadīs un organizēs spējīgais Ziemeļamerikas latviešu tenisa nozares vadītājs Arvīds Strāls.

Sezonas noslēgumā Kanadas latviešu tenisisti cīnīsies pašī savās „bazēs" vēl tikai ar savējiem: 5., 6. un 7. septembrī, pēc visām vasaras sezonas cīņām pamatīgi norūdīti tenisisti cīnīsies par Kanadas latviešu tenisa meistarību — Montreālā, cīņas arī par 2 vērtīgiem ceļojošiem kausiem kā dāmu, tā kungu klasēs.

Pagājušajā gadā Kanadas latviešu tenisa m/s uzvarētāja dāmu klasē bija Ingrīda Vīksna, iegūstot skaistu Ultraline firmas dāvāto ceļojošo kausu pirmo reizi. Kungu klasē jau 2 gadus pēc kārtas m/s uzvarētājs un J.Benjamiņas dāvātā ceļojošā kausa ieguvējs ir Jānis Zichmanis.

R. C.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Latviešu Centrālajā komitejā Vācijā (21a), Münster/Westf., Grevener Str. 69 - 3, ziņas no piederīgajiem var saņemt sek. personas:

Jadviga Balode, dzim. Milošēvics; Otto Balodis, dz. 1924. g.; Lilija Balode, dz. 31. 12. 1897. g.; Kārlis Balodis, dz. 21. 3. 1904. g.; Zelma Biķerniece, dz. 22. 3. 1922. g.; Jānis Barons, dz. 17. 6. 1925. g.; Ilgvars Baiskalns, dz. 14. 15. 1926. g.; Laimonis Bridaks, dz. 21. 12. 1925. g.; Sofija Blaževica, dz. 192. g.; Arnolds Blūms; Eduards Blums; Arturs Bergmanis, dz. 8. 21. g.; Rolands Bergmanis, dz. 23. 10. 1921. g.; Alberts Brāķeris, dz. 1927. g. novembrī; Staņislavs Bogdanovs, dz. apr. 1922. g.; Ilmārs Birss (Birsc), dz. 29. 8. 192. g.; Jānis Bicevskis, dz. 1916. g.; Olgerts Gustavs Bauls, dz. ...; ... Bogovecks, dz. 4. 1. 1920. g.; Arturs Jānis Bracks, dz. 2. 6. 1924. g.; Austra Bredes (Briedis), dz. apm. 1903. g.; Edmunds Berovskis, dz. 9. 6. 1924. g.; Roberts Bērtulis, dz. 25. XI. 1887. g.; Gustavs Boršteins, dz. 22. 11. 1898. g.; Miķelis Būmeisters, dz. 23. 3. 1925. g.; Jānis Būmeisters, dz. 14. 6. 1918. g.; Zonis Bierents, dz. 24. 5. 1921. g.; Andrejs Bodnieks, dz. 1910. g.; Jānis Betags, dz. 25. 10. 1912. g.; Eduards Jānis Bödnieks, dz. 11. 1. 1900. g.; Roberts Cingelmanis, apm. 60 g. v.; Roberts Capus, dz. 5. 3. 1929. g.; Marta Kasianovna Čulka (vai Gedutite), dz. 1901. g.; Eduards Caune, dz. 27. 4. 1924. g.; Talinoldis Celmiņš, dz. 14. 2. 1909. g.; Raimonds Celms, dz. 27. 2. 1922. g.; Evalds Cerbikovs, dz. 11. 5. 1923. g.; Alfrēds Celms, Kārļa d.; Emīls Cepurītis, dz. 1922. g.; Edgars Cipulis, dz. 11. 11. 1928. g.; Gunārs Cīrulis, dz. 25. 5. 1926. g.; Jānis Cīrulis, dz. 30. 10. 1924. g.; Vilis Cīrulis, dz. 27. 10. 1912. g.; Hermanis Cīrulis, dz. 25. 2. 1911. g.; Kārlis Dambekalns; Edmundina Dambekalns, dzimusi Lennert; Hedviga Daugirda, dz. 19. 2. g.; Kristīna Daugirda, dz. 1940. g.; Pēteris Dzalbs, dz. 29. 4. 1922. g.; Imants Dobelis; Vasilijs Daņilovs, dz. 4. 3. 1919. g.; Vilis Damarovskis, dz. Kaunā, dz. 17. 8. 1907. g.; Arturs Dinvalds, dz. 1917. g.; Antoniju Dovans, dz. 1905. g.; Kārlis Dudiņš, dz. 1922. g.; Laimonis Dudiņš, dz. 19. 12. 1924. g.; Andrejs Dzenis, dz. 10. 6. 1908. g.; Pēteris Dārziņš, dz. 24. 1. 1919. g.; Igors Olģerts Dravnieks, dz. 15. 7. 1922. g.; Vilis Dravnieks, dz. 27. 3. 1897. g; Jēkabs Dravnieks; Ilgvars Drone, dz. 5. 8. 1927. g.; Serge Droin; Milda Droin, dz. Ostrovskis, dz. 24. 9. 1921. g.; Timofejs Dorofeevs, dz. 1923. vai 1924. g.; Gerda Ezeriņa, dz. 20. 5. 1912. g.; vai 1913. g.; Aina Eveie, dz. 1916. g.; Vilnis Ellers no Mangaļu pag., dz. apm. 1928. g.; Bernards Ermansons no Rūjienas; Gunars Edgars Elstiņš, dz. 3. 6. 1927. g.; Vija Enkure; Egons Ezis, dz. 20. 3. 1920. g.; Elmārs Emsiņš, dz. 1927. g.; Arvīds Egle; Arnolds Arturs Ērglis, Jāņa d., dz. 20. 11. 1926. g.; Andrejs Modris Eglīais, dz. 24. 4. 1925. g.; Rūdolfs Eglītis, apm. 65 g. v.; Jānis Erdmanis; Leons Erdmanis, dz. 1 .11. 1906. g.; Egons Ervalds, dz. 26. 12. 1923. g.; Anatols Evalks, dz. 5. 8. 1913. g.; Krists Ekups, dz. 30. 9. 1913. g.; Herta Feldmane, dzim. Barloti ar meitu; Elmārs Frīdvalds, dz. 1. 10. 1918. g.; Andrejs Fernavs, dz. 24. 12. 1926. g.;

Izziņas sniegšanai lūdz pievienot starptautiskos kuponus.

(Turpinājums sekos)

RAMEIKU VOLDEMARU un AINU, dzim. Osis, abi no Rīgas;

BAUMU JĀNI, ELZU un MODRI no Džūkstes.

MEKLĒ MĪLA EGLE RĪGĀ. Rakstīt **E. PLŪMEM, 84 AMELIA ST., TORONTO, ONT., CANADA.**

Lūcija Upenieks

Latvijā - Talsos meklē EMMU KALNIŅŠ dzim. ZNOTIŅŠ,

It kā viņa dzīvojot Toronto. Lūdz rakstīt vai zvanīt P. LAPIŅAM, 36A Langley Ave., Toronto. HO 5-9934.

ZILĀ APLOKSNE

AIZRAUTĪGA SPIEGU DRĀMA, KAS SĀKUSIES DAUGAVPILĪ

SARUNA AR MARIJU (17)

Daugavpilieši vēl ilgi runāja par lielo ugunsgrēku, kas, no Žitomiras ielas pārsviežoties uz tirgus laukuma veikaliņiem, draudēja nodot liesmām lielu Jaunbūves daļu. Tikai visas pilsētas ugunsdzēsēju pūles rīta ausmā vainagojās ar panākumiem, tomēr otrā dienā turpat apkārtnē uzliesmoja vairāku māju sauso lubu jumtiņi. Brīnišķā kārtā lielais ugunsgrēks prasīja tikai vienu upuri. Sākumā domāja, ka liesmās dabūjis galu vecais Leibovics. Kad pēdējais sveiks un vesels nedēļas beigās atgriezās no Jaunjelgavas, palika tikai viena iespēja — ugunsgrēku, ielaužoties Leibovicu mājā, droši vien bija palaidis kāds ļaundaris. Arī Aloizs Jansons, ziņkārības dzīts, jau agrā rīta stundā bija atklīdis uz nelaimes vietu. Ar archaiologa nopietnību viņš pārstaigāja nožēlojamās apdegušo baļķu un ķieģeļu paliekas, kas kādreiz bija veidojušas tirgotāja Leibovica namu. Aloizs Jansons drīz vien krāšnatās arī atrada to, ko bija meklējis. Ugunsgrēka nezināmajam upurim apdegušā plecu kaula paliekās tikai labi informēts lietpratējs varēja saskatīt kādas lodes atstātās pēdas. Nevienā izmeklēšanas protokolā nedz arī laikrakstos netika pieminēts arī fakts, ka tieši zem sadegušā ķermeņa atrada krievu parauga pistoli. Šīs pistoles magazīna un lode, kas atradās stobrā, liecināja, ka tā nebija lietota.

***

Aloizs Jansons no Briedīšiem tonakt šķīrās tikai rīta gaismā. Lai arī kā viņš censtos gan anekdotiem, gan jautriem stāstiem smīdināt Mariju un kapteini, viņam bija jāatzīst, ka konjaks un saldie liķieri ir pašū mājas tēvu noveduši jau tuvu tam stāvoklim, kas Rīgā pazīstams ar tik koncentrēto un visu izteicošo vārdu: nolūzis. Kapteiņa uzmanību nespēja saistīt pat naktī jau vairākas stundas labi dzirdamie, ilgie ugunsgrēka sirēnu kaucieni un dzēsēju ratu zvani.

„Lai deg visa Daugavpils," kapteinis Briedītis bija pati melancholija. „Mīļais Jansona kungs, es vairs nevaru tālāk cīnīties. Miegs nupat ņem virsroku."

Jansons atvadoties varbūt paturēja daiļās kundzes roku piespiestu savām lūpām daudz ilgāk nekā tas būtu pieklājības kodekā atļauts.

„Piedodiet par manu invāziju. Es ceru, ka mēs vēl šovakar satiksimies. Stiprās paģirās — vismaz man — paukošana padodas vislabāk." Aloizs Jansons beidzot atstāja Briedīšu namu.

***

Briedītis, kā parasti, jau agri bija aizgājis uz pulku. Projām ejot, Marija vēlreiz bija pieteikusi:

„Fedja, ja tev tava brāļa Alfreda dzīvība ir kaut cik dārga, tad labākais, ko tu vari darīt, aizmirsti vakardienas svešo slimnieku un viņa pazušanu. Droši vien mūsu kopējais draugs parūpējās, lai tas mums nesagādātu nepatikšanas. Nē, tu nedrīksti būt tik nošļucis. Viss galu galā beigsies labi un tev nav ne vismazākā iemesla baidīties. Mēģini paēst pusdienas klubā. Man šodien jāaizbrauc uz pilsētu. Es negribu vēl pareģot, bet man liekas, ka nelabā dūša un reiboņi, kas mani pēdējās nedēļās piemeklējuši, var pilnīgi pārvērst mūsu dzīvi. Gribu vēl šodien apmeklēt savu ārstu. Nu lūk, tāds smaidošs tu man pavisam citādi patīci! Nē, tev nav no prieka jāģībst, es vēl tiešām nezinu, vai tu vari lēnām sākt sagatavoties tēva lomai," atvadoties Marija pirmoreiz dāvāja kapteinim Briedītim skūpstu, kas kā uguns apdedzināja viņa šaurās, bālās lūpas.

Marijas mēģinājumi sazvanīt Haimu Averbuchu palika bez panākumiem. Tīri sievišķīgas ziņkāres dēļ Marija velti pūlējās uzminēt, kā un kur tagad atrodas Semenčuka kurjērs Kuļikovskis. Jau trešo reizi viņa mēģināja dabūt savienojumu ar jauno Averbuchu. Haims bija vienīgais, kas varēja paziņot Semenčukam Marijas vēlēšanos vēl šodien satikties un runāt ar Vasiliju personīgi. Kuļikovska atstātie dokumenti un zilā aploksne atradās vēl turpat nošu kaudzē.

— Cik interesanti, gluži tāda pati aploksne, kādas es jau četras reizes esmu saņēmusi no Vasilija, — Marija rūpīgi viesistabas gaismā aplūkoja Kuļikovska atstāto netīro, saburzīto aploksni. Zilā papīra stūrī lieliem burtiem krievu valodā rēgojās uzraksts „Sašam". Aploksne bija pavirši aizlīmēta. Bez grūtībām, talkā ņemot smailo papīra nazi, Marija atdarīja zilo aploksni. Plānās zīdpapīra lapas bija cieši pierakstītas nesakarīgām skaitļu un burtu rindām. Gluži tāpat kā tās pašas zilās aploksnes, kas pēdējo divu gadu laikā tikai īsu brīdi bija atradušās Marijas rokās. Mazajā rakstāmgaldā pie telefona Marija ātri atrada meklēto vēstuļpapīru. Pārliecinājusies, ka visas durvis cieši noslēgtas, Marija mazās galda spuldzes gaismā rūpīgi pārrakstīja rindu pēc rindas visu aplami nesakarīgo krievu tekstu un acis nogurdinošās skaitļu rindas. Pierakstītās četras lapas vēlreiz salīdzinājusi ar zilās aploksnes mašīnrakstu, Marija pārlocīja tās trīs vai četras reizes. Arī šoreiz viņa aprakstītās lapas bez grūtībām iebīdīja lielā drēbju skapja spoguļa durvju panelī. Tikai sacērtot skapi vai saplēšot lielo ovālo spoguli, vajadzības brīdī Marija varētu dabūt atkal savās rokās šo nodevīgo dokumentu kopijas. Vasilija Semenčuka skaistā spiedze ļoti mīlēja dzīvi. Un vēl vairāk taisni tagad, kad visas zīmes nepārprotami liecināja, ka vēl šoruden tai būs lemts dāvāt dzīvību bērnam. Bērnam, kam reiz būs jābūt patiesi lepnam, ka viņa māte bija ne vien skaistākā, bet varbūt arī gudrākā sieviete, kas pret pašas gribu bija spiesta gandrīz visu savu mūžu staigāt tekas, kas pēkšņi beidzas bezdibeņa malā.

Kādreiz par šīm nedaudzajām aprakstītajām zilo aplokšņu satura kopijām Marija Briedīte varbūt varēs izpirkt savu dzīvību, bet tikpat labi, ja Vasilijs Semenčuks atrastu tikai vienu pārrakstītu rindu, viņš ne mirkli nekavētos pats savām rokām nogalināt spiedzi, par kūŗas uzticamību viņam nebija nekādu šaubu.

Patiesību sakot, toreiz Marija vēl nezināja, kas īsti slēpjas aiz viņas priekšnieka meistarīgā plāna, kas bija novedis izmisumā vislabākos šifru un kodu speciālistus. Divas zilās aploksnes pēdējā laikā bija nonākušas britu izlūkošanas dienesta rīcībā Somijā. Bez paša sarkanarmijas 4. nodaļas priekšnieka tikai Viņa Majestātes Maskavas sūtniecības 2 sekretārs Velingdons Magdonalds bija vienīgais cilvēks pasaulē, kas noslēpumam bija pienācis bīstami tuvu. Viņam par to būs drīz vien dārgi jāsamaksā. Lai gan cena nebija ne mazāka, ne lielāka kā paša vecā skota dzīvība, tomēr vēl mirstot Velingdons Makdonalds paspēja dot ļoti vērtīgus norādījumus visas britu Austrumeiropas pretizlūkošanas dienesta vadītājam Kenetam Sautvūdam. Marija toreiz vēl nevarēja zināt, ka zilās aploksnes ķēdē trūka vēl trīs svarīgāko posmu. Jā, tiešām Arturs Roberts Bērziņš nenoliedzami bija asprātīgs režisors.

Marija bija jau uzposusies, lai dotos uz pilsētu, kad viesistabā griezīgi noskanēja telefona zvans.

„Vai Marija Briedīša kundze?" vīrieša balss krieviski jautāja.

„Jā, kas lūdzu runā?"

„Sauciet mani par labu draugu. Es gribu jūs brīdināt. Nav pārāk prātīgi, tik daiļai dāmai kāda esat jūs, dot miroņiem naktsmājas."

„Ko jūs runājat? Kādiem miroņiem? Kas lūdzu runā?" Marija bija pārliecināta, ka runātājs nebija Vasilijs Semenčuks. Viņa gandrīz būtu bijusi gatava zvērēt, ka svešinieka balsi tomēr kaut kad kaut kur ir dzirdējusi.

„Tas tiešām ir ļoti bīstami izguldināt mirušos, kas nakts laikā spēj bez pēdām pazust. Padomājiet kundze. Es vēlu jums tikai labu. Nemēģiniet noskaidrot manu personību. Tas jums nekā nedos. Bet neaizmirstiet, ka arī bez jūsu vīra ir kāds, kas vēl jums labu."

Tikšķiens telefonā liecināja, ka zvanītājs jau iekāris klausuli. Vai Staņislavs Kuļikovskis būtu miris? Kas gan varētu būt šis vīrietis, kas sevi dēvēja par labvēli un zināja vairāk nekā tam vajadzētu zināt. Vai tas tik nav Semenčuka kārtējais dubultdrošības un piesardzības pārbaudījums?

Marijas pārdomas iztraucēja raitnieks.

„Kārli, vispirms brauksim pie doktora Ņekrāsova," Marija dziļi ieelpoja spēcīgo pavasaŗa gaisu. Rati, kā kuģis pa jūras viļņiem, aizšūpojās pa lietus peļķēm un grumbām izvagoto Viļņas ielu.

„Nupat viņa aizbrauca,' Ženija Pētersone palīdzēja piecelties savai bālajai radiniecei.

„Jārīkojas ātri," Elizabetes kundze pasniedza Ženijai jau uzrakstīto vēstuli.

Nākošā turpinājumā: PANĀKUMI NEIZPALIEK

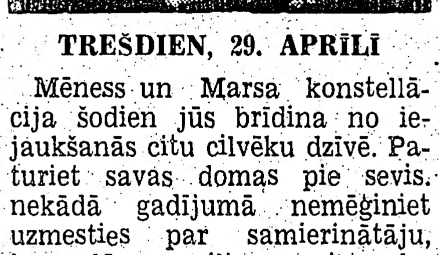

TREŠDIEN, 29. APRĪLĪ

Mēness un Marsa konstellācija šodien jūs brīdina no iejaukšanās citu cilvēku dzīvē. Paturiet savas domas pie sevis. nekādā gadījumā nemēģiniet uzmesties par samierinātāju, kur plūcas gailis ar vistu, ka spalvas vien jūk pa gaisu. Var iznākt, ka ķīviņam beidzoties jūs vēl paliekat par vainīgo, kas ar savu pārgudrību esat mēģinājis uzspridzināt kāda laimīga pāŗa parauglaulību. Ja jums ir bērni, negrēkojiet ar pārliecīgu iztapšanu un nevajadzīgu dāvanu pirkšanu. Vecāku mīlestību var tik pat labi pierādīt arī ar stingrību, izpriecu vietā jauniešiem dodot darbu un nopietnus pienākumus.

Laimīgie skaitļi šodien ir 6 un 7.

CETURTDIEN, 30 APRĪLĪ

Vēnus rūpēsies, lai bez sekmīgām romantiskām gaitām šodien netrūktu arī jautru brīžu. Nemēģiniet pārslogot sevi ar pieciešamiem darbiem. Nav nekādas nozīmes vienā dienā skriet ar galvu mūrī, bet otrā meklēt ārsta palīdzību. Veiciet arī nepatīkamos uzdevumus regulāri cēlienu pa cēlienam, un jūs būsit pārsteigti, ka jums saglabājies vēl krietns daudzums „sausa pulveŗa". Tiem, kas šodien būs ceļā, nav ieteicams doties pie miera pēc pusnakts. Arī jūs šīvakara bezmiega stundas varat itin labi izmantot, palasot kādu labu grāmatu.

Laimīgais skaitlis šodienai ir 4. Dzintara rotas darīs pievilcīgākas jūlijā dzimušās sievietes.

PIEKTDIEN, 1. MAIJĀ

Sagaidiet ilgi neredzētus cieminus vai draugu vēstules. Neatraujaties no kopēja draugu pulka vai mazām viesībām. Šodien ir īstā diena pagājušā mēnesī pasākto saimniecisko nodomu reālizēšanai. Nebaidieties no maziem parādiem, ja tie var sekmēt iecerētā ātrāku sasniegšanu. Precētiem ļaudīm derētu atgādināt, ka mazas laipnības var vispelēkāko dienu padarīt gluži saulainu. Pamēģiniet — nenožēlosit. Laimīgais skaitlis ir 1. Jūsu Ēriks Jēkabsons

---

Māsa meklē ALEKSANDRU (ALEKSIS ŽANIS) LAZDIŅU,

vai kādu, kas par viņu varētu dot kādas ziņas. Pēdējā zināmā dzīves vieta — 249 Shaw St., Toronto. Lūdz rakstīt: Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont.

SOČEVSKIS ALEKSANDRS, Kazimira dēls,

dzimis 1919. gada 18. martā Viļakas aprinkī, Rugāju pag. „Pēteros".

ZIŅAS NO LATVIJAS.

Lūdz rakstīt: Mrs A. ZAKULIS, BOX 175, GALT, ONTARIO, CANADA.

JAUNS LATVIEŠU PASĀKUMS TORONTO

Īpašnieki Emilija un Georgs Dumpji jaunatvērtajā restorānā. J. Kreiļa uzņ.

Rosīgajā „Runčvillas ielā", kas ne tikai latviešu, bet arī cittautiešu gardēžiem pazīstama kaut vai „Mazās Rīgas" dēļ, ko tur savā laikā uzcēla Dzeguzes, pagaŗajai latviešu uzņēmumu rindai, pievienojies vēl viens — restorāns „Milk Bar", 381 Roncesvalles ielā, tuvos kaimiņos Pavasaŗa kliņģeŗiem un Venus ziediem. Jaunā uzņēmuma īpašnieki ir Emilija un Georgs Dumpji, kas savus viesus sagaida gaumīgi iekārtotā telpā, ko īpaši vakaros izceļ daudzkrāsains apgaismojums un eiropējiskas kafejnīcas patīkamā atmosfaira.

G. Dumpis, kā vecs virsnieks un kādreizējs pulka adjutants cer arī šai jaunajā pasākumā ievest labu kārtību, izdresējot skaļo „tīnedzēŗu" publiku par uzvedīgiem Koka - kola dzērājiem, kur viņam ar stingrību un smaidu palīdz arī kundze, reizē rūpējoties par labu kafiju, maizītēm un eiropējiskām pusdienām. Tā kā apkārtnē ir daudz latviešu, poļu, ukraiņu, vāciešu un citu tautību jaunkanadiešu, tie jaunajā restorānā droši vien jutīsies labāk kā citur kaimiņos.

PĀRSLĒDZIETIES UZ TREŠO ĀTRUMU

Man šoreiz nopietni jābrīdina daiļā dzimuma pārstāves, kas vairāk vai mazāk — vai arī īsāku vai gaŗāku laiku galdu un gultu dala ar pirmo vai otro vīru. Ja jūs rītnakt pašā spoku stundā savā mājā dzirdat pavisam aizdomīgus trokšņus, durvju čīkstēšanu, redzat tumsā gaitenī uz pirkstgaliem laipojam spokainus stāvus, vai pamanāt, ka vīrs, kas visu ziemu jums gultā blakus krākdams katru nakti „sazāģēja" savus divus vai trīs kordus labākās stutmalkas, pēkšņi bez pēdām ir pazudis — tad neuztraucieties un nesauciet policiju! 99 pret 1 gadījumos jūsu laulātais draugs būs kritis par upuri miesas un gara kārībai, ko publikas mānīšanas nolūkā viņš sauc par makšķerēšanu.

Jā, rīt pusnaktī sākas foreļu sezona, un visi zvērinātie makšķernieki var mierīgi pārslēgties uz trešo ātrumu. Te gan tūliņ jāpiebilst, ka untumainā laika dēļ pagaidām vēl nekāda lielā foreļu ķeršana nebūs. Ūdens vēl par aukstu.

Pagājušā nedēļā ziedu laiku piedzīvoja smelšu ķērāji. Savs humors jau arī šajā izdarīšanā ir, bet lielu sportošanu tur pie labākās gribas nevaru saskatīt. Bet dažos gadījumos pateicoties smeltēm daudzi vīri nakts melnumā varēja pamest siltās mājas un, samirkuši un nosaluši, varēja pie ūdeņiem sildīties ar tēju, kafiju, pienu un citiem atspirdzinošiem dzērieniem . . . Arī sakeru smelšanā un zvejošanā ar tīkliem es neredzu nekādu jēgu. Mūsu pašu „Saulainē" vīri ar „do it yourself" vai paštaisītiem ceļamiem krāniem rīkojās vaiga sviedros visās malās. Viens centīgais pat dabūja 5 sakerus un piedevām vēl pamatīgu bruku. Ir nepareizi, ka mēs visās aplamībās, kas notiek latviešu sabiedrības iepirktos lauku īpašumos, vainojam pašu tautiešus. Viņsvētdien „Saulainē" noteikti bija vairāk kanadiešu nekā pašu vecīšu. Kad mēģināju kādai priecīgai kanadiešu sakeru ceļamā krāna apkalpei aizrādīt, ka nav liela jēga mest upē tukšās alus pudeles, lai vasarā mūsu bērni ērti varētu sagriezt savas kājeles, ceļamā krāna kapteinis man laipni norādīja: „Maind your own business!" Droši vien „Saulaines pārvaldes vai pārvaldnieka spēkos nav ar pāris kārtīm noslēgt iebraucamo ceļu, un izkārt labi lielu uzrakstu, ka te nekāda „trepasenēšana" nav atļauta. Var jau būt, ka tas paredzēts darīt ar 1. maiju?

***

Sāciet jau tagad domāt par savas privātās slieku farmas iekārtošanu! Nekāds lielais kapitāls nav jāiegulda, un pie advokāta vai uz rakstu darbu biroju arī nav jāiet. Tumšā, mitrā naktī uz mauriņa salasiet pāris simtu „king size" nakts tārpus. Seklā augļu kastē saberiet drusku melnzemi, lapas, sūnas un pa starpām labu tiesu auzu pārslas. Ielaižiet kastē savus tārpus, lai dzīvo, priecājas un vairojas, līdz brīdim, kad jums izbraucienā vajadzīgi pāris desmit labi baŗoti un kustīgi tārpi. Mana farma jau darbojas otru nedēļu, un sliekas nobarojušās tik smukas, ka gandrīz žēl zivīm dot.

☆

Ar Hamiltonas pastu kaut kas nav īsti kārtībā. Pasts nāk lēni, bet noteikti, Tā lūk nupat saņemtā vēstījumā no mūsu lasītājiem jau labi pazīstamā Hamiltonas kluba propagandas ministra Z. Upītes cita starpā lasām:

Hamiltonas kluba žibulētāji arī šogad uz biezā ledus klātā Simko ezera bez žēlastības noskaidroja, kam lai pienākas 1959. gada žibulēšanas meistartituls. Piecu stundu ilgā cīņā 20 kluba biedri uzvaras laurus bija spiesti nodot Zigurdam Kurmītim. Daudziem zvērinātiem žibulētājiem par lielu pārsteigumu otro vietu šmiedamās bez kādām grūtībām izcīnīja daiļā dzimuma pārstāve Irma Loze. Sacensību kā parasti lieliski vadīja V. Krauklis.

☆

Nupat dienas gaismā nācis hamiltoniešu rūpīgi glabātais noslēpums, ka kluba biedrs T. Kusiņš pagājušā rudenī nogāzis 1.800 mārciņas smagu alni. Tāds bullis nav ar pliku roku ņemams. Man bija pat dota izdevība redzēt smuki nobildētu laimīgo mednieku un milzu tēvaini - alni. Šodien šai bildei vajadzēja būt tepat šinī vietā nodrukātai, lai draugi priecājas un skauģi lien stāvus zemē iekšā. Man jālūdz kunga Kusiņa, kā arī kunga Upītes piedošana, jo skaistais uzņēmums ceļā no manām mājām uz klišeju darbnīcu, vai pat pašā spiestuvē noslēpumainā kārtā pazudis. Visas pūles to atrast pagaidām palikušas bez panākumiem. Mana teorija, ka to, droši vien, būs pievācis kāds no mana kollēgas Aleksandra Zilās aploksnes aģentiem. Būtu ļoti pateicīgs ,ja hamiltonieši nežēlotu naudu un pūles, nokopējot no filmas otru uzņēmumu, un dotu iespēju mūsu lasītājiem redzēt skaisto uzņēmumu.

☆

Neņemiet ļaunā, ka vēlreiz atgādinu makšķerēšanas izbraukumos, šķērsojot kanadiešu farmerim piederošu īpašumu, palūdziet īpašnieka atļauju. Sāciet makšķerēšanas sezonu kā īsts džentlmenis. Un nelauziet kopā farmeŗa žogus un vārtus. Dariet to labāk pats savā īpašumā.

A. Pelēkais.